

Domovská stránka>Podanie na súd>Kde a ako>Ako podať žalobu na súd

Ako podať žalobu na súd

Čo treba urobiť po zistení, v ktorom členskom štáte a ktorý súd je príslušný na konanie vo veci?

Ak si želáte predložiť vec na súd, treba pamätať na to, že existujú určité vnútroštátne procesné pravidlá, ktoré je potrebné dodržiavať. Odlíšujú sa v závislosti od spôsobu, akým sa vec predkladá súdu, ale ich základným cieľom je pomôcť, aby ste predložili dostatočne jasné a úplné príslušné skutkové a právne záležitosti, aby súd mohol posúdiť prípustnosť a skutkovú podstatu vašej veci.

Spôsoby, akými sa vec predkladá súdu, sú jednotlivých členských krajinách odlišné. Odchýlky existujú aj v rámci členského štátu v závislosti od charakteru a okolností podania a typu súdu. Pri podaní na niektoré súdy v prípade určitých typov vecí môže byť potrebné, aby ste vyplnili formulár alebo zhromaždili celý spis o veci. V niektorých prípadoch je to možné urobiť ústne.

Tieto odchýlky sa vysvetľujú skutočnosťou, že spory predložené súdom bývajú tiež veľmi rôznorodé: ich riešenie môže byť v závislosti od ich podstaty viac alebo menej zložitá. Je veľmi dôležité zabezpečiť, aby nič nechýbalo, uľahčiť prácu sudcovi, umožniť druhej strane sporu riadne sa obhájiť a zabezpečiť hladký priebeh celého konania.

Podrobnejšie informácie na vnútroštátnej úrovni sa zobrazia, ak si zvolíte príslušnú štátnu vlajku.

Ak ste účastníkom súdneho sporu vo veci, v ktorej nie všetky skutočnosti sa spájajú s rovnakou krajinou, mali by ste preveriť, **ktoré právo uplatňuje súd**, ktorý rozhoduje.

Posledná aktualizácia: 18/01/2019

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozornenie.

Ako postupovať? - Belgicko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

„Systém alternatívneho riešenia sporov“ by sa mohol využívať lepšie (pozrite si príslušný informačný balíček).

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Lehoty na podanie žaloby na súd závisia od povahy veci. Na otázky týkajúce sa lehôt vám odpovie právnik alebo úrad, ktorý poskytuje občanom informácie o prístupe k spravodlivosti.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Pozrite si informačný balíček „Príslušnosť súdov“.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Pozrite si informačný balíček „Príslušnosť súdov – Belgicko“.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Pozrite si informačný balíček „Príslušnosť súdov – Belgicko“.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Účastníci konania sa v súlade s oddielom 728 ods. 1 súdneho poriadku (Gerechtelijk Wetboek) musia dostaviť osobne alebo ich musí zastupovať právnik. S výnimkou konaní na kasačnom súde (Hof van Cassatie) (oddiely 478 a 1080 súdneho poriadku) sa teda účastníci konania môžu osobne dostaviť na všeobecné súdy a sami predložiť svoje vyjadrenie a obhajobu. Súd im však môže túto možnosť odoprieť v prípade, že zistí, že nedokážu primerane alebo plnohodnotne diskutovať o veci v dôsledku svojej povahy alebo neskúsenosti (oddiel 758 súdneho poriadku).

Účastníci konania, ktorí sa rozhodnú nezačať konanie na súde osobne, môžu využiť služby právnik.

Právnické osoby, napríklad obchodné spoločnosti, sa smú dostaviť iba osobne (teda prostredníctvom príslušných orgánov) alebo ich môže zastupovať právnik. Nesmú využiť výnimku podrobnejšie vysvetlenú ďalej, ktorá je stanovená v oddiele 728 ods. 2 súdneho poriadku.

Podľa súdneho poriadku je zastupovanie účastníkov konania pred súdmi v zásade vyhradené pre právnikov. V oddiele 440 súdneho poriadku sa stanovuje, že výsady monopolu zastupovania sa týkajú práva obrátiť sa na súd, dostaviť sa a byť obhajovaný treťou osobou. Členovia advokátskej profesie takisto majú monopol podpisovať jednostranné návrhy, pokiaľ v zákone nie je stanovené inak (oddiel 1026 ods. 5 súdneho poriadku).

Na kasačnom súde (Hof van Cassatie) je účasť právnik, ktorý má titul advokáta kasačného súdu, zákonnou požiadavkou. Táto požiadavka sa nevzťahuje na občianskych účastníkov trestnoprávných konaní (oddiel 478 súdneho poriadku).

Zákon však obsahuje niekoľko výnimiek zo zásady uvedenej v oddiele 728 súdneho poriadku, v ktorom sa stanovuje, že účastníci konania sa musia dostaviť osobne alebo ich na začiatku konania a v jeho priebehu musí zastupovať právnik (oddiel 728 ods. 1 a 2 súdneho poriadku).

Právo zastupovať účastníka konania zahŕňa aj právo začať konanie.

Na občianskom zmierovacom súde, obchodnom súde a pracovných tribunáloch môže účastníka konania zastupovať nielen právnik, ale aj manžel/manželka účastníka, jeho pokrvný príbuzný alebo príbuzný z manželstva, ktorý má písomnú plnú moc a prijme ho súd (oddiel 728 ods. 2 súdneho poriadku).

V prípade pracovných tribunálov (oddiel 728 ods. 3 súdneho poriadku):

zamestnanca (pracovníka alebo prevádzkovateľa) zastupuje delegát organizácie zastupujúcej zamestnancov (zástupca odborového zväzu), ktorý má písomnú plnú moc. Zástupca odborového zväzu môže v mene zamestnanca vykonávať všetky úkony, ktoré patria do jeho právomoci, môže sa obrátiť na súd a môže prijímať všetku komunikáciu v súvislosti s konaním a rozhodovaním v spore;

samostatne zárobkovo činné osoby môže takisto zastupovať delegát organizácie zastupujúcej samostatne zárobkovo činné osôb v sporoch týkajúcich sa ich práv a povinností v tomto postavení alebo v postavení osôb so zdravotným postihnutím;

v sporoch týkajúcich sa uplatňovania zákona zo 7. augusta 1974, ktorým sa zavádza právo na životné minimum, a v sporoch týkajúcich sa uplatňovania organického zákona z 8. júla 1976 o verejných centrách sociálneho zabezpečenia (*openbare centra voor maatschappelijk welzijn* – OCMW) môže účastníkovi konania pomáhať alebo ho zastupovať delegát zo sociálnej organizácie, ktorá zastupuje záujmy ľudí uvedených v právnych predpisoch.

Okrem uvedených výnimiek existuje aj niekoľko zákonných výnimiek týkajúcich sa starostlivosti o deti a únosu detí.

Konkrétnejšie sa to týka vecí začatých na základe:

Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí, ktorý obsahuje ustanovenia o návrate dieťaťa, dodržiavaní opatrovníckeho práva alebo rodičovský prístup alebo organizácii práv na rodičovský prístup priznaných v inej krajine, a Európskeho dohovoru o uznávaní a výkone rozhodnutí týkajúcich sa starostlivosti o deti a o obnove starostlivosti o deti z 20. mája 1980.

V týchto prípadoch môže žalobcu zastupovať prokurátor (oddiel 1322d súdneho poriadku), ak žalobca podal príslušný návrh ústrednému orgánu.

Postup určovania, či osoba môže začať konanie sama, alebo sa vyžaduje pomoc právnik, je vo všeobecnej rovine opísaný v predchádzajúcom texte.

Takisto je potrebné rozlišovať podľa toho, akým spôsobom možno podať žalobu.

Belgické právne predpisy obsahujú rôzne spôsoby začatia konania na súde. Konanie možno začať predvolaním, dobrovoľným dostavením sa, spoločným návrhom účastníkov konania alebo jednostranným návrhom (pozri ďalej). Konanie sa začína podaním návrhu, teda žaloby na obranu práv určitej osoby. To zvyčajne vykoná súdny úradník doručením príslušného príkazu.

Konanie sa v zásade začína doručením oznámenia súdnym úradníkom, ktorým sa účastník predvolá pred súd (oddiel 700 súdneho poriadku). Dobrovoľné dostavenie sa, spoločný návrh účastníkov konania a jednostranný návrh predstavujú výnimky z tejto všeobecnej zásady.

V tabuľkách uvedených ďalej sa uvádza, kto vykonáva príslušné úkony a či je nutné zastúpenie právnikom v závislosti od spôsobu, akým sa začína konanie.

Vykonať úkon v závislosti od spôsobu, akým sa začína konanie:

Spôsob, akým sa začína konanie

Vykonať úkon

Predvolanie (oddiely 727 až 730 súdneho poriadku)

Navrhovateľ (alebo jeho právnik) požiada súdneho úradníka o doručenie predvolania.

Dobrovoľné dostavenie sa (oddiel 706 súdneho poriadku)

Účastníci konania (alebo ich právnici) sa sami dostavia na súd.

Spoločný návrh účastníkov konania (oddiely 1034a až 1034e súdneho poriadku)

Navrhovateľ (alebo jeho právnik) sám začne konanie.

Jednostranný návrh (oddiely 1025 až 1034 súdneho poriadku)

Navrhovateľ (alebo jeho právnik).

Zastúpenie právnikom alebo bez zastúpenia právnikom v závislosti od spôsobu, akým sa začína konanie:

Spôsob, akým sa začína konanie

Zastúpenie právnikom

Predvolanie

Zastúpenie možné, ale nie povinné.

Dobrovoľné dostavenie sa

Písomné podanie odporu

Jednostranný návrh

Povinné zastúpenie na účely podpisu návrhu [1]: pokiaľ výslovne nie je uvedené inak, návrh môže podať jedine právnik (oddiel 1027 ods. 1 súdneho poriadku).

Obsah úkonu v závislosti od spôsobu, akým sa začína konanie:

Zvyčajný spôsob začatia konania je prostredníctvom predvolania: neexistuje obmedzenie, pokiaľ ide o predmet.

Spoločný návrh účastníkov konania (oddiely 1034a až 1034e súdneho poriadku) možno využiť v rôznych prípadoch stanovených v zákone. Najvýznamnejšie ustanovenia týkajúce sa začatia konania prostredníctvom spoločného návrhu účastníkov konania sú oddiely 704, 813, 1056 ods. 2, 1193a, 1320, 1344a 1371a, 1454 ods. 2 súdneho poriadku a oddiely 228, 331, 331a, 340f, 487b občianskeho zákonníka (Burgerlijk Wetboek).

Tieto oddiely sa týkajú najmä:

dobrovoľného zastupovania,

osobitného predaja nehnuteľnosti,

výživného (návrhov na priznanie, zvýšenie, zníženie alebo zrušenie výživného),

návrhov týkajúcich sa nájmu/nájomných zmlúv,

predbežného rozpočtu na účely obstarania.

Konanie sa začína podaním návrhu úradníkovi súdneho registra alebo doručením návrhu doporučenou zásielkou súdnemu registru. Úradník súdneho registra predvolá účastníkov konania, aby sa dostavili na prejednávanie v deň stanovený sudcom.

Jednostranný návrh (oddiely 1025 až 1034 súdneho poriadku) možno využiť len v prípadoch výslovne uvedených v zákone, najmä v oddieloch 584, 585, 588, 594, 606, 708, 1149, 1168, 1177, 1186 až 1189, 1192 a 1195 súdneho poriadku. Používa sa aj v prípadoch, v ktorých nemožno začať sporné konanie, pretože neexistuje odporca.

Jednostranný návrh sa preto používa hlavne pri jednostranných konaniach, napríklad vo veciach absolútnej núdze.

Jednostranný návrh musí podpísať právnik, pokiaľ sa v zákone nestanovuje inak, inak bude neplatný.

Zastúpenie právnikom je preto v zásade povinné na začatie konania v prípade jednostranného návrhu.

Ak sa spor týka veci, ktorá patrí do príslušnosti týchto súdov, účastníci konania sa na ne môžu dobrovoľne dostaviť:

súd prvého stupňa,

pracovný tribunál,

obchodná komora,

občiansky zmierovací súd alebo

policajný súd v prípade občianskoprávných konaní.

V prípade dobrovoľného dostavenia sa účastníci konania, ktorí žiadajú rozhodnutie, podpíšu vyhlásenie pod záznamom vypracovaným súdom.

Týmto úsporným a časovo nenáročným spôsobom možno na príslušnom súde začať všetky sporné konania.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Každý, kto chce začať konanie na súde, sa môže obrátiť na podateľňu alebo register tohto súdu.

Ak dokumentom, ktorým sa začína konanie, je predvolanie, súdny úradník zabezpečí doručenie príkazu a požiada súdny register, aby ho po predložení originálu alebo podľa potreby kópie doručeného predvolania zapísal do zoznamu vecí (oddiel 718 súdneho poriadku). Súdny register vedie evidenciu všetkých vecí (zoznam vecí). Zápis do zoznamu vecí je platný len vtedy, keď sa uskutoční najneskôr deň pred dňom pojednávania, na ktoré bolo doručené predvolanie. Všeobecný zoznam vecí je verejný (oddiel 719 súdneho poriadku). Odporca tak môže skontrolovať, či vec, v súvislosti s ktorou bol predvolaný, bola zapísaná do všeobecného zoznamu vecí.

V prípade dobrovoľného dostavenia sa účastníci konania alebo ich právnici požiadajú súdny register o zápis veci do zoznamu vecí.

Spoločný návrh účastníkov konania podáva navrhovateľ alebo jeho právnik úradníkovi súdneho registra alebo ho pošle súdnemu registru doporučenou zásielkou v takom počte kópií, koľko je účastníkov konania (oddiel 1034d súdneho poriadku).

Jednostranný návrh posielajú právnik dvojmo súdu, ktorý žiada o rozhodnutie o návrhu. Podáva sa aj na súdny register (oddiel 1027 súdneho poriadku).

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Pokiaľ ide o používanie jazykov, je potrebné vychádzať zo zákona z 15. júna 1935 o používaní jazykov v súdnych veciach (uverejneného v periodiku *Moniteur belge/Belgisch Staatsblad*, 22. 6. 1935). Tento zákon upravuje používanie jazykov na občianskych a obchodných súdoch v Belgicku.

V zásade sa jazyk určuje podľa geografickej polohy príslušného súdu. Podľa oddielu 42 zákona existujú tri jazykové oblasti: francúzska, holandská a nemecká jazyková oblasť. Existuje aj dvojязыčná aglomerácia mesta Brusel (francúzština/holandčina), ktorá na účely uplatňovania zákona zahŕňa tieto obce: Anderlecht, Auderghem, Berchem-Sainte-Agathe, Brusel, Etterbeek, Evere, Forest, Ganshoren, Ixelles, Jette, Koekelberg, Molenbeek-Saint-Jean, Saint-Gilles, Saint-Josse-ten-Noode, Schaerbeek, Uccle, Watermael-Boitsfort, Woluwé-Saint-Lambert a Woluwé-Saint-Pierre.

Za určitých okolností však vec možno postúpiť súdu, ktorý používa iný jazyk konania. Za určitých podmienok možno požiadať o zmenu jazyka konania, a to v zásade na začiatku konania.

Text nároku: nárok, ktorý sa podáva predvolaním, spoločným návrhom účastníkov konania alebo jednostranným návrhom, musí byť v písomnej forme a musí spĺňať osobitné procesné požiadavky. Po zapísaní veci do všeobecného zoznamu vecí súdu úradník súdneho registra otvorí procesný spis. Procesný spis sa pošle na súd, na ktorom sa začína konanie. Ak ide o odvolanie na druhostupňovom súde alebo podanie na kasačnom súde, pošle sa aj do registra príslušného vyššieho súdu.

V súčasnosti nie je možné začať konanie faxom alebo e-mailom.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

V zákone nie sú stanovené predtlačené formuláre na začatie konaní. Návrh na začatie konania však musí obsahovať niekoľko informácií, bez ktorých je podľa zákona neplatný.

Súdne predvolanie, spoločný návrh účastníkov konania alebo jednostranný návrh musia spĺňať niekoľko zákonných požiadaviek stanovených v súdnom poriadku, inak budú neplatné. Tieto povinné náležitosti sa týkajú najmä osobných informácií o účastníkoch konania, predmetu návrhu, určenia príslušného súdu a dátumu súdneho pojednávania.

Súdne predvolanie teda musí okrem iného obsahovať tieto informácie (oddiely 43 a 702 súdneho poriadku):

podpis súdneho úradníka,

priezvisko, mená a bydlisko navrhovateľa,

priezvisko, mená a bydlisko alebo, ak neexistuje trvalé bydlisko, aktuálnu adresu osoby, ktorej sa predvolanie doručuje,

predmet a krátke zhrnutie žalobných tvrdení,

súd, na ktorom sa konanie začína,

deň, mesiac, rok a miesto doručenia predvolania a

údaje o mieste, dátume a čase súdneho pojednávania.

Spoločný návrh účastníkov konania (oddiel 1034b súdneho poriadku) má obsahovať:

deň, mesiac, rok,

priezvisko, meno, povolanie a miesto bydliska navrhovateľa a prípadne titul a zápis do obchodného registra,

priezvisko, meno, miesto bydliska a prípadne titul osoby, ktorej sa predvolanie doručuje,

predmet a krátke zhrnutie žalobných tvrdení,

súd, na ktorom sa konanie začína,

podpis navrhovateľa alebo jeho právnik.

Jednostranný návrh musí obsahovať tieto informácie (oddiel 1026 súdneho poriadku):

deň, mesiac a rok,

priezvisko, meno, povolanie a miesto bydliska navrhovateľa a prípadne priezvisko, meno, miesto bydliska a titul jeho právnych zástupcov,

predmet a krátke zhrnutie žalobných tvrdení,

určenie súdu, ktorý bude vec prejednávať,

podpis právnik účastníka konania, pokiaľ nie je v zákone stanovené inak.

V prípade dobrovoľného dostavenia sa na prvom stupni (súd prvého stupňa, pracovný tribunál, obchodný súd, občiansky zmierovací súd alebo policajný súd v občianskoprávných konaniach) súd vypracuje správu o vyhlásení účastníkov konania, ktorí žiadajú rozsudok. Účastníci konania ju na spodku podpíšu v súlade s oddielom 706 súdneho poriadku.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Súdu sa musia zaplatiť súdne poplatky. Do trov konania patria najmä kolky, súdne registračné poplatky a registračná daň, trovy a poplatky za podanie žaloby a poplatky za rovnopis rozhodnutia súdu (oddiel 1018 súdneho poriadku).

Pri začiatku konania navrhovateľ uhradí registračnú daň. Súdne registračné poplatky zahŕňajú poplatok za zápis do zoznamu vecí, poplatok za vypracovanie dokumentov a poplatok za overené kópie. Trovy v zásade znáša neúspešný účastník konania na základe právoplatného rozhodnutia, ak je to, samozrejme, vhodné v súlade s oddielom 1017 súdneho poriadku. Súd môže rozhodnutie o trovách odložiť. Súd, ktorý vydal rozsudok, v takom prípade na návrh jedného z účastníkov konania určí, kto uhradí trovy.

Poplatky a odmena právnik nie sú zahrnuté do súdnych trov. Sú predmetom dohody právnik a jeho klienta. Každý účastník konania teda platí poplatky a odmenu svojmu právnikovi.

Neúspešný účastník konania môže byť povinný zaplatiť zákonom stanovený príspevok na trovy právneho zastúpenia druhého účastníka konania (oddiely 1018 a 1022 súdneho poriadku). Ide o paušálny príspevok k poplatkom a odmene právnik úspešného účastníka konania založenej na poplatkoch. Výška tejto odmeny založenej na poplatkoch a spôsob, akým sa vypočítava a priznáva, sú uvedené v kráľovskom dekréte z 26. októbra 2007.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

(informačný balíček „Bezplatná právna pomoc“)

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Konanie je v podstate začaté, keď sa zapíše na všeobecný zoznam vecí, a to aj v prípade dobrovoľného dostavenia sa.

Konania založené na návrhu a konania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sa zapisujú do osobitného zoznamu vecí, v ktorom sa uvádza, že boli začaté.

Účastníci konania nedostanú žiadne potvrdenie, ale môžu nahliadnuť do všeobecného zoznamu vecí, aby sa presvedčili, že vec bola zapísaná na zoznam. Po zapísaní konania do zoznamu je súd povinný rozhodnúť o veci.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Vo všeobecnosti platí, že informácie týkajúce sa priebehu konania poskytuje právnik účastníka konania, ak ho účastník konania má. Informácie možno získať aj z registra súdu, ktorý prejednáva vec. Súdne predvolanie takisto obsahuje informácie o dátume súdneho pojednávania a súde, ktorý prejednáva vec.

V prvej fáze sa poskytnú osobitné informácie o úvodnom pojednávaní.

V prípade predvolania súdny úradník informuje navrhovateľa o dátume úvodného pojednávania, ktoré predstavuje prvú fázu konania.

V prípade spoločného návrhu účastníkov konania alebo dobrovoľného dostavenia sa účastníkov konania informuje úradník registra.

V prípade jednostranného návrhu sa neuskutoční žiadne pojednávanie. Úradník registra však môže predvolať navrhovateľa, ak mu chce sudca položiť nejaké otázky.

V druhej fáze sa vec pripravuje na súdny proces. Každý účastník konania má lehotu stanovenú zákonom (oddiel 747 ods. 1 súdneho poriadku) na predloženie dokumentov a zistení (písomného odôvodnenia a obhajoby). V prípade nedodržania týchto lehôt možno uložiť sankcie uvedené v oddiele 747 ods. 2 súdneho poriadku.

Keď je vec pripravená na súdny proces a je pripravená obhajoba, účastníci konania požiadajú o stanovenie dátumu pojednávania. Lehota, v ktorej možno stanoviť deň pojednávania, závisí od pracovného vyťaženia súdu a od času, ktorý možno vyčleniť na prejednanie veci. Vzhľadom na procesné otázky, ktoré sa vyskytnú v niektorých veciach (posudky, výsluch účastníkov konania a svedkov atď.), môže byť ťažké vopred určiť celkové trvanie konania. Konanie sa totiž v dôsledku procesných otázok môže prerušiť alebo pozastaviť, či dokonca zrušiť.

Na konci pojednávania sa diskusia uzavrie a súd posúdi vec. Súd musí v zásade vydať rozsudok do jedného mesiaca od prejednania veci v súlade s oddielom 770 súdneho poriadku.

Posledná aktualizácia: 12/11/2015

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Ako postupovať? - Bulharsko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Existujú aj alternatívne postupy riešenia sporov (pozri „Právomoci súdov“).

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Lehoty na podanie žalôb sa líšia v závislosti od prípadu (pozri „Procesné lehoty“). Na objasnenie otázky týkajúcej sa lehôt sa poraďte s právnikom.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Pozri [Právomoci súdov](#).

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Pozri [Právomoci súdov – Bulharsko](#).

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Pozri [Právomoci súdov – Bulharsko](#).

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Žalobu môže podať žalobca osobne alebo prostredníctvom splnomocneného sprostredkovateľa. K návrhu by malo byť priložené splnomocnenie, ktoré splnomocňuje sprostredkovateľa na podanie návrhu.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Návrhy sa podávajú do podateľne alebo kancelárie súdu osobne alebo prostredníctvom splnomocneného sprostredkovateľa. Návrhy prijímajú zamestnanci súdu, spravidla súdni úradníci počas úradných hodín súdu. Návrhy sa môžu takisto zaslať poštou do kancelárie súdu.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Návrhy sa predkladajú súdu v písomnej forme a musia byť napísané v bulharčine. Návrhy sa môžu zaslať prostredníctvom pošty, ale nie faxom ani e-mailom. Občiansky súdny poriadok stanovuje, že ku všetkým dokumentom v cudzom jazyku, ktoré predložili účastníci konania sa musia priložiť preklady do bulharčiny potvrdené účastníkmi.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Návrhy sa podávajú v písomnej forme. Na tento účel neexistujú žiadne osobitné formuláre s výnimkou vzorov (schválených ministerstvom spravodlivosti) exekučného príkazu, návrhov na vydanie exekučného príkazu a iných dokumentov týkajúcich sa návrhov na exekučný príkaz podľa Občianskeho súdneho poriadku. Občiansky súdny poriadok stanovuje niekoľko minimálnych požiadaviek týkajúcich sa návrhov, ale nestanovuje ich formu. Podľa Občianskeho súdneho poriadku musí návrh obsahovať: označenie súdu; meno a adresu navrhovateľa a odporcu, ich právnych zástupcov alebo splnomocnencov, prípadne osobné identifikačné číslo navrhovateľa, faxové a telefaxové číslo navrhovateľa, ak existuje; hodnotu predmetu sporu, ak je to možné ohodnotiť; vyhlásenie o okolnostiach, na ktorých je návrh založený, predmet sporu a podpis osoby, ktorá podala návrh. V návrhu musí navrhovateľ uviesť aké dôkazy predkladá a aké skutočnosti chce nimi dokázať a predložiť všetky písomné dôkazy, ktoré má k dispozícii.

Návrh musí podpísať navrhovateľ alebo jeho zástupca. Ak návrh predkladá zástupca v mene navrhovateľa, k návrhu musí byť priložené splnomocnenie potvrdzujúce, že zástupca je oprávnený podať návrh. Ak navrhovateľ nevie alebo nemôže podpísať návrh, podpíše ho oprávnená osoba s uvedením dôvodov, prečo návrh nepodpísal navrhovateľ. Návrh sa podáva na súde v takom počte kópií, koľko je odporcov.

K návrhu treba priložiť: splnomocnenie, keď návrh podáva splnomocnenec; dokument potvrdzujúci platbu štátnych poplatkov a výdavkov; jednu kópiu návrhu s prílohami pre každého odporcu.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Podanie žaloby predpokladá zaplatenie súdnych poplatkov, ktoré závisia od hodnoty predmetu sporu a trov konania. Ak nie je možné zistiť hodnotu predmetu sporu, súdne poplatky určí súd. Hodnotu predmetu sporu určí navrhovateľ. Hodnotu predmetu sporu predstavuje peňažné ohodnotenie predmetu veci.

Otázky týkajúce sa hodnoty predmetu sporu môže vzniesť odporca alebo súd z úradnej moci najneskôr na prvom pojednávaní. Ak je uvedená hodnota nereálna, hodnotu predmetu sporu určí súd. Existujú dva typy súdnych poplatkov: jednoduché a primerané. Jednoduché poplatky sa určujú na základe materiálnych, technických a administratívnych nákladov konania. Primerané poplatky sú založené na výške hodnoty sporu. Poplatok sa vyberá pri podaní návrhu na ochranu alebo opravného prostriedku a pri vydaní dokumentu, za ktorý sa platia poplatky podľa sadzovníka schváleného Radou ministrov. Súdne poplatky sa zvyčajne platia bankovým prevodom na účet súdu pri podaní návrhu. Každá strana musí vopred zaplatiť súdu trovy požadovanej služby. Na žiadosť oboch strán alebo z podnetu súdu zaplatia všetky trovy konania obidve strany alebo jedna strana v závislosti od okolností.

Súdne poplatky a výdavky sa nemusia platiť: navrhovateľmi, ktorí sú pracovníkmi, zamestnancami a členmi družstiev za návrhy vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov; za návrhy na určenie výživného; za žaloby podané prokurátorom; navrhovateľmi za podanie žaloby o náhradu škody spôsobenej trestným činom v súvislosti s odsúdením, ktoré má právnu silu rozhodnutej veci; alebo osobitnými zástupcami účastníka konania, ktorého adresa nie je známa a ktorých vymenoval súd.

Súdne poplatky a výdavky sa nevyberajú od fyzických osôb, u ktorých súd uznal, že nemajú dostatok prostriedkov. V prípade žiadosti o oslobodenie súd berie do úvahy: príjem osoby a jej rodiny, potvrdený majetok, osobný stav, zdravie, zamestnanie, vek a iné okolnosti. V takýchto prípadoch sa náklady na súdne konanie uhrádzajú zo sumy vyčlenenej v rozpočte súdu. V prípade návrhu na začatie konkurzného konania podaného dlžníkom sa nevyberajú súdne poplatky. Poplatky sa vyberú z konkurznej podstaty pri rozdelení majetku v súlade s obchodným zákonníkom (*Targovski zakon*).

Ak je návrh úplne alebo čiastočne úspešný, súd nariadi odporcovi, aby zaplatil navrhovateľovi pomernú časť trov konania zodpovedajúcu rozsahu, v akom bol návrh úspešný (súdne poplatky, odmenu advokáta, výdavky týkajúce sa účasti na súdnom konaní a zhromažďovania dôkazov). Ak bola navrhovateľovi poskytnutá bezplatná právna pomoc, odporca je povinný nahradiť trovy úmerne k návrhu. V prípade prerušenia konania má odporca nárok na náhradu trov konania a v prípade, keď súd zamietne návrh, odporca je oprávnený požadovať zaplatenie vzniknutých trov úmerne k zamietnutému návrhu.

Odmena advokáta sa dohodne medzi klientom a advokátom a zvyčajne sa zaplatí pri podpise zmluvy o obhajobe podľa platobných podmienok.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Pozri sekciu o právnej pomoci..

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Návrhy a inú korešpondenciu doručení poštou a dokumenty doručené osobne počas úradných hodín súdu zaeviduje súd do denníka prichádzajúcej korešpondencie v deň ich prijatia. Návrh sa úradne považuje za podaný v deň jeho doručenia súdu. Ak je návrh zaslaný poštou alebo doručení nesprávnemu súdu, považuje sa za doručení v deň odoslania poštou alebo v deň jeho prijatia nesprávnym súdom. Súd overí správnosť návrhu. Ak návrh obsahuje nezrovnalosti, alebo ak k nemu nie sú priložené všetky požadované dokumenty, súd požiada navrhovateľa, aby odstránil nezrovnalosti do jedného týždňa a informuje ho, či má nárok na právnu pomoc. Ak v návrhu nie je uvedená adresa navrhovateľa a súdu nie je známa, správa sa oznámi zobrazením oznámenia na určenom mieste na súde po dobu jedného týždňa. V prípade, že navrhovateľ včas neodstráni nezrovnalosti, súd mu návrh spolu s prílohami vráti. Ak adresa navrhovateľa nie je známa, návrh sa uchováva v kancelárii súdu, aby bol k dispozícii navrhovateľovi. To isté platí, ak sa nezrovnalosti v návrhu zistia v priebehu konania. Žaloba sa považuje za podanú ku dňu prijatia opraveného návrhu.

Keď súd pri overovaní návrhu zistí, že je neprípustný, návrh vráti. Vrátenie návrhu navrhovateľovi nevylučuje opätovné predloženie návrhu súdu, avšak v týchto prípadoch sa žaloba považuje za podanú ku dňu, kedy bol návrh opätovne predložený súdu.

Súdne orgány nezasielajú osobitný dokument potvrdzujúci riadne podanie žaloby, ale vykonajú sa určité postupy, ktoré preukazujú riadne podanie žaloby. Ak bol návrh riadne pripravený a podaný spolu so všetkými požadovanými dokumentmi, súd zašle jeho kópiu odporcovi. Kópia obsahuje prílohy návrhu. Súd požiada odporcu, aby predložil písomné vyjadrenie do jedného mesiaca a oznámi mu, aké informácie musí odpoveď obsahovať. Odporca je takisto poučený o dôsledkoch, ak nezašle vyjadrenie alebo nevykoná svoje práva a o možnosti získať právnu pomoc, ak má na ňu nárok. Písomné vyjadrenie odporcu by malo obsahovať: označenie súdu a čísla prípadu; meno a adresu odporcu, jeho právneho zástupcu alebo splnomocnenca, ak je to vhodné; stanovisko odporcu, pokiaľ ide o prípustnosť a opodstatnenosť návrhu; stanovisko odporcu, pokiaľ ide o okolnosti, na ktorých sa návrh zakladá; argumenty proti návrhu a okolnostiam, na ktorých sa zakladá; podpis osoby, ktorá vyjadrenie podala. Vo svojom vyjadrení k návrhu musí odporca uviesť, aké dôkazy predkladá a aké skutočnosti chce nimi preukázať a predložiť všetky písomné dôkazy, ktoré má k dispozícii. K odpovedi musí priložiť: splnomocnenie, keď odpoveď predkladá splnomocnenec; jednu kópiu vyjadrenia a jeho príloh pre každého navrhovateľa. Ak odporca v stanovenej lehote nepredloží písomné vyjadrenie, nepredloží svoje stanovisko, nevznesie námietky, nespochybní pravdivosť dokumentu predloženého spolu s návrhom, neuplatní svoje právo na podanie protinávrhu, incidenčnej žaloby alebo nevyzve tretiu stranu oprávnenú zasiahnuť v jeho mene, stratí možnosť tak urobiť neskôr, pokiaľ jeho opomenutie nie je spôsobené osobitnými nepredvídanými okolnosťami.

Po overení správnosti a prípustnosti predložených návrhov súd rozhodne, ako bude postupovať v konaní a odpovie na žiadosti a námietky účastníkov týkajúce sa všetkých predbežných otázok a prijatia dôkazov. Súd môže takisto nariadiť mediáciu alebo iné spôsoby dobrovoľného riešenia sporov.

Súd nariadi verejné pojednávanie vo veci, na ktoré predvolá účastníkov. Súdni úradníci zašle predvolania účastníkom, ktorým sa doručí kópia súdneho rozhodnutia.

Občiansky súdny poriadok umožňuje v obchodných veciach vzájomnú výmenu dokumentov medzi protistranami. Po prijatí vyjadrenia súd zašle jeho kópiu spolu s prílohami navrhovateľovi, ktorý môže do dvoch týždňov podať doplňujúci návrh. V doplňujúcom návrhu môže navrhovateľ doplniť a objasniť pôvodný návrh. Po prijatí doplňujúceho návrhu súd zašle jeho kópiu spolu s prílohami odporcovi, ktorý môže podať odpoveď do dvoch týždňov. V doplňujúcej odpovedi musí odporca odpovedať na doplňujúci návrh.

Po kontrole správnosti vymenených dokumentov a prípustnosti podaných návrhov vrátane ich hodnoty a iných žiadostí a námietok od účastníkov konania, súd rozhodne o všetkých predbežných otázkach a o prijatí dôkazov. Súd určí dátum verejného pojednávania vo veci, na ktoré predvolá účastníkov zaslaním doplňujúcej odpovede navrhovateľovi a oznámi svoje rozhodnutie účastníkom konania. Súd môže nariadiť mediáciu alebo iné spôsoby dobrovoľného riešenia sporov. Ak sú všetky dôkazy predložené prostredníctvom výmeny dokumentov a ak je dohodnuté, že nie je potrebné, aby sa účastníci konania zúčastnili na pojednávaní a ak si to účastníci želajú, súd môže prejednať vec s vylúčením verejnosti a umožniť účastníkom predložiť vyjadrenia k návrhom a iné vyjadrenia v písomnej forme.

Občiansky súdny poriadok obsahuje osobitné ustanovenia upravujúce určité procesné pravidlá o – skrátenom konaní, konaní v manželských veciach, záležitostiach týkajúcich sa osobného stavu, ustanovení poručníctva, súdnom vysporiadaní spoluvlastníctva, ochrane a obnovení vlastníckych práv k majetku, zmluvách, kolektívnych súdnych sporoch a návrhoch na exekučný príkaz, predbežnom konaní, návrhoch na ochranu a exekučné konanie. Osobitné pravidlá sú zakotvené v obchodnom zákonníku v časti o konkurznom konaní a súvisiacich návrhoch.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Súd predvolá účastníkov konania na pojednávanie. Ak je vec odložená, účastníkom, ktorí boli riadne predvolaní, sa nedoručí predvolanie na ďalšie pojednávanie, ak im bol dátum oznámený na pojednávaní. Predvolanie sa vydá najneskôr jeden týždeň pred pojednávaním. Toto pravidlo sa neuplatňuje v exekučnom konaní. Predvolanie zahŕňa tieto údaje: súd, ktorý predvolanie vydal, meno a adresu predvolanej osoby, v akom prípade a v akom rozsahu sa osoba predvoláva, miesto a čas pojednávania a právne dôsledky nedostavenia sa.

Súd poskytne účastníkom kópiu všetkých rozhodnutí, ktoré podliehajú osobitnému odvolaniu.

Účastníkom sa oznamujú lehoty na procesné úkony stanovené súdom, ale nie zákonné lehoty.

Posledná aktualizácia: 19/04/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Ako postupovať? - Česká republika

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Každý má právo domáhať sa pred súdom ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené. Vždy je dobré pokúsiť sa spor vyriešiť najprv cestou zmiernu. Zároveň existuje možnosť využiť aj alternatívne riešenie sporu. V určitých oblastiach súkromnoprávných vzťahov štát umožňuje, aby účastníci dotknutého právneho vzťahu zverili právny spor inému orgánu súkromnej povahy. V Českej republike je zákonom č. 2016/1994 Zb. o rozhodcovskom konaní a o výkone rozhodcovských nálezov, v znení neskorších predpisov, upravené rozhodcovské konanie. Výsledkom rozhodcovského konania je rozhodcovský nález, ktorý je pre obe strany sporu záväzný a ktorý má povahu exekučného titulu. Mediáciu v netrestných veciach upravuje zákon č. 202/2012 Zb. o mediácii a o zmene niektorých zákonov (zákon o mediácii). Pre ďalšie podrobnosti pozri „Alternatívne spôsoby riešenia sporov – Česká republika“.

Aj potom, ako sa obrátite na súd, môžete, ak to pripustí povaha veci, navrhnúť súdu, aby vykonal pokus o zmier (pozri čl. 67 – 69 a čl. 99 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov). Schválený súdny zmier má rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok. Zároveň je titulom pre súdny výkon (exekúciu). Schválený súdny zmier tvorí prekážku rozhodnutej veci.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Premiľčacie lehoty sa v jednotlivých prípadoch líšia, a preto je lepšie obrátiť sa včas na právneho zástupcu. Žalobu je treba podať na príslušnom súde pred uplynutím premiľčacej lehoty (žaloba musí byť doručená súdu v danej lehote).

V prípade premiľčania uplynutím zákonom stanovenej doby záväzok dlžníka nezanikne, ale bude oslabený. To znamená, že ho nie je možné vymôcť, ak dlžník podá námietku proti premiľčaniu. Premiľčanie je všeobecne upravené v čl. 609 – 653 zákona č. 89/2012 Zb., občiansky zákonník. Všeobecná premiľčacia doba je tri roky a začína plynúť dňom, kedy právo mohlo byť vykonané prvýkrát. Dĺžka jednotlivých zvláštnych premiľčacích lehôt závisí od povahy uplatňovaných práv.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Pozri „Právomoc súdov – Česká republika“.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Príslušnosť súdov sa určuje podľa pravidiel miestnej, vecnej a funkčnej príslušnosti.

Miestna príslušnosť vymedzuje okruh pôsobnosti jednotlivých súdov toho istého druhu. Ide o určenie, ktorý konkrétny súd prvého stupňa má určitú vec prejednať a rozhodnúť. Základné pravidlá pre miestnu príslušnosť sú uvedené v čl. 84 až 89a zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov. Je však potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že v niektorých prípadoch môže byť miestna príslušnosť upravená aj priamo použiteľným predpisom EÚ, ktorý sa použije prednostne pred vnútroštátnym právom (pozri niektoré ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 o príslušnosti a uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, ktoré neupravujú iba medzinárodnú, ale aj miestnu príslušnosť), nie je teda možné použiť pravidlá pre miestnu príslušnosť podľa českého práva.

Miestne príslušným súdom je všeobecný súd účastníka, proti ktorému je podaný návrh (odporca), ak zákon nestanovuje inak. Všeobecným súdom je vždy okresný súd. Ak je vecne príslušný v prvom stupni krajský súd, je miestne príslušný krajský súd, v obvode ktorého sa nachádza všeobecný (okresný) súd účastníka. Ak návrh smeruje proti viacerým odporcom, miestnu príslušnosť má všeobecný súd ktoréhokoľvek z nich.

Všeobecným súdom fyzickej osoby je okresný súd, v ktorého obvode má táto osoba bydlisko, a ak nemá bydlisko, je to okresný súd, v ktorého obvode sa zdržiava. Bydliskom sa rozumie miesto, kde osoba býva s úmyslom trvale sa tu zdržiavať (takýchto miest môže byť aj viac, v takom prípade sú všeobecným súdom všetky tieto súdy).

Všeobecným súdom fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom, je vo veciach vyplývajúcich z podnikateľskej činnosti okresný súd, v ktorého obvode má sídlo (sídlo je adresa zapísaná vo verejnom registri); ak nemá sídlo, je to okresný súd, v ktorého obvode má bydlisko, a ak nemá bydlisko, je to okresný súd, v ktorého obvode sa zdržiava.

Kritériom pre určenie všeobecného súdu právnickej osoby je jej sídlo (pozri čl. 136 – 137 zákona č. 89/2012 Zb., občiansky zákonník).

Všeobecným súdom insolvenčného správcu pri výkone jeho funkcie je okresný súd, v ktorého obvode má sídlo.

Špeciálne pravidlá platia pre všeobecný súd štátu (súd, v ktorého obvode má sídlo organizačná zložka štátu príslušná podľa zvláštného právneho predpisu, pričom nie je možné takto miestne príslušný súd určiť, súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo), obce (súd, v ktorého obvode má obec svoje územie) a vyššieho územného samosprávneho celku (súd, v ktorého obvode majú sídlo jeho orgány).

Ak odporca, ktorý je štátnym občanom Českej republiky, nemá všeobecný súd vôbec alebo ho nemá v Českej republike, je príslušný súd ten, v ktorého obvode mal v Českej republike posledné známe bydlisko. Proti tomu, kto nemá iný príslušný súd v Českej republike, je možné uplatniť majetkové práva na súde, v ktorého obvode má majetok.

Proti zahraničnej osobe je možné podať žalobu (návrh na začatie konania) aj na súde, v ktorého obvode je v Českej republike umiestnený jej závod alebo organizačná zložka jej závodu.

Vecná príslušnosť vymedzuje okruh pôsobnosti medzi jednotlivými druhmi súdov, a to tak, že určuje, ktorý súd v danej veci rozhoduje v prvom stupni. Vecná príslušnosť súdov je v občianskom súdnom konaní stanovená tak, že ku konaniu v prvom stupni sú príslušné okresné súdy, ak zákon výslovne nestanoví, že vecne príslušné sú krajské súdy alebo Najvyšší súd ČR.

Funkčnú príslušnosť vymedzuje okruh pôsobnosti súdov rôzneho druhu účastných pri prejednávaní tej istej veci po sebe v prípadoch, ktoré zahŕňajú podanie riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov (inak povedané určuje, ktorý súd rozhoduje o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch).

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Ako už bolo uvedené vyššie (pozri otázku č. 4), vecná príslušnosť v občianskom súdnom konaní je stanovená tak, že ku konaniu v prvom stupni sú zásadne príslušné okresné súdy.

K prelomeniu tejto zásady došlo v prospech krajských súdov, ktoré pojednávali a rozhodovali vo veciach vymenovaných v ustanovení čl. 9 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov. Ide predovšetkým o rozhodovanie vo veciach, ktoré vzhľadom k svojej povahe vyžadujú určitú špecializáciu a vo veciach, ktoré sú skutkovo a právne zložitejšie. Krajské súdy rozhodujú ako súdy prvého stupňa.

- a) v sporoch o vzájomné vysporiadanie úhrady preplatku na dávke dôchodkového poistenia, nemocenského poistenia, štátnej sociálnej podpory a pomoci v hmotnej núdzi a v sporoch o vzájomné vysporiadanie regresnej náhrady zaplatenej v dôsledku vzniku nároku na dávku nemocenského poistenia,
- b) v sporoch o určenie nezákonnosti štrajku alebo výluky,
- c) v sporoch týkajúcich sa cudzieho štátu alebo osôb, ktoré využívajú diplomatickú imunitu a výsady, ak tieto spory spadajú do právomoci súdov Českej republiky,

- d) v sporoch o zrušenie rozhodnutia rozhodcu o plnení záväzkov z kolektívnej zmluvy,
 - e) vo veciach vyplývajúcich z právnych pomerov, ktoré súvisia so zakladaním obchodných korporácií, ústavov, nadácií a nadačných fondov a v sporoch medzi obchodnými korporáciami, ich spoločníkmi alebo členmi, ako aj medzi spoločníkmi alebo členmi navzájom, ak vyplývajú z účasti na obchodnej korporácii,
 - f) v sporoch medzi obchodnými korporáciami, ich spoločníkmi alebo členmi a členmi ich orgánov alebo likvidátormi, ak ide o vzťahy týkajúce sa výkonu funkcie členov orgánov alebo likvidácie,
 - g) v sporoch vyplývajúcich z práva duševného vlastníctva,
 - h) v sporoch o ochranu práv porušených alebo ohrozených nekalým súťažným konaním alebo nedovoleným obmedzením súťaže,
 - i) vo veciach ochrany názvu a dobrého mena právnickej osoby,
 - j) v sporoch z finančného zaistenia a sporoch týkajúcich sa zmeniek, šekov a investičných nástrojov,
 - k) v sporoch z obchodov na burze komodít,
 - l) vo veciach konania zhromaždení spoločností vlastníkov a sporov z nich vzniknutých s výnimkou sporov o príspevky členov spoločenstva vlastníkov na správu domu a pozemku, sporov o zálohy na úhradu za služby a spôsob rozúčtovania cien služieb,
 - m) vo veciach premien obchodných spoločností a družstiev, vrátane všetkých konaní o náhrade podľa zvláštného právneho predpisu,
 - n) v sporoch z kúpy závodu, prenájmu závodu alebo jeho časti,
 - o) v sporoch zo zmlúv na stavebné práce, ktoré sú nadlimitnými verejnými zákazkami, vrátane dodávok nevyhnutných na vykonanie týchto zmlúv.
- Najvyšší súd je v prvom a jedinom stupni vrátane príslušný ku konaniu o uznanie cudzieho rozhodnutia vo veciach manželských (to sa neuplatní pri uznávaní rozhodnutí z iného členského štátu EÚ, ak sa aplikuje nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 o príslušnosti a uznávaní a výkone rozhodnutí vo veciach manželských a vo veciach rodičovskej zodpovednosti a o zrušení nariadenia (ES) č. 1347/2000) a vo veciach určenia a popretia rodičovstva podľa čl. 51 a 55 ods. 1 zákona č. 91/2012 Zb. o medzinárodnom súkromnom práve.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

V civilnom konaní nie je v Českej republike všeobecne povinné zastúpenie právnym zástupcom.

Procesná spôsobilosť:

Každý môže pred súdom ako účastník samostatne právne konať v tom rozsahu, v akom je svojprávy (čl. 20 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov). Plnú procesnú spôsobilosť fyzická osoba nadobudne dosiahnutím plnoletosti. Plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku života. Pred dosiahnutím tohto veku sa plnoletosť nadobúda priznaním svojprávnosti (pozri čl. 37 zákona č. 89/2012 Zb., občiansky zákonník), alebo uzavretím manželstva. V prípade, že účastník konania nemá plnú procesnú spôsobilosť, musí byť v konaní zastúpený. Procesne nespôsobilá môže byť aj plnoletá osoba s obmedzenou svojprávnosťou.

Zastúpenie vzniká na základe zákona alebo z rozhodnutia štátneho orgánu (zákonné zastúpenie) alebo na základe dohody o plnej moci. Každý, kto v konaní vystupuje ako zástupca účastníka, musí svoje zastúpenie doložiť.

Fyzická osoba, ktorá nemôže pred súdom konať samostatne, musí byť zastúpená svojím zákonným zástupcom alebo opatrovníkom (čl. 22 – 23 a čl. 29 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov).

Účastník konania (svojprávy) môže byť tiež zastúpený osobou podľa vlastného výberu na základe splnomocnenia (čl. 24 – 28a zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov).

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Žaloba (návrh na začatie konania) sa podáva na vecne, miestne a funkčne príslušnom súde. Jednotlivé adresy českých súdov je možné vyhľadať na internetových stránkach Ministerstva spravodlivosti ČR: <http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/Soudy.aspx>

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovné postavenie a majú právo konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku (pozri čl. 18 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov). Žaloba (návrh na začatie konania) môže byť podaná materinskom jazyku žalobcu (navrhovateľa). Pre rýchlejšie posúdenie žaloby (návrhu na začatie konania) súdom je však žiaduce zabezpečiť preklad dokumentov adresovaných súdu do českého jazyka.

Návrh na začatie konania je možné podať v písomnej podobe (pozri čl. 42 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov). Písomné podanie sa robí v papierovej alebo elektronickej podobe prostredníctvom verejnej elektronickej siete alebo telefaxom. Písomné podanie, ktoré obsahuje návrh vo veci samej, odoslané telefaxom alebo v elektronickej podobe, je treba najneskôr do 3 dní doplniť predložením jeho originálu, prípadne písomným podaním zhodného znenia. V prípade podania v elektronickej podobe podpísaného overeným elektronickým podpisom (podľa zákona č. 227/2000 Zb. o elektronickej podpise, v znení neskorších predpisov) alebo podania v elektronickej podobe podľa zvláštného právneho predpisu (zákon č. 300/2008 Zb. o elektronickej podobe, osobných číslach a autorizovanej konverzii dokumentov) sa nevyžaduje doplnenie podania predložením jeho originálu.

Ústne do protokolu (pozri čl. 14 zákona č. 292/2013 Zb. o zvláštnych súdnych konaniach, v znení neskorších predpisov) je možné predložiť návrh na začatie konania a návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, iba ak ide o konanie, ktoré je možné začať aj bez návrhu alebo ak ide o konanie o povolenie uzavrieť manželstvo, konanie vo veci ochrany proti domácejmu násiliu, konanie o určenie a popretie rodičovstva a konanie vo veciach osvojenia. Každý okresný súd je povinný zapísať podanie do protokolu a postúpiť ho bez prieťahov príslušnému súdu. Takéto podanie má tie isté účinky, akoby sa vykonalo priamo na príslušnom súde.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Pre podanie žaloby (návrhu na začatie konania) neexistujú žiadne predpísané tlačivá. Žaloba (návrh na začatie konania) musí obsahovať všeobecné náležitosti (pozri čl. 42 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov) a zvláštne náležitosti (pozri čl. 79 ods. 1 občianskeho súdneho poriadku).

Medzi všeobecné náležitosti patrí označenie súdu, ktorému je návrh určený, a označenie toho, kto návrh predkladá. Ďalej musí byť z návrhu zrejmé, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísaný a datovaný.

Medzi zvláštne náležitosti patrí meno, priezvisko a bydlisko účastníkov, prípadne rodné čísla alebo identifikačné čísla účastníkov (obchodná spoločnosť alebo názov a sídlo právnickej osoby, identifikačné číslo, označenie štátu a príslušnej organizačnej zložky štátu, ktorá za štát pred súdom vystupuje), prípadne tiež ich zástupcov, nastolenie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí z nich byť zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha.

Ak podanie neobsahuje stanovené náležitosti, prípadne je nezrozumiteľné alebo neurčité, súd vyzve účastníka, aby tieto nedostatky v stanovenej lehote odstránil. Ak sa tak nestane a v konaní nie je možné pre tento nedostatok pokračovať, súd uznesením toto podanie, ktorým sa začína konanie, zamietne.

K ostatným podaniam súd neprihliada, ak nebudú riadne opravené alebo doplnené (pozri čl. 43 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov). Podanie je treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné (pozri čl. 42 ods. 4 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov).

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Súdne poplatky sa vyberajú za konania vedené pred súdmi Českej republiky, a to za úkony uvedené v sadzobníku poplatkov a za jednotlivé úkony vykonávané súdmi a úkony vykonávané správou súdov. Výšku týchto poplatkov stanovuje zákon č. 549/1991 Zb. o súdnych poplatkoch, v znení neskorších predpisov. Súdne poplatky sú stanovené buď pevnou čiastkou, alebo sa určujú percentuálnou sadzbou z hodnoty predmetu súdneho konania.

Mnoho vecí (hlavne nesporných) je od poplatkov oslobodených. Medzi tzv. oslobodené veci patria najmä opatrovnícke záležitosti, osvojenie, vzájomné vyživovacie povinnosti rodičov a detí atď. Takéto konania poplatkom vôbec nepodliehajú.

Od poplatkov sú osobne oslobodení navrhovatelia v konaní o určenie výživného, o náhradu škody za zdravie, z pracovného úrazu a choroby z povolania a pod. Ak je žalobca v určitom konaní od poplatku taktó osobne oslobodený a súd jeho žalobnému návrhu vyhovie, zaplatí poplatok odporca.

Ďalej je možné priznať tzv. individuálne oslobodenie s ohľadom na majetkové a sociálne pomery účastníka konania a konkrétne okolnosti prejednávanej veci. Ak sa žalobca nachádza v hmotnej núdzi z dôvodov dlhodobej nezamestnanosti, je vážne chorý atď., môže požiadať súd o plné alebo čiastočné odpustenie poplatkov. Príslušná žiadosť by mala byť pripojená najlepšie už k návrhu žaloby. Pri rozhodovaní o odpustení poplatkovej povinnosti súd prihliadne k celkovým majetkovým, finančným a sociálnym pomerom žiadateľa, k výške súdneho poplatku, k povahe uplatneného nároku atď. Nesmie však ísť o svojoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Pozri tiež „Právna pomoc – Česká republika“.

Podaním návrhu na začatie konania je poplatok splatný. Ak nie je zaplatený súčasne s podaním, súd vyzve účastníka, aby tento poplatok zaplatil a zároveň ho poučí, že ak poplatok nebude zaplatený v stanovenej lehote, konanie bude pozastavené.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Pozri „Právna pomoc – Česká republika“.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Súdne konanie je začaté v deň, kedy návrh prišiel na súd (pozri čl. 82 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov) alebo keď bolo vydané uznesenie súdu, podľa ktorého sa konanie začína bez návrhu (pozri čl. 13 ods. 2 zákona č. 292/2013 Zb. o zvláštnych súdnych konaniach, v znení neskorších predpisov). Tým, že žaloba (návrh na začatie konania) príde na súd, je konanie začaté a súd neposiela zvláštno potvrdenie o začatí konania. Ak sa podáva žaloba (návrh na začatie konania) osobne v podateľni súdu, je možné nechať si potvrdiť pečiatkou kópiu žaloby.

Ak má podanie nejaké nedostatky (nemá stanovené náležitosti, prípadne je neurčité alebo nezrozumiteľné), súd vyzve účastníka na ich odstránenie.

V prípade, že by tieto nedostatky neboli odstránené v súdom stanovenej lehote a v konaní nie je kvôli tomuto nedostatku možné pokračovať, súd uznesením odmietne podanie, ktorým sa začína konanie a dané konanie zastaví.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Hneď ako sa začne konanie, postupuje v ňom súd aj bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá (pozri čl. 100 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov). Súd je povinný doručiť žalobu (návrh na začatie konania) aj ostatným účastníkom konania do vlastných rúk (pozri čl. 79 ods. 3 občianskeho súdneho poriadku). V priebehu konania poučuje súd účastníkov konania o ich jednotlivých právach a povinnostiach. V prípade potreby vykonať určitý procesný úkon súd stanoví lehotu, do ktorej je tak treba urobiť.

Účastníci a ich zástupcovia majú právo nahliadnuť do súdneho spisu, s výnimkou protokolu o hlasovaní, a urobiť si z neho výpisy a opisy. Každému, kto na tom má právny záujem alebo kto má pre to vážne dôvody, predseda senátu na žiadosť povolí, aby nahliadol do spisu a aby si z neho urobil výpisy alebo opisy, iba ak by išlo o spis, pre ktorý právne predpisy stanovujú, že jeho obsah musí zostať utajený (pozri čl. 44 zákona č. 99/1963 Zb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov).

Posledná aktualizácia: 20/04/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Ako postupovať? - Írsko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Obrátenie sa na súd je často poslednou možnosťou, ak zlyhali iné pokusy o urovanie sporu. Alternatívou súdneho konania je použitie postupov alternatívneho riešenia sporov. (Pozrite si informačný prehľad o alternatívnom riešení sporov).

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Lehoty pre podanie súdneho konania sú rôzne v závislosti od prípadu. Túto otázku o lehotách možno objasniť obrátením sa na právneho poradcu alebo na lokalitu [informačná kancelária pre občanov](#) v časti o prístupe k právu.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Pozrite si informačný prehľad na lokalite „[Príslušnosť súdov](#)“

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Na nižších súdoch (t. j. obvodných a okresných súdoch) sa príslušný súd na podanie nároku určuje podľa miesta, v ktorom sa odporca alebo jeden z odporcov obvykle zdržiava alebo vykonáva akúkoľvek profesiu, podnikanie alebo povolanie. Vo väčšine prípadov týkajúcich sa zmlúv je príslušný okres alebo obvod ten, v ktorom sa údajne uzavrela zmluva, v prípade občianskoprávných deliktov je to ten, v ktorom údajne došlo k prečinu, v rodinných veciach ten, v ktorom má žiadateľ bydlisko a vo veciach súvisiacich s prenájmom alebo vlastníckym právom k nehnuteľnosti ten, v ktorom sa nachádzajú priestory alebo pozemky, ktoré sú predmetom takéhoto konania.

Podrobnejšie informácie o súdnej príslušnosti nájdete v informačnom prehľade na lokalite „[Príslušnosť súdov](#)“

Na webovom sídle [Súdnej služby Írska](#) sa nachádzajú informácie o štruktúre súdov. Je na nej zverejnená aj brožúra s názvom *Ako fungujú súdy* (Explaining the Court) na účely informovania verejnosti. Ďalšie podrobnosti o systéme súdov sú k dispozícii aj na lokalite [Informačná služba pre občanov](#).

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Príslušný súd na podanie nároku sa určí podľa jeho povahy (zmluva, občianskoprávny delikt atď.) a hodnoty.

Podrobnejšie informácie nájdete v informačnom prehľade na lokalite „[Príslušnosť súdov](#)“.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Nie vždy je potrebné použiť sprostredkovateľa, rozhodnutie je na vás a závisí od zložitosti vášho prípadu. Ak sa rozhodnete použiť sprostredkovateľa, musíte použiť právneho zástupcu. Spoločnosť pre právo *The Law Society* je orgán, ktorý akredituje právnych zástupcov a upravuje ich povolanie.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Návrh sa musí podať v príslušnej kancelárii Súdnej služby v závislosti od výšky náhrady, ktorej sa domáhate (podrobnejšie informácie o príslušnom súde nájdete v informačnom prehľade na lokalite „Súdna služba Írska“). Kancelárie Súdnej služby sa nachádzajú v celom Írsku, podrobnosti o adresách a otváracích hodinách sú na webovom sídle [Súdnej služby](#).

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

V Írsku sa návrh môže podať v angličtine alebo v írčine. Návrh musí byť na osobitnom tlačive, ktoré je špecifické pre jurisdikciu, v ktorej sa uplatňuje nárok. Návrh nie je možné poslať faxom alebo elektronickou poštou, musí sa doručiť osobne do príslušnej kancelárie Súdnej služby. Návrh nie je možné podať ústne.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Na podávanie žalôb existujú osobitné tlačivá, mnohé z nich je možné si stiahnuť na webovom sídle [Súdnej služby](#) a ostatné sa nachádzajú na lokalite [Pravidlá súdnych konaní](#). V týchto tlačivách sa uvádza, ktoré prvky je potrebné zahrnúť do záznamov. Určité obmedzené usmernenia môžu poskytnúť aj úradníci Súdnej služby, ale títo úradníci môžu poskytnúť iba procesné informácie, pretože nesmú poskytovať poradenstvo o samotnom nároku ani odporúčania súvisiace s jeho spracovaním.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Súdne trovy, t. j. súdne poplatky, sa platia v prípade väčšiny typov návrhov. Poplatky sa musia zaplatiť pri podaní návrhu v príslušnej kancelárii Súdnej služby. Podrobnosti o rôznych poplatkoch sa nachádzajú na webovom sídle [Súdnej služby](#). Poplatky právnenému zástupcovi, ak sa rozhodnete ho využiť, sú rôzne a nie sú záležitosťou služieb poskytovaných súdmi. Ak poveríte právneho zástupcu, poradí vám, aká výška poplatku bude účtovaná a kedy má byť zaplatená.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Pozrite si časť „Právna pomoc“ v informačnom prehľade.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Žaloba je oficiálne podaná vtedy, keď kancelária Súdnej služby zverejní nárok. V závislosti od jurisdikcie, v ktorej si uplatňujete nárok, nemusí byť zverejnený, kým nebude doručený druhej strane. Na súde pre konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu pošle súdny úradník váš nárok druhej strane. Na iných súdoch musíte svoj nárok doručiť sami alebo to za vás urobí váš sprostredkovateľ. Dozviete sa v kancelárii Súdnej služby, v ktorej ste sa rozhodli podať žalobu. Úradníci Súdnej služby vám oznámia, ak ste nespĺnili všetky procesné požiadavky na podanie žaloby, ale je na sudcovi, aby rozhodol, či je vaša vec riadne predložená.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Lehoty sú stanovené v [pravidlách konaní](#) každého súdu a tieto informácie si môžete skontrolovať v kancelárii Súdnej služby, v ktorej ste podali žalobu.

Posledná aktualizácia: 06/11/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Ako postupovať? - Grécko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Skutočne by mohlo byť vhodné využiť „alternatívne spôsoby riešenia sporov“. Pozri príslušnú tému.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Premáčacie lehoty na podanie žaloby sa líšia v závislosti od konkrétnej veci. Podrobné informácie o obmedzeniach týkajúcich sa podania žaloby môže poskytnúť právny poradca alebo kancelária poradenstva pre občanov.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Pozri „Príslušné súdy“.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Pozri „Príslušné súdy – Grécko“

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Pozri „Príslušné súdy – Grécko“.

Postup, ktorý sa má dodržať pri podaní žaloby.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Žalobu musí podať advokát s výnimkou týchto prípadov: 1. prípady podané na okresný občiansky súd (*Irinodikio*); 2. predbežné nápravné opatrenia; 3. zabránenie hroziacemu nebezpečenstvu (článok 94 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) a 4. pracovnoprávne konania, ktoré prebiehajú pred jednočlenným súdom prvého stupňa (*Monomelos Protodikio*) alebo okresným občianskym súdom (článok 665 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Spravidla musí byť prítomný právny zástupca. Existujú určité postupy, napr. predbežné nápravné opatrenia, menšie spory, pracovné spory atď., v ktorých sa dotknutá osoba môže zastupovať sama.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Na začatie súdneho konania sa musí návrh podať v podateľni príslušného súdu. Pri vypracovaní žaloby by sa dotknutá osoba mala obrátiť na advokáta, ktorý podá žalobu v podateľni príslušného súdu.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

a) Návrh musí byť vyhotovený výlučne v gréčtine;

b) spravidla musí byť vyhotovený písomne. Návrh možno podať ústne na okresnom občianskom súde, ak v mieste sídla súdu nie sú žiadni poverení advokáti alebo miestni nediplomovaní advokáti (*dikolavo*). V takom prípade by sa mala vypracovať správa (články 111, 115 a 215 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku); a

c) návrh možno podať aj elektronicky za predpokladu, že je podpísaný zaručeným elektronickým podpisom (články 117 ods. 2 a 119 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku, prezidentský dekrét 25/2012).

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Na podanie žalôb neexistujú žiadne osobitné formuláre. Dokumentácia zahŕňa žalobu, ak je to potrebné (nie je to povinné pre okresné občianske súdy a ochranné opatrenia) a ak účastník konania predkladá písomný dôkaz.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Súdne poplatky sa platia takto: Účastník konania by mal hrať príslušné trovy konania a poplatky. Žalobca by mal zaplatiť kolkovú daň, súdnu kolkovú daň a poplatky do rôznych fondov [napr. Advokátsky fond (TN), Advokátsky fond sociálneho poistenia v Aténach (TPDA) atď.], ktoré sa platia pri podaní žaloby. Čas a spôsob platby advokátovi je záležitosťou dohody s účastníkom konania.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Áno, za podmienok uvedených v článkoch 194 – 204 Občianskeho súdneho poriadku (ak dotknutá osoba nie je schopná zaplatiť trovy konania bez toho, aby ohrozila svoje živobytie a živobytie svojej rodiny). Vyžadujú sa tieto dokumenty: 1. osvedčenie od primátora alebo starostu obce, v ktorej žalobca žije, týkajúce sa jeho profesionálnej, finančnej a rodinnej situácie a 2. osvedčenie od riaditeľa daňového úradu v mieste bydliska žalobcu, pokiaľ ide o to, či v posledných troch rokoch podal daňové priznanie pre daň z príjmu alebo inú priamu daň, ako aj overenie správnosti daňového priznania. Ďalšie kroky, ktoré sa majú vykonať v súvislosti so žalobou.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Žaloba sa považuje za podanú, ak bola predložená v podateľni súdu, ktorému je určená, a ak jej kópia bola doručená žalovanej osobe (článok 215 Občianskeho súdneho poriadku). Vypracovanie a podanie správy predstavuje potvrdenie, že žaloba bola podaná. Po podaní žaloby príslušnému súdu sa vypracuje podanie a stanoví sa termín pojednávania, aby sa žalobcovi poskytli podrobnosti o podaní.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Dátum pojednávania o žalobe stanoví podateľňa príslušného súdu a účastník konania sa predvolá na každé nasledujúce zasadnutie súdu alebo ku každému úkonu vykonanému v priebehu konania. Každý účastník konania má právo urýchliť konanie. Usmernenie poskytne aj poverený advokát.

Napokon, v konaniach na súdoch druhého stupňa, t. j. na odvolacom súde, je v súvislosti so všetkými otázkami prítomnosť advokáta povinná, aj keď prítomnosť právneho zástupcu na uvedených súdoch prvého stupňa v týchto konkrétnych veciach povinná nebola (prvá otázka). To sa, samozrejme, vzťahuje aj na veci predložené gréckemu Najvyššiemu občianskemu a trestnému súdu (*Arios Pagos*).

Posledná aktualizácia: 24/04/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [es](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Ako postupovať? - Španielsko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Spor je možné vyriešiť bez súdneho konania. Môže byť užitočné, ak si pozriete informácie o alternatívnom riešení sporov, napríklad o [mediácii](#).

Účastníci konania môžu požiadať o mediáciu aj v priebehu konania.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Lehoty na podanie žaloby na súde sa líšia v závislosti od veci. Otázka lehôt alebo premlčacích lehôt je z právneho hľadiska zložitá a odporúča sa obrátiť sa na advokáta alebo právne centrum, ktoré poskytuje informácie o prístupe k spravodlivosti.

Vo všeobecnosti a iba na ilustráciu:

- premlčacia lehota pre nároky zo zmluvných záväzkov je päť rokov;
- premlčacia lehota pre nároky na náhradu škody na základe mimozmluvnej zodpovednosti je jeden rok.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Ak sa rozhodnete riešiť spor prostredníctvom súdov, potom sa musíte obrátiť na súd v tomto členskom štáte.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Pozri pravidlá súdnej právomoci na adrese [Competencia de los tribunales](#).

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Pozri pravidlá súdnej právomoci na adrese [Competencia de los tribunales](#).

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Všeobecne platí, že ak sa chcete v Španielsku obrátiť na súd, musíte využiť služby:

- procesného zástupcu (*procurador*) a
- advokáta, ktorý vo vašom mene bude konať na súde.

Týchto odborníkov nepotrebuje v týchto prípadoch:

ak výška nároku nepresahuje 2000 EUR;

pri podaní návrhu podľa osobitného zrychleného postupu nazývaného „konanie o platobnom rozkaze“, za predpokladu, že predložíte listinné dôkazy o dlhu.

V týchto prípadoch neexistuje žiadne obmedzenie výšky nároku;

pri podaní žiadosti o ochranné opatrenia pred začatím konania. Patria sem predbežné dočasné opatrenia v konaniach o neplatnosti manželstva, rozluke alebo v rozvodovom konaní. Opatrenia sú zamerané na riešenie najnaliehavejších osobných a finančných potrieb manželov a ich detí, keď jeden z manželov zamýšľa začať konanie o neplatnosti manželstva, rozluke alebo rozvodové konanie.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Návrh sa musí podať do podateľne súdu v príslušnom mieste. Návrhom sa bude zaoberať:

- súdny tajomník zodpovedný za podateľňu a všeobecné spoločné služby; alebo
- úradník podateľne, ktorý je poverený konať pod dohľadom tajomníka a na jeho zodpovednosť.

Súdni tajomníci a úradníci poverení tajomníkmi sú jediní ľudia, ktorí môžu potvrdiť dátum a čas podania žalôb, dokumentov, na základe ktorých sa začína konanie, a akýchkoľvek iných dokumentov, ktoré sú predmetom prekluzívnych lehôt.

Žaloby v občianskych a obchodných veciach nie je možné podať žiadnemu inému verejnemu subjektu vrátane zastupujúceho súdu.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

V súdnom konaní sa v zásade musí používať španielčina. V autonómnych oblastiach, ktoré majú svoj vlastný jazyk (Katalánsko, Valencia, Baleárske ostrovy, Galícia a Baskicko) sa môže používať aj ich príslušný jazyk.

Ktokoľvek iný, kto sa zúčastňuje na konaní, môže v písomnostiach aj na ústnom konaní používať buď španielčinu, alebo jazyk autonómnej oblasti, v ktorej prebieha konanie. Ak niekto nerozumie jazyku autonómnej oblasti, súd vymenuje tlmočníka, ktorý zabezpečí preklad do španielčiny. Vymenovanie sa uskutoční, ak to je stanovené zákonom alebo na žiadosť osoby, ktorá tvrdí, že sa jej odopiera právo na riadny proces. Ak iná osoba ako účastník vypovedá v inom jazyku, pretože nehovorí španielsky alebo jazykom autonómnej oblasti, za zabezpečenie tlmočníka zodpovedá účastník, ktorý vypovedá.

Konanie sa musí vždy začať písomne na základe dokumentu nazývaného „žaloba“ (*demanda*). Ak výška nároku nepresahuje 2000 EUR, môže to byť jednoduchý dokument, ktorý musí obsahovať tieto informácie:

- osobné údaje a adresu žalobcu a osobné údaje a adresu druhej strany, ak sú známe;
- čo presne žalobca požaduje od druhej strany.

Ľudia, ktorí si nenajali procesného zástupcu, si môžu vybrať, či budú komunikovať so súdmi elektronicky. Spôsob komunikácie, ktorý si vybrali, môžu kedykoľvek zmeniť.

Všetci odborníci pracujúci v oblasti práva sú povinní na podanie počiatočného návrhu a ďalších dokumentov súvisiacich so žalobou, ako aj ďalších dokumentov používať elektronické systémy alebo systémy na diaľkové podávanie, aby sa zabezpečila pravosť podania a poskytol sa spoľahlivý záznam, že dokumenty boli zaslané a doručené v ich úplnosti, ako aj dátum ich zaslania a doručenia.

Komunikovať so súdmi elektronicky sú povinné aj tieto organizácie a jednotlivci:

- právnické osoby;
- združenia bez právnej subjektivity;
- každý, kto vykonáva profesijnú činnosť, ktorá si vyžaduje povinné členstvo v profesijnom orgáne pre konania a komunikáciu so súdmi, ktoré sa uskutočňujú v rámci ich profesijnej činnosti;
- notári a zapisovatelia registrov;
- každý, kto zastupuje niekoho, kto musí komunikovať so súdmi elektronicky;
- verejní činitelia pri konaniach a komunikácii v rámci ich úradných povinností.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Existujú štandardné formuláre a tlačivá na podanie žalôb, pokiaľ ide o sumy nepresahujúce 2000 EUR, a takisto pre finančné nároky podané v rámci osobitného konania nazývaného „konanie o platobnom rozkaze“. Suma, ktorú si je možné nárokovat' v rámci konania o platobnom rozkaze, nie je nijako obmedzená, ale musí sa predložiť listinný dôkaz o dlhu.

Tieto formuláre (spolu s používateľskými príručkami) sú k dispozícii na internete na adresách:

<http://www.poderjudicial.es/cgpi/es/Servicios/Atencion-Ciudadana/Modelos-normalizados/El-juicio-verbal->

<http://www.poderjudicial.es/cgpi/es/Servicios/Atencion-Ciudadana/Modelos-normalizados/El-proceso-monitorio>

Verejnosti sú k dispozícii v podateľniach súdov a spoločných centrách pre písomnosti v každom súdnom obvode.

Ak neexistuje žiadny formulár alebo formulár nemožno použiť, musí sa na súd podať písomná žaloba. Pri nárokoch nepresahujúcich 2000 EUR je to veľmi jednoduchý dokument. Musí obsahovať len osobné údaje žalobcu, osobné údaje druhej strany, ak sú známe, a presný opis toho, čo žalobca požaduje. Pri nárokoch presahujúcich sumu 2000 EUR je dokument komplikovanejší, pretože musí obsahovať aj opis skutkovej podstaty veci, právneho základu nároku a usporiadaný zoznam, ktorý obsahuje jasne identifikované predložené dokumenty a iné dôkazy.

V oboch prípadoch musia byť k počiatočnej žalobe priložené všetky listinné dôkazy na podporu nároku a všetky znalecké posudky alebo iné dôkazy týkajúce sa prípadu. Vo všeobecnosti sa tieto dokumenty s výnimkou veľmi špecifických prípadov nemôžu predložiť neskôr.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Jednotlivci nemusia platiť poplatok.

Právnické osoby (spoločnosti, nadácie, združenia) musia zaplatiť poplatok za podanie žaloby na občianskom, obchodnom alebo sporovom správnom súde a za odvolanie proti rozsudku vynesenému sociálnymi súdmi. Na trestných súdoch sa neplatia žiadne poplatky. Viac informácií je k dispozícii na adrese:

<https://www.agenciatributaria.gob.es/AEAT.sede/Ayuda/GC07.shtml>

V autonómnej oblasti Katalánsko musia poplatok platiť právnické osoby (ale nie jednotlivci):

http://administraciojusticia.gencat.cat/ca/serveis_als_ciutadans/gestions_i_tramits/taxes_adm_justicia/taxes_admjus_cat/

Neexistujú štandardné sadzby odmien advokátov. Výška poplatkov a spôsob platby sa stanovujú na základe vzájomnej dohody s klientom.

Existuje štandardná sadzba poplatkov účtovaných procesnými zástupcami. Pozri

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2003-21104&p=20060128&tn=0>

Odborníci pracujúci v oblasti práva vo všeobecnosti požadujú zálohovú platbu na pokrytie počiatočných nákladov, ktoré sa započítajú do celkových poplatkov. Konanie je rozdelené na jednotlivé fázy a odborníci vyžadujú od svojich klientov, aby na začiatku každej fázy zaplatili zodpovedajúci percentuálny podiel celkových poplatkov.

Odborníci zvyčajne nepožadujú plnú úhradu poplatkov pred ukončením konania.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Ľudia, ktorí preukážu, že nemajú prostriedky na to, aby sa obrátili na súd, majú nárok na právnu pomoc. Ich prostriedky sa posúdia pomocou indexu nazývaného IPREM (verejný index základného príjmu).

Predpokladá sa, že jednotlivec nemá dostatočné prostriedky na to, aby sa obrátil na súd, ak ročný príjem jeho domácnosti zo všetkých zdrojov nie je vyšší ako:

- dvojnásobok indexu IPREM platného v čase podania návrhu, pokiaľ ide o jednotlivcov, ktorí nie sú súčasťou rodiny;
- dvaaplnásobok indexu IPREM platného v čase podania návrhu, pokiaľ ide o jednotlivcov, ktorí sú súčasťou rodiny, ktorá má menej ako štyroch členov;
- trojnásobok indexu IPREM, pokiaľ ide o jednotlivcov, ktorí sú súčasťou rodiny, ktorá má minimálne štyroch členov.

V roku 2017 je ročná úroveň indexu IPREM 6390,13 EUR.

Nárok na právnu pomoc môžu mať aj niektoré neziskové organizácie.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Žaloba sa považuje za úradne podanú od dátumu, keď bola predložená kancelárii súdneho úradníka a bolo vydané rozhodnutie o prijatí žaloby na spracovanie po tom, ako bolo potvrdené, že záležitosť patrí do právomoci súdu.

O rozhodnutí súdu o prijatí žaloby na spracovanie a o všetkých nasledujúcich rozhodnutiach budete upovedomený prostredníctvom vášho procesného zástupcu, ak ho máte. V prípade, že procesný zástupca nie je potrebný, budete upovedomený priamo prostredníctvom doporučeného listu s doručenkou na adresu uvedenú v žalobe.

Ak žaloba obsahuje chybu, ktorá znamená, že nemôže byť prijatá na spracovanie, súd umožní opraviť žalobu v stanovenej lehote. Ak sa chyba nedá opraviť, súdny tajomník informuje sudcu, ktorý rozhodne, či povolí alebo nepovolí, aby sa pokračovalo v konaní.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Účastníci budú ihneď upovedomení o všetkých fázach alebo udalostiach v konaní, a to buď priamo, alebo prostredníctvom svojho procesného zástupcu, ak ho majú.

Vo všeobecnosti neexistuje stanovený časový rozvrh konania, ale existujú lehoty, ktoré sa musia dodržať.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Ako postupovať? - Francúzsko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

V skutočnosti by mohlo byť vhodnejšie použiť alternatívne metódy riešenia sporov. Pozrite si [túto tému](#).

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Premličacie lehoty sa líšia podľa prípadov. Otázku premličacích lehôt na podanie návrhu na začatie konania na súde môže objasniť právny poradca alebo informačná kancelária pre občanov.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Pozrite si tému [„Príslušnosť súdov“](#).

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Pozrite si tému [„Príslušnosť súdov“](#).

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Pozrite si tému [„Príslušnosť súdov“](#).

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

V niektorých prípadoch je potrebné obrátiť sa na súdneho úradníka, ak má konanie začať doručením predvolania od autora návrhu na konanie odporcovi.

Toto predvolanie v skutočnosti môže doručiť iba súdny úradník. Je tomu tak v prípade krajského súdu s výnimkou konaní, v ktorých zastúpenie advokátom nie je povinné. Treba poznamenať, že pri predbežných opatreniach je povinnosť začať konanie súdu prostredníctvom predvolania záväzná. V prípade rozvodu vo veciach, kde je zastúpenie advokátom povinné, konanie začína podaním návrhu.

Sudca pre deti začne konať po podaní jednoduchého návrhu jedným z rodičov, opatrovníkom alebo samotnou maloletou osobou.

U sudcu povereného výkonom súdneho rozhodnutia je predvolanie povinné s výnimkou postupov výkonu rozhodnutí týkajúcich sa vystaňovania.

Na okresnom súde nie je predvolanie povinné na začatie konania v sporoch, ktorých hodnota nepresahuje 4 000 eur, ako aj konania na vydanie platobného rozkazu týkajúceho sa zmluvných alebo zákonných pohľadávok v určenej výške.

Na obchodnom súde sa konanie o platobnom rozkaze, pri ktorom je možné sa obrátiť na súd pomocou jednoduchého podania návrhu, týka pohľadávok vyplývajúcich z cenného papiera, zmenky, vlastnej zmenky alebo dokladu o postúpení. V ostatných veciach sa konanie začína predvolaním.

Na pracovnú súdnu radu je možné návrh podať doporučeným listom alebo priamo v podateľni písomnou alebo ústnou formou.

Na paritný súd pre veci prenájmu pôdy je možné podať návrh doporučeným listom s doručenkou adresovaným sekretariátu tohto súdu s výnimkou vecí, v ktorých návrh podlieha uverejneniu v evidencii nehnuteľností a vyžaduje sa zapojenie súdneho úradníka.

Súd pre sociálne záležitosti môže začať konať až po predbežnom opravnom prostriedku zo zmierovacej odvolacej rady. Návrh sa predkladá listom alebo podaním vyhlásenia na sekretariáte.

Strany môžu tiež podať na súde spoločnú žiadosť, spoločný akt, v rámci ktorého súdu predložia svoje návrhy. Táto žiadosť sa odovzdá v podateľni.

V zásade je zastúpenie právnikom na krajskom súde povinné s výnimkou vecí komerčného prenájmu, nariadenia predbežného opatrenia, pozbavenia alebo odňatia výkonu rodičovských práv a vyhlásenia o opustení. Pred sudcom pre rodinné záležitosti zastúpenie právnikom nie je povinné vo veciach prenesenia rodičovských práv a povinností, konania po rozводе, o rodičovských právach a povinnostiach, o stanovení príspevku na uspokojovanie potrieb rodiny a vyživovacej povinnosti.

Zastúpenie právnikom nie je povinné pred obchodným súdom, okresným súdom, sudcom povereným výkonom súdneho rozhodnutia, sudcom pre deti, súdom pre sociálne záležitosti, pracovnou súdnou radou a paritným súdom pre veci prenájmu pôdy.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

So všetkými žiadosťami o informácie sa môžete obrátiť na kontaktné miesto každého súdu. Okrem toho väčšina súdov, právnych poradenských centier a mestských úradov ponúka bezplatné právne konzultácie.

Ak chcete podať návrh na začatie konania, musíte sa obrátiť na kanceláriu súdu.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Jediným akceptovaným jazykom je francúzština. Na pojednávaní môže účastníkovi konania pomáhať tlmočník, ale sudca nie je povinný sa naňho obracať, ak ovláda jazyk, ktorým účastník hovorí.

Návrh sa v zásade podáva písomne. V prípade pracovnej súdnej rady a v rámci postupu vyhlásenia v podateľni na okresnom súde sa však môže podať ústne a zaregistrovať v podateľni.

V prípade pracovnej súdnej rady môže návrh na začatie konania tiež vyplývať z dobrovoľného vyjadrenia účastníkov konania pred zmierovacou komisiou.

Podľa predpisov nie je možné podať návrh na začatie konania na občianskom súde faxom ani e-mailom.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Formulár návrhu na začatie konania existuje len v postupe podania vyhlásenia v podateľni okresného súdu. V iných prípadoch spis musí obsahovať informácie o navrhovateľovi, protistrane a všetky dokumenty týkajúce sa predmetu sporu, ktoré musia byť podľa okolností predložené kancelárii na začiatku konania alebo sudcovi v čase pojednávania.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

V zásade pri procesných písomnostiach neexistujú žiadne poplatky v prospech štátu s výnimkou tých, ktoré sa vzťahujú na obchodné sudy, kde sú stanovené súdne poplatky.

Podľa vyhlášky 2011-1202 z 28. septembra 2011 o právnych predpisoch týkajúcich sa fondu kompenzácie výkonu právnych zástupcov na odvolacích súdoch a príspevku na právnu pomoc sa však platí príspevok vo výške 35 eur po podaní žiadosti. Platbu v podateľni je možné vykonať pomocou platobnej karty.

Pri odvolaní je potrebné prirátat čiastku 150 eur, ktorú musia zaplatiť obe strany a je určená pre fond kompenzácie výkonu profesie právnych zástupcov, ktorých povolanie sa zlúčilo s profesiou právnikov alebo advokátov od 1. januára 2012, pričom od tohto dátumu už nie sú povinní využiť služby sprostredkovateľa.

Náklady predstavujú výdavky vzniknuté v priebehu konania. Zahŕňajú najmä kompenzácie svedkov, odmeny znalcov, výdavky súdnych úradníkov a právnikov mimo poplatkov. Niektoré náklady je možné zaplatiť na začiatku alebo počas konania. Na konci konania v zásade sudca zaplatenie nákladov nariadi neúspešnému účastníkovi konania, pokiaľ tento nemá nárok na právnu pomoc.

Poplatky právnicka podliehajú dohode o poplatkoch stanovených so súhlasom klienta. Právnik môže požiadať o preddavok, to znamená sumu zaplatenú klientom vopred alebo v priebehu práce vo forme zálohovej platby.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Ak finančné zdroje žiadateľa o právnu pomoc neprekročia ročne prehodnocovaný strop (929 eur v roku 2012 na úplnú právnu pomoc a 1393 eur na čiastočnú právnu pomoc). Prahaové hodnoty je možné upraviť podľa rodinnej situácie žiadateľa (pozri tému „Právna pomoc – Francúzsko“).

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Súd začne konať:

po doručení kópie predvolania do podateľne v prípade konania, v ktorom je predvolanie povinné,

po podaní alebo zaregistrovaní žiadosti v kancelárii súdu v ostatných prípadoch.

Žiadateľ nedostane žiadne potvrdenie o platnosti svojho návrhu na začatie konania.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Kancelária súdu môže poskytnúť akékoľvek informácie o stave konania a stanovenom dátume pojednávania.

Súvisiace odkazy

 [Webová lokalita ministerstva spravodlivosti](#)

Posledná aktualizácia: 19/06/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Ako postupovať? - Chorvátsko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Strany môžu spor riešiť na súde, ale existujú aj mimosúdne spôsoby riešenia sporov. V Chorvátsku medzi takéto spôsoby rozhodcovské konanie, mediácia a súdne konanie v širšom zmysle zamerané na dosiahnutie súdneho zmiernu.

Mediácia v sporoch vyplývajúcich z občianskoprávných, obchodných, pracovnoprávných a iných sporov týkajúcich sa práv, ktoré si môžu účastníci slobodne uplatňovať, je upravená v zákone o mediácii (*Zakon o mirenju*) [*Narodne Novine* (NN; Úradný vestník Chorvátskej republiky), č. 18/11]. Mediácia (z latinčiny *mediare* = mediácia) bez ohľadu na použitý názov (*mirenje*, *medijacija*, *posredovanje*, *koncilijacija*) je každý postup, v ktorom sa strany usilujú vyriešiť svoj spor dosiahnutím vzájomnej dohody, t. j. dosiahnutím vzájomne prijateľnej dohody, ktorá je v súlade s ich potrebami a záujmami, s pomocou neutrálnej tretej strany – jedného alebo viacerých mediátorov (*posrednik*, *medijator*, *koncilijator*), ktorí pomáhajú stranám dospieť k dohode bez právomoci uložiť záväznú riešenie. Mediácia sa vykonáva spôsobom, na ktorom sa strany dohodli; konanie sa vyznačuje tým, že je nepovinné, dobrovoľné a konsenzuálne, neformálne, dôverné, pričom sa vyznačuje autonómiou a rovnosťou účastníkov konania.

Na druhej strane, rozhodcovské konanie (*arbitraža* alebo *izbrano suđenje*) je súdne konanie pred rozhodcovským súdom bez ohľadu na to, či jeho činnosť vykonáva právnická osoba alebo orgán právnickej osoby, ktorá organizuje a riadi činnosť rozhodcovských súdov. Rozhodcovské konanie je dobrovoľný, rýchly, efektívny a neverejný spôsob riešenia sporov, pri ktorom si strany môžu upraviť, kto bude rozhodovať v prípade vzniku sporu, miesto rozhodcovského konania, uplatniteľné hmotné a procesné právo a jazyk (jazyky), v ktorom bude konanie prebiehať. Rozhodnutie rozhodcovského súdu o skutočnej podstate veci má účinok konečného súdneho rozhodnutia.

V zákone o občianskom súdnom konaní (*Zakon o parničnom postupku*) [*Narodne Novine* (NN; Úradný vestník Chorvátskej republiky), č. 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13 a 89/14; ďalej len „ZPP“] sa stanovuje, že súd môže účastníkom v občianskom súdnom konaní kedykoľvek navrhnúť, aby vyriešili svoj spor prostredníctvom mediácie, či už súdnej alebo mimosúdnej. Okrem toho na predbežnom pojednávaní súd navrhne účastníkom konania, aby spor vyriešili v mediačnom konaní, t. j. upozorní účastníkov konania na možnosť súdneho zmiernu.

V určitých prípadoch (podanie žaloby proti Chorvátskej republike) je osoba, ktorá má v úmysle podať takúto žalobu, povinná sa pred jej podaním obrátiť na úrad štátneho zástupcu, ktorý má miestnu a vecnú príslušnosť na zastupovanie pred súdom, na ktorom bude podaná žaloba proti Chorvátskej republike, a požiadať o riešenie sporu zmiernom okrem prípadov, v ktorých sa v osobitných právnych predpisoch stanovuje lehota na podanie žaloby. Žiadosť o riešenie sporu zmiernom musí obsahovať všetky informácie, ktoré sa vyžadujú pri štandardnej žalobe na súd.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Lehota na začatie súdneho konania závisí od druhu a právnej povahy žaloby. Napríklad pri súdnej ochrane práv súvisiacich so zamestnaním existuje lehota pätnástich dní, v rámci ktorej musí zamestnanec podať návrh na ochranu porušeného práva príslušnému súdu po tom, ako predložil žiadosť o ochranu svojich práv svojmu zamestnávateľovi, okrem prípadu nároku na náhradu škody alebo iného peňažného nároku vyplývajúceho z pracovnoprávných vzťahov.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Áno. V Chorvátsku v občianskoprávných konaniach rozhodujú sudy v medziach ich vecnej právomoci, ako to je vymedzené v zákone, a súdnu moc vykonávajú všeobecné a špecializované sudy a Najvyšší súd Chorvátskej republiky.

Všeobecné sudy sú mestské sudy a okresné sudy. Špecializované sudy sú obchodné sudy (*trgovački sudovi*), správne sudy (*upravni sudovi*), trestné sudy (*prekršajni sudovi*), Najvyšší správny súd Chorvátskej republiky (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) a Najvyšší priestupkový súd Chorvátskej republiky (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*).

Najvyšším súdom v Chorvátsku je Najvyšší súd Chorvátskej republiky (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*).

Zákomom sa môžu zriadiť iné všeobecné a špecializované sudy podľa ich vecnej príslušnosti alebo podľa určitých právnych oblastí.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Podľa všeobecného pravidla je príslušným súdom súd so všeobecnou miestnou príslušnosťou pre žalovaného, t. j. súd, v ktorého obvode má žalovaný svoj trvalý pobyt. Ak žalovaný nemá trvalý pobyt v Chorvátskej republike, všeobecne miestne príslušným súdom je súd, v ktorého obvode má žalovaný svoj prechodný pobyt.

Ak má žalovaný okrem trvalého pobytu aj prechodný pobyt na akomkoľvek inom mieste a na základe okolností možno usúdiť, že sa tam bude zdržiavať dlhší čas, všeobecnú miestnu príslušnosť má súd v mieste prechodného pobytu.

V prípade súdnych konaní v sporoch proti chorvátskemu občanovi s trvalým pobytom v zahraničí, kam bol vyslaný pracovať pre vnútroštátny orgán alebo právnickú osobu, všeobecná miestna príslušnosť prináleží súdu, v ktorého obvode je jeho posledný známy trvalý pobyt v Chorvátskej republike.

V sporoch s medzinárodným prvkom je súd v Chorvátskej republike príslušný na súdne konanie, ak je jeho príslušnosť výslovne vymedzená v zákone alebo v medzinárodnej zmluve. Ak sa v zákone alebo medzinárodnej zmluve výslovne neuvádza, že chorvátsky súd je príslušný pre konkrétny druh sporu, potom je chorvátsky súd príslušný na súdne konanie, ak to vyplýva z právnych ustanovení týkajúcich sa miestnej príslušnosti súdov v Chorvátsku.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Uvedené závisí od druhu sporu a ustanovení ZPP, v ktorých sa upravujú otázky miestnej a vecnej príslušnosti.

Hodnota predmetu sporu nie je rozlišujúcim kritériom ovplyvňujúcim miestnu a vecnú príslušnosť súdov v Chorvátsku.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Podľa súčasnej organizácie súdneho konania stanovenej v ZPP sa môže každý účastník konania – fyzická alebo právnická osoba – slobodne rozhodnúť, či sa v konaní bude zastupovať sám alebo ho bude zastupovať tretia osoba, zvyčajne advokát, pokiaľ sa v ZPP nestanovuje inak.

Ustanovenia článku 91 (ZPP) však výrazne obmedzujú právo, aby sa účastníci zastupovali sami: ak v sporoch týkajúcich sa majetkových nárokov sporná suma presahuje 50 000 HRK, zástupcami právnických osôb môžu byť len osoby, ktoré zložili advokátsku skúšku.

Okrem toho sa v ustanoveniach článku 91 ZPP uvádza, že účastníci môžu požiadať o preskúmanie prostredníctvom svojho zástupcu, t. j. advokáta, alebo sa môžu výnimočne zastupovať sami, ak zložili advokátsku skúšku alebo ak žiadosť o preskúmanie môže v ich mene podať osoba, ktorá je v súlade so ZPP alebo s akýmkoľvek iným právnym predpisom oprávnená zastupovať ich na tento účel, aj keď nie je advokátom, ale zložila advokátsku skúšku.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Občianske súdne konanie sa začína podaním žaloby na príslušnom súde, a to osobne v podateľni súdu, poštou alebo telegraficky.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Občianske súdne konania prebiehajú v chorvátskom jazyku a s použitím latinského písma, pokiaľ na jednotlivých súdoch nebolo zavedené použitie iného jazyka alebo písma.

Strany sporu a ďalší účastníci konania podávajú svoje žaloby, sťažnosti a iné podania na súd v chorvátskom jazyku a v latinskom písme.

Žaloba sa môže podať priamo v podateľni súdu, poštou alebo telegraficky (*telegrafski*), aj keď najbežnejšie sa podáva priamo v podateľni alebo poštou.

V zákone o občianskom súdnom konaní sa stanovuje možnosť predložiť dokumenty týkajúce sa sporov elektronicky na obchodných súdoch. Elektronicky predložené dokumenty musia byť v súlade s osobitnými predpismi podpísané zaručeným elektronickým podpisom. Keďže zatiaľ nebol zavedený jednotný informačný systém, tieto ustanovenia sa v praxi ešte neuplatňujú.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Formuláre sa používajú iba pri európskych konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Podrobnejšie informácie o tom sú k dispozícii v informačnej príručke s názvom „Nároky vo veciach s nízkou hodnotou sporu – Chorvátska republika“.

V zákone o občianskom súdnom konaní sa stanovuje, že návrh by mal obsahovať: konkrétny nárok týkajúci sa veci samej a súvisiace nároky, skutočnosti, na ktorých navrhovateľ zakladá svoj nárok, dôkazy na podloženie týchto skutočností a ďalšie informácie, ktoré musia byť priložené ku každému podaniu (článok 106 ZPP).

Každé podanie vrátane návrhov musí obsahovať: názov súdu, meno, zamestnanie a trvalé alebo prechodné bydlisko strán, právnych zástupcov alebo splnomocnených zástupcov, ak ich účastníci majú, osobné identifikačné číslo strany predkladajúcej návrh, predmet sporu a vyhlásenie a podpis strany predkladajúcej návrh.

Strana alebo jej zástupca sa podpíšu na konci podania.

Ak vyhlásenie obsahuje nárok, strana musí v podaní uviesť skutočnosti, na ktorých zakladá svoj nárok, a v prípade potreby dôkazy.

Súd pokračuje v konaní, aj keď navrhovateľ neuvedie právne dôvody návrhu; aj keď navrhovateľ uvedie právne dôvody, súd nimi nie je viazaný.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Strany musia zaplatiť súdne poplatky upravené v zákone o súdnych poplatkoch (*Zakon o sudskim pristojbama*) [*Narodne Novine* (NN); Úradný vestník Chorvátskej republiky), č. 74/95, 57/96, 137/02, 125/11, 112/12, 157/13, 110/15; ďalej len „ZSP“].

Súdne poplatky predpísané v ZSP sa vzťahujú na osoby, na žiadosť ktorých alebo v záujme ktorých sa vykonávajú určité opatrenia stanovené zákonom.

Pokiaľ sa v ZSP nestanovuje inak, súdne poplatky sa platia:

- za podania (návrhy, opravné prostriedky, návrhy na exekúciu atď.): v čase podania; a za podania zaznamenané do zápisnice – po dokončení zápisnice,
- za podania vyjadrení k žalobe: po právoplatnom ukončení konania pre každého účastníka, úmerne k ich úspešnosti v konaní,
- za súdne spisy: keď sú vyžiadané,
- za súdne rozhodnutia: keď sa účastníkovi alebo jeho zástupcovi doručí kópia rozhodnutia,
- za uznesenia o dedičstve: keď sa stanú právoplatnými,
- v prípade núteného vyrovnania, konkurzného a likvidačného konania: pri vydaní rozhodnutia o hlavnom rozdelení alebo vydaní rozhodnutia schvaľujúceho nútené vyrovnanie,
- za iné úkony: keď sa o ne požiada alebo keď súd začne konanie.

Všeobecným pravidlom pre platenie trov súdneho konania je, že účastník konania, ktorý bol v konaní neúspešný v celom rozsahu, musí uhradiť výdavky protistrany a vedľajšieho účastníka konania.

Náklady na zastupovanie advokátmi, odmeny a náhrada nákladov advokátov sú upravené v zákone o advokátoch (*Zakon o odvjetništvu*) [*Narodne Novine* (NN); Úradný vestník Chorvátskej republiky), č. 9/94, 117/08 preklad, 50/09, 75/09 a 18/11; ďalej len „ZO“].

Advokát má právo na odmenu za právne služby a na náhradu akýchkoľvek nákladov, ktoré vznikli v súvislosti s vykonanou prácou, podľa sadzovníka stanoveného advokátskou komorou a schváleného ministrom spravodlivosti. Advokáti vystavia klientovi po vykonaní služby faktúru. V prípade zrušenia alebo odvolania splnomocnenia advokát vystaví faktúru do 30 dní odo dňa zrušenia alebo odvolania splnomocnenia.

V majetkoprávných veciach si môžu advokáti s účastníkom konania dohodnúť odmenu za svoju prácu úmerne k ich úspechu v konaní, t. j. za právne úkony, ktoré vykonajú v mene účastníka, v súlade s úradným sadzovníkom. Takáto dohoda je platná iba vtedy, ak bola uzatvorená v písomnej forme.

V majetkoprávných veciach môžu preto strany upraviť svoj vzťah s advokátom v písomnej zmluve.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Ak účastník potrebuje odbornú právnu pomoc, právne poradenstvo môže vyhľadať u advokátov, ktorí sú v súlade s článkom 3 ZO v Chorvátsku oprávnení poskytovať všetky formy právnej pomoci, najmä pokiaľ ide o poskytovanie právneho poradenstva, prípravu žalôb, sťažností, návrhov, žiadostí, mimoriadnych opravných prostriedkov a iných podaní, ako aj zastupovať účastníkov.

Okrem toho majú účastníci možnosť využiť bezplatnú právnu pomoc. To znamená, že v zákone o bezplatnej právnej pomoci (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) [*Narodne Novine* (NN); Úradný vestník Chorvátskej republiky), č. 143/2013] sa stanovuje možnosť poskytnutia bezplatnej právnej pomoci občanom, ktorí sami nie sú schopní získať právnu pomoc, ale ju potrebujú. Aby účastníkovi bolo priznané právo na bezplatnú právnu pomoc, je preto potrebné, aby sa účastník obrátil na príslušný úrad štátnej správy vo svojom okrese a predložil žiadosť o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Občianskoprávne konanie sa začína podaním žaloby a prebiehať začne dorúčením žaloby žalovanému.

Po doručení žaloby sa vykonávajú prípravy na súdne konanie.

Tieto prípravy zahŕňajú okrem iného predbežné preskúmanie žaloby, a ak je žaloba nezrozumiteľná alebo ak neobsahuje všetko, čo je potrebné, aby sa mohli podniknúť kroky, súd nariadi predkladajúcej strane opraviť podanie, t. j. zmeniť ho v súlade s poskytnutými pokynmi, a vráti ho, aby sa mohlo opraviť či zmeniť.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Súdny úradník informuje účastníkov konania, ich splnomocnených zástupcov a zástupcov o stave konania vo veci na základe informácií z registra a spisu. Informácie sú obmedzené na údaje týkajúce sa štádia konania a jednotlivých sudcov, predsedov komôr, členov rady a súdnych poradcov, ktorí sa vecou zaoberajú.

Pri poskytovaní informácií je zakázané vydávať vyhlásenia o správnosti jednotlivých úkonov súdu, ako aj o pravdepodobnom výsledku konania.

Informácie sa môžu poskytovať telefonicky, elektronickou poštou a v písomnej forme.

Účastníci konania môžu prostredníctvom internetu získať prístup k informáciám o priebehu konania a jednotlivých sudcoch, predsedoch komôr, členoch rady a súdnych poradcov, ktorí sa zaoberajú danou vecou, ak sa na danú vec vzťahuje služba Verejný prístup k základným informáciám o súdnych prípadoch/e-Prípade (Javni pristup osnovnim podacima o sudskim predmetima – usluga e-Predmet).

Lehoty na dostavenie sa na súd a na iné kroky účastníkov konania alebo súdu sú stanovené v zákone o občianskom súdnom konaní.

Ďalšie informácie o lehotách a druhoch lehôt sú k dispozícii v informačnom balíku s názvom „Procesné lehoty – Chorvátska republika“.

Posledná aktualizácia: 23/08/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Ako postupovať? - Taliansko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Taliansky právny systém zaručuje, že sa môžete obrátiť na súdy ako na všeobecný kanál na ochranu svojich práv.

V niektorých veciach sa však najprv musíte pokúsiť o mediáciu s pomocou advokáta a až v prípade neúspechu môžete podať žalobu na súd: do tejto oblasti patria spory v rámci spoločenstva vlastníkov bytov, vlastnícke práva, rozdelenie majetku, dedičstvo, rodinné dohody, nájom alebo prenájom, výpožičky, podnikateľský nájom, nároky na náhradu škody v dôsledku zanedbania lekárskej starostlivosti, ohováranie v tlači alebo iných médiách a spory týkajúce sa poisťovních, bankových a finančných zmlúv.

Ďalšou možnosťou je rozhodcovské konanie, keď o spore rozhoduje súkromný rozhodca určený účastníkmi konania. Na využití rozhodcovského konania ako alternatívy k súdnemu konaniu sa musia dohodnúť dotknutí účastníci konania.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Podľa druhu nároku sa uplatňujú osobitné lehoty. Štandardná lehota je 10 rokov, ale niektoré druhy nárokov majú kratšie lehoty (oddiely 2934 – 2961 občianskeho zákonníka).

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Na získanie právoplatného rozsudku v spore sa musíte obrátiť na súd. Pri určení súdu, ktorý je príslušný, musíte vziať do úvahy druh sporu a vnútroštátne pravidlá a pravidlá EÚ upravujúce príslušnosť súdov.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Základné pravidlo je, že príslušný súd je súd v mieste bydliska obvineného – ide o pravidlo miestnej príslušnosti, ktoré určuje takzvaný všeobecný súd pre fyzické osoby (*foro generale delle persone fisiche*). V závislosti od hodnoty sporu alebo od konkrétnej veci sa budete musieť obrátiť na konkrétny súd v príslušnej oblasti (zmierovací súd (*giudice di pace*) alebo všeobecný súd (*tribunale*) so samosudcom alebo senátom) alebo na iný ako všeobecný súd pre fyzické osoby [v takom prípade platí takzvaná povinná miestna príslušnosť (*competenza per territorio inderogabile*)].

Pozrite si informačný prehľad o „príslušnosti“.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Žaloby týkajúce sa huteľného majetku v hodnote do 5 000 EUR sa musia podať na zmierovací súd (*giudice di pace*). Zmierovací súd sa zaoberá aj žalobami s hodnotou do 20 000 EUR, ak sa týkajú náhrady škôd spôsobených pohybom vozidiel a lodí. Žalobami s vyššou sumou sa zaoberá všeobecný súd (*tribunale*) so samosudcom. Niektoré veci sa bez ohľadu na hodnotu priradia zmierovaciemu súdu (oddiel 7, tretí odsek občianskeho súdneho poriadku), všeobecnému súdu so samosudcom (oddiel 409 občianskeho súdneho poriadku) alebo všeobecnému súdu so senátom (oddiel 50a občianskeho súdneho poriadku).

Pozrite si informačný prehľad o „príslušnosti“.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Vo všeobecnosti platí, že vás bude musieť zastupovať právnik: profesionálne zastúpenie je povinné (*obbligo di difesa tecnica*). Toto pravidlo sa nevzťahuje na nároky týkajúce sa nízkych súm (nároky v sume 1 100 EUR alebo nižšej pred zmierovacím súdom) ani na prípady, keď vy sám ste kvalifikovaný advokát (oddiel 86 občianskeho súdneho poriadku).

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Návrh sa musí adresovať druhému účastníkovi konania a podať v príslušnej kancelárii súdneho úradníka.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Návrh možno podať ústne len v prípade nárokov pred zmierovacím súdom (oddiel 316 občianskeho súdneho poriadku). Vo všetkých ostatných prípadoch musí byť návrh písomný, a to v talianskom jazyku. Návrh nemožno poslať faxom ani e-mailom.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Neexistujú žiadne stanovené formuláre – v návrhu sa musia uviesť účastníci konania, súd, predmet sporu a záhlavie.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Pri podaní návrhu musíte zaplatiť štátu poplatok, ktorý bude závisieť od nárokovanej sumy (jednotný poplatok podľa konsolidovaného zákona o trovách súdneho konania, prezidentský dekrét č. 115/2002).

Suma a časový harmonogram úhrad odmiem právnikovi budú závisieť od vašej dohody priamo s právnikom.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Talianski štátni príslušníci i cudzí štátni príslušníci môžu podať návrh na priznanie nároku na bezplatnú právnu pomoc, ak spĺňajú právne požiadavky na osobný príjem (konsolidovaný zákon o trovách súdneho konania, prezidentský dekrét č. 115/2002).

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Žaloba sa považuje za podanú:

keď sa doručí obvinenému – v prípade súdneho predvolania adresovaného druhému účastníkovi konania (*atto di citazione*),

keď sa podá v kancelárii súdneho úradníka – v prípade návrhu adresovaného súdu (*ricorso*).

Súd nebude posudzovať, či bola vec riadne predložená, kým sa nezačne konanie, na ktorom bude možné vypočuť oboch účastníkov.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Lehota poskytnutá na dostavenie sa pred súd a časový harmonogram ďalších úkonov, ktoré podnikajú účastníci konania alebo súd, sú stanovené v Občianskom súdnom poriadku. Každý súd uplatňuje tieto pravidlá postupne v jednotlivých fázach konania alebo tak, že stanoví celkový harmonogram konania (článok 81a dekrétu, ktorým sa vykonáva občiansky súdny poriadok).

Súvisiace prílohy

[články Občianskeho súdneho poriadku týkajúce sa podania návrhu na súd](#) (84 Kb)

Posledná aktualizácia: 21/01/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Ako postupovať? - Cyprus

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Existujú alternatívy vrátane riešenia sporu mimosúdny urovnáním, využitia rozhodcovského konania alebo využitia mechanizmu mediácie v súlade so zákonom 159(I)/2012 o určitých aspektoch mediácie v občianskoprávných veciach.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Áno. Podľa zákona 66(I)/2012 o premlčaní nemožno na súd podať žalobu, ak od dátumu vzniku základu nároku uplynulo desať (10) rokov, pokiaľ v zákone nie je uvedené inak, ako napríklad v týchto prípadoch:

Ak sa nárok týka občianskoprávneho deliktu, zmluvy, zmenky, šeku, dlžobného úpisu atď., nemožno podať žalobu, ak od dátumu vzniku základu nároku uplynulo šesť (6) rokov.

Ak sa nárok týka náhrady škody vzniknutej v dôsledku nebanlivosti, obťažovania alebo porušenia inštitucionálnej povinnosti, nemožno podať žalobu, ak od dátumu vzniku základu nároku uplynuli tri (3) roky. Ak sa nárok týka náhrady za ublíženie na zdraví a/alebo smrti spôsobenej občianskoprávnym deliktom, súd môže túto premlčaciu dobu predĺžiť na maximálne dva (2) roky od dátumu jej uplynutia.

Premlčacia doba na podanie žaloby týkajúcej sa majetku zosnulej osoby bez ohľadu na podiel na tomto majetku, odkázaný majetok alebo platnosť závetu uplynie po ôsmich (8) rokoch od dátumu smrti.

Premlčacia doba na podanie žaloby týkajúcej sa hypotéky alebo záložného práva uplynie po dvanástich (12) rokoch od dátumu vzniku základu žaloby.

Ak sa žaloba týka rozsudku súdu, nemožno podať žalobu, ak od dátumu vydania právoplatného rozsudku uplynulo pätnásť (15) rokov.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Ak základ žaloby alebo vykonateľného práva vznikol v Cyperskej republike alebo na území, ktoré sa považuje za územie Cyperskej republiky, alebo ak je základ žaloby taký, že súd Cyperskej republiky môže byť príslušným súdom, je potrebné obrátiť sa na súd Cyperskej republiky.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

V prípade občianskoprávneho sporu je potrebné obrátiť sa na súd v okrese, v ktorom:

úplne alebo čiastočne vznikol základ žaloby,

odporca alebo ktorýkoľvek z odporcov žil alebo pracoval v čase podania žaloby,

sa nachádza výsostné územie, za predpokladu, že všetci účastníci konania sú cyperskí štátni príslušníci a základ žaloby vznikol úplne alebo čiastočne na výsostných územiach alebo odporca (alebo ktorýkoľvek z odporcov) tam žije alebo pracuje,

sa nachádza výsostné územie, za predpokladu, že základ žaloby vznikol úplne alebo čiastočne na výsostných územiach v dôsledku používania motorového vozidla osobou, ktorá bola alebo mala byť poistená podľa článku 3 zákona o motorových vozidlách (poistenie zodpovednosti za škodu),

sa nachádza výsostné územie, za predpokladu, že základ žaloby vznikol úplne alebo čiastočne na výsostných územiach v dôsledku nehody alebo choroby z povolania zamestnanca, ku ktorým došlo v čase pracovného pomeru a na ktoré sa vzťahuje zodpovednosť zamestnávateľa, v súvislosti s ktorou tento zamestnanec bol alebo mal byť poistený podľa článku 4 zákona o motorových vozidlách (poistenie zodpovednosti za škodu),

sa nachádza majetok, ktorý je predmetom žaloby týkajúcej sa rozdelenia alebo predaja nehnuteľnosti alebo akejkoľvek inej veci týkajúcej sa nehnuteľnosti.

Ak ide o pracovnoprávny spor, ktorý sa týka nároku na náhradu v hodnote rovnjej mzde za maximálne 2 roky, je potrebné obrátiť sa na pracovný tribunál v okrese, v ktorom spor vznikol, alebo v prípade, že taký tribunál neexistuje, v okrese, v ktorom má žalobca obvyklé bydlisko alebo miesto trvalého bydliska.

V opačnom prípade je potrebné obrátiť sa na príslušný okresný súd.

V sporoch o prenajatý majetok bude mať príslušnosť tribunál pre kontrolu nájomného zriadený v okrese, v ktorom sa nachádza majetok.

V prípade rodinnoprávneho sporu (napr. rozvodu, majetkových sporov atď.) je potrebné obrátiť sa na rodinný súd, konkrétne na rodinný súd v okrese, v ktorom žije alebo pracuje niektorý z účastníkov konania, alebo v prípade sporu, ktorý sa týka maloletého dieťaťa, na rodinný súd v okrese, v ktorom žije maloleté dieťa alebo odporca.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Pozri odpoveď na otázku 4.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Môžete podať žalobu osobne. Zákon nevyžaduje, aby osobu zastupoval advokát alebo iný sprostredkovateľ (s výnimkou maloletých alebo nespôsobilých osôb podľa príslušných právnych predpisov).

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Súdne dokumenty potrebné na začatie konania (súdne predvolanie, návrh na začatie konania atď.) sa majú podať na registračnom oddelení príslušného súdu.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Návrh musí byť vždy v písomnej forme v gréčtine. Návrhy (alebo iné súdne dokumenty) podané e-mailom alebo faxom **nebudú** prijaté.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Súdne predvolanie na podanie žaloby sa má vypracovať podľa formulára 1 občianskeho právneho poriadku v prípade všeobecne schváleného súdneho predvolania alebo podľa formulára 2 v prípade osobitne schváleného súdneho predvolania.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Áno, musíte uhradiť kolkový poplatok. Poplatok sa hradí pri registrácii dokumentu, za ktorý sa poplatok musí zaplatiť.

To, či advokátovi zaplatíte vopred, závisí od dohody s advokátom.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Áno, v prípade súdneho konania pred rodinným súdom alebo konania, ktoré sa týka cezhraničných sporov alebo žiadateľov o azyl, utečencov alebo štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt, ak súd vyhovie návrhu na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Od okamihu registrácie žaloby. V prípade neplatnej alebo oneskorenej registrácie alebo akéhokoľvek iného problému súvisiaceho s registráciou žaloby dostanete spätnú väzbu od príslušného registračného oddelenia.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Informácie o časovom harmonograme a dostavení sa pred súd dostanete v neskoršej fáze.

Posledná aktualizácia: 12/11/2015

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzii v súčasnosti pracujeme.

Ako postupovať? - Lotyšsko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

V Lotyšsku sa strany môžu obrátiť na súd alebo, ak dospeli k vzájomnej dohode a uzavreli rozhodcovskú zmluvu, na rozhodcovský súd (okrem určitých sporov, ktoré sa nerozhodujú v rozhodcovskom konaní).

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Lehoty na podanie návrhu na súde sa líšia v závislosti od konkrétnych prípadov. O lehotách sa poraďte s právnikom alebo s verejnou informačnou kanceláriou.

V občianskom práve sú stanovené rôzne lehoty. Môže ich ovplyvniť predmet a okolnosti nároku a musia sa určovať na základe jednotlivých prípadov, pričom sa v nich zohľadní:

Rodinné právo

Žaloby vyplývajúce zo zasnúbenia sa musia podávať v lehote jedného roka počítanej odo dňa, keď sa zasnúbenie zrušilo alebo keď jedna zo strán od zasnúbenia odstúpila, alebo, ak je snúbenica tehotná, odo dňa narodenia dieťaťa, pokiaľ v tom čase už bolo zasnúbenie zrušené alebo od neho odstúpila jedna zo strán.

Žaloby vyplývajúce z majetkových vzťahov medzi manželmi sa musia podať v lehote jedného roka s ohľadom na transakciu, ktorú uskutočnil druhý manžel. Manžel matky dieťaťa môže napadnúť domnienku otcovstva v lehote dvoch rokov odo dňa, keď zistí, že dieťa nie je jeho. Matka dieťaťa má rovnaké právo napadnúť domnienku otcovstva. Dieťa môže samo napadnúť domnienku otcovstva do dvoch rokov od dosiahnutia veku plnoletosti.

Žaloby vyplývajúce z uznania otcovstva sa musia podať do dvoch rokov od okamihu, keď je strana oboznámená s okolnosťami, ktoré vylučujú otcovstvo, alebo od okamihu, keď dieťa dosiahne vek plnoletosti, ak návrh podalo samotné dieťa.

Žaloby vyplývajúce zo vzťahov medzi poručníkom a maloletým dieťaťom sa musia podávať do jedného roka odo dňa, keď maloleté dieťa dosiahne vek plnoletosti alebo keď sa vyskytnú iné okolnosti stanovené v právnych predpisoch.

Vlastnícke právo

Žaloby týkajúce sa zásahov do držby alebo zbavenia držby sa musia podať do jedného roka od okamihu, keď strana zistí, že došlo k zásahu do držby alebo ku zbaveniu držby.

Žaloby proti osobám, ktoré majú v držbe majetok a ktoré ho môžu nadobudnúť vydržaním, sa musia podať do desiatich rokov od okamihu, keď druhá strana zistí, že osoba má majetok v držbe.

Žaloby nových vlastníkov vyplývajúce z prírastkov vecí, ku ktorým došlo v dôsledku prírodných procesov, sa musia podať do dvoch rokov.

Záväzkové právo

Práva podľa záväzkového práva sú premlčateľné, ak si ich oprávnená osoba riadne neuplatní v premlčacej dobe stanovenej v právnych predpisoch.

Žaloby vyplývajúce z práv podľa záväzkového práva, pre ktoré sa v právnych predpisoch nestanovuje kratšia premlčacia doba, sa musia podať do desiatich rokov, všetky práva, pre ktoré sa v právnych predpisoch nestanovuje kratšia premlčacia doba, sú premlčateľné, ak si ich oprávnená osoba neuplatní do desiatich rokov, okrem niektorých práv, ktoré sa nemôžu premlčať.

Právo žiadať o zrušenie kúpnej zmluvy v dôsledku nadmernej straty je premlčané, ak sa žaloba nepodala do jedného roka od uzavretia zmluvy.

Žaloby týkajúce sa strát spôsobených vyliatím, zhodením alebo spadnutím sa musia podať do jedného roka.

Obchodné veci

Žaloby vyplývajúce z obchodných transakcií sa musia podať do troch rokov, pokiaľ sa v právnych predpisoch nestanovuje iná premlčacia doba.

Žaloby vyplývajúce zo zmluvy o obchodnom zastúpení sa musia podať do štyroch rokov od konca kalendárneho roka, v ktorom vznikol nárok.

Žaloby proti individuálnym obchodníkom vyplývajúce z vykonávania ich podnikateľskej činnosti sa musia podať do troch rokov od ich výmazu z obchodného registra, pokiaľ sa na nárok nevzťahuje kratšia premlčacia doba.

Žaloby vyplývajúce zo zákazu uloženého spoločníkovi obchodnej spoločnosti, ktorý mu bráni v uskutočňovaní úkonov v rovnakej oblasti podnikania, v akej podniká táto obchodná spoločnosť, alebo mu bráni byť spoločníkom s plnou zodpovednosťou v inej obchodnej spoločnosti, ktorá pôsobí v rovnakej oblasti podnikania, bez súhlasu zvyšných spoločníkov, sa musia podať do troch mesiacov odo dňa, keď spoločníci obchodnej spoločnosti zistili porušenie zákazu konkurencie, nie však neskôr než do piatich rokov od porušenia tohto zákazu.

Žaloby proti spoločníkom obchodnej spoločnosti vyplývajúce zo záväzkov obchodnej spoločnosti sa musia podať do troch rokov odo dňa výmazu obchodnej spoločnosti z obchodného registra, pokiaľ sa na žalobu proti obchodnej spoločnosti nevzťahuje kratšia premlčacia doba.

Žaloby proti zakladateľom obchodnej spoločnosti týkajúce sa záväzkov, ktoré obchodná spoločnosť prevzala pred založením, sa musia podať do troch rokov odo dňa zápisu obchodnej spoločnosti do obchodného registra.

Žaloby proti zakladateľom týkajúce sa konkrétnych strát vzniknutých obchodnej spoločnosti a tretím stranám počas zakladania obchodnej spoločnosti, sa musia podať do piatich rokov odo dňa zápisu obchodnej spoločnosti do obchodného registra. Táto premlčacia doba sa uplatňuje aj na osoby, ktoré umožnili, aby k takýmto stratám došlo.

Žaloby proti obchodnej spoločnosti vyplývajúce z práv veriteľa, ktorý si od obchodnej spoločnosti nemôže vymôcť svoju pohľadávku a obráti sa na osoby zodpovedné podľa zákona (zakladateľov, tretie strany atď.), sa musia podať do piatich rokov odo dňa, keď pohľadávka vznikla.

Žaloby vyplývajúce z porušenia zákazu konkurencie uloženého členom predstavenstva obchodnej spoločnosti sa musia podať do piatich rokov odo dňa, keď k porušeniu došlo.

Žaloby vyplývajúce zo strát, ktoré vznikli obchodnej spoločnosti, jej spoločníkom alebo jej veriteľom počas reorganizácie obchodnej spoločnosti, sa musia podať do piatich rokov odo dňa, keď sa reorganizácia ukončila.

Žaloby proti zasielateľom sa musia podať do troch rokov.

Žaloby proti zasielateľom týkajúce sa prepravy tovaru v prípade, že zasielateľ nekonal v dobrej viere alebo sa dopustila hrubej nedbanlivosti, a žaloby proti skladovateľovi v prípade, že skladovateľ nekonal v dobrej viere alebo umožnil, aby došlo k hrubej nedbanlivosti, sa musia podať do jedného roka.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Pozrite si informačný prehľad na stránke „[Právomoc súdov](#)“.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Pozrite si informačný prehľad na stránke „[Právomoc súdov – Lotyšsko](#)“.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Pozrite si informačný prehľad na stránke „[Právomoc súdov – Lotyšsko](#)“.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Návrh môže podať samotný navrhovateľ alebo jeho splnomocnený zástupca. Ak návrh podáva splnomocnený zástupca, k návrhu sa pripojuje splnomocnenie.

Využiť služby advokáta alebo iného právneho poradcu nie je povinné.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Návrh sa musí podať na súd prvého stupňa, ktorý je príslušný.

Návrh musí na podateľni súdu (*kanceleja*) podať navrhovateľ alebo jeho splnomocnený zástupca. Návrhy sa takisto môžu zaslať poštou a mali by sa adresovať príslušnému súdu

Návrhy prijíma počas pracovných hodín zamestnanec určený predsedom súdu – zvyčajne ide o asistenta predsedu súdu alebo zamestnanca sekretariátu.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Podľa zákona o občianskom súdnom konaní účastníci konania musia predložiť cudzojazyčné dokumenty spolu s prekladom do úradného jazyka, ktorým je lotyščina, pričom preklad musí byť overený v súlade so stanovenými postupmi. Osoba, ktorá je oslobodená od povinnosti platiť súdne trovy, nemusí pripojiť preklad.

Súd môže akceptovať niektoré procesné úkony v inom jazyku, ak o to ktorýkoľvek z účastníkov konania požiada a ak s tým všetci ostatní účastníci konania súhlasia. Zápisnice z pojednávania a rozhodnutia súdu sa vypracúvajú v lotyštine.

Žaloba sa podáva predložením písomného návrhu súdu. Návrh môže podať navrhovateľ osobne alebo ho môže podať osoba splnomocnená navrhovateľom. Možno ho poslať poštou, avšak nie faxom alebo e-mailom.

Dokumenty podpísané zaručeným elektronickým podpisom sa môžu používať na podanie akéhokoľvek návrhu, pokiaľ sa v zákone nestanovuje konkrétny postup na začatie konania. Elektronické dokumenty nie sú prijateľné, pokiaľ ide o určité typy zmlúv týkajúcich sa nehnuteľností, rodinných záležitostí a denedia a niektorých typov zmlúv o zárukách.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Návrh musí mať písomnú podobu. Pre väčšinu návrhov nie je stanovený žiadny formulár. Existujú osobitné tlačivá pre veci s nízkou hodnotou sporu (*maza apmēra prasības*, článok 30.3 zákona o občianskom súdnom konaní), pre vymáhanie záväzkov s výzvou (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā*, článok 50.1 uvedeného zákona) a pre návrhy na predbežnú ochranu pred násilím (*pagaidu aizsardzība pret vardarbību*, článok 30.5 uvedeného zákona).

Pokiaľ neexistuje formulár, minimálne informácie a údaje, ktoré sa majú v návrhu uviesť sú stanovené v zákone o občianskom súdnom konaní. Podľa zákona o občianskom súdnom konaní sa v návrhu musia uviesť tieto informácie:

- názov súdu, ktorému je návrh určený,
- meno, priezvisko, osobné identifikačné číslo a ohlásené miesto pobytu navrhovateľa (ak navrhovateľ nemá ohlásené miesto pobytu, uvedie sa skutočné miesto pobytu), v prípade právnickej osoby sa uvedie obchodné meno, identifikačné číslo a registrované sídlo, navrhovateľ môže uviesť inú adresu určenú na výmenu korešpondencie so súdom,
- meno, priezvisko, osobné identifikačné číslo, ohlásené miesto pobytu a akúkoľvek ohlásenú dodatočnú adresu odporcu alebo zainteresovanej strany alebo aspoň skutočné miesto pobytu, v prípade právnickej osoby sa uvedie obchodné meno, identifikačné číslo a registrované sídlo, pričom osobné identifikačné číslo alebo identifikačné číslo odporcu sa uvedie, ak je známe,
- meno, priezvisko a adresa na účely výmeny korešpondencie so súdom právneho zástupcu navrhovateľa, ak žalobu podáva právny zástupca, alebo v prípade právnickej osoby sa uvedie obchodné meno, identifikačné číslo a registrované sídlo,
- v návrhu na zaplatenie peňažnej pohľadávky sa uvedie názov úverovej inštitúcie a číslo účtu, na ktoré sa môže v prípade potreby previesť platba,
- predmet nároku,
- hodnota nároku, ak je nárok možné zhodnotiť a vyjadriť v peniazoch, spôsob výpočtu sumy, ktorá sa má zaplatiť alebo ktorá je predmetom sporu,
- skutočnosti, na ktorých navrhovateľ zakladá svoj nárok, a dôkazy potvrdzujúce tieto skutočnosti,
- zákon, na ktorom je založený nárok,
- nároky navrhovateľa,
- zoznam dokumentov pripojených k návrhu,
- dátum vyhotovenia návrhu a akékoľvek iné informácie, ktoré by mohli byť relevantné.

Ďalšie informácie sa podľa zákona o občianskom súdnom konaní vyžadujú v prípade osobitných druhov návrhov (napr. rozvod) a v prípade osobitných typov konania (napr. potvrdenie alebo zrušenie osvojenia, ochrana dedičstva a poručníctvo).

Návrh musí podpísať navrhovateľ alebo jeho právny zástupca alebo navrhovateľ aj jeho právny zástupca, ak to tak súd požaduje, okrem prípadov, keď je to v zákone stanovené inak. Ak právny zástupca bude konať v mene navrhovateľa, k návrhu sa musí priložiť plná moc právneho zástupcu (*pilnvara*) alebo iný dokument, ktorým sa potvrdí, že právny zástupca je oprávnený podať návrh.

Návrh sa musí predložiť na súde v počte kópií, ktorý zodpovedá počtu odporcov a zainteresovaných tretích strán.

K návrhu sa musia priložiť aj dokumenty, ktoré:

preukazujú, že štátne poplatky (*valsts nodevas*) a iné súdne trovy sa uhradili v súlade s postupmi stanovenými v právnych predpisoch a v správnych sumách, potvrdzujú, že sa dodržali postupy predbežného mimosúdneho preskúmania veci, pokiaľ sa takéto preskúmania v právnych predpisoch vyžadujú, potvrdzujú skutočnosti, na ktorých sa nárok zakladá.

Na lotyšskom súdnom portáli www.tiesas.lv, v časti *E-Pakalpojumi* (Elektronické služby), *Eveidlapas* (Elektronické vzory) sa nachádzajú mnohé vzory procesných dokumentov. Vzory možno prevziať, vyplniť a predložiť vo vytlačenej podobe.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Súdne trovy sa musia uhradiť pred podaním návrhu [štátne poplatky (*valsts nodeva*), registračné poplatky (*kancelejas nodeva*), a výdavky potrebné na posúdenie prípadu (*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*)]. Súdne trovy možno uhradiť v banke. Keď súd rozhodne v prospech niektorého účastníka konania, nariadi účastníkovi konania, ktorý nemal úspech vo veci, aby účastníkovi konania, ktorý mal vo veci úspech, zaplatil všetky súdne trovy, ktoré mu vznikli. Ak sa nárok podarilo uplatniť čiastočne, súdne trovy sa rozdelia pomerne. Ak navrhovateľ stiahne návrh alebo súd vo veci nerozhodne, navrhovateľ musí odporcovi nahradiť súdne trovy (okrem prípadov stanovených v právnych predpisoch, v ktorých pohľadávka súvisí s vydaním certifikátu stanoveného v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006). V takom prípade odporca nenahrádza súdne trovy, ktoré zaplatil navrhovateľ. Ak však navrhovateľ svoj návrh stiahne, pretože odporca dobrovoľne zaplatil pohľadávku po podaní návrhu, súd môže na návrh navrhovateľa nariadiť odporcovi, aby zaplatil súdne trovy navrhovateľa.

Súd odporcovi nariadi nahradiť ostatné trovy konania (trovy advokáta, výdavky spojené so súdnym pojednávaním a výdavky súvisiace so zhromažďovaním dôkazov) v prospech navrhovateľa, ak nároku navrhovateľa vyhovie úplne alebo čiastočne, alebo ak navrhovateľ stiahne svoj návrh, pretože sa odporca po podaní návrhu dobrovoľne vyrovnal s navrhovateľom. Ak sa návrh zamietne, súd nariadi navrhovateľovi, aby nahradil odporcovi náklady na obhajobu. Odmena advokáta alebo právneho poradcu je stanovená v dohode medzi klientom a jeho advokátom alebo právnym poradcom.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Pozrite si informačný prehľad na stránke „Právna pomoc“.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Dokumenty doručené poštou alebo počas otváracích hodín pre verejnosť zapíše súd do zoznamu prijatej korešpondencie v deň ich prijatia. Návrh sa považuje za podaný v deň jeho prijatia. Lehota na akýkoľvek procesný úkon, ktorý sa má vykonať na súde, uplynie v čase, keď súd prestane pracovať. Ak sa návrh, opravný prostriedok alebo iná poštová zásielka doručí komunikačnému úradníkovi v posledný deň lehoty do 24.00, považuje sa za podaný v stanovenej lehote.

Ak návrh nie je vypracovaný správne alebo chýba ktorýkoľvek z potrebných dokumentov, sudca vydá odôvodnené rozhodnutie, o tom, že sa vo veci daného návrhu nebude konať. Kópia tohto rozhodnutia sa zašle navrhovateľovi s lehotou na opravu nedostatkov. Táto lehota nesmie byť kratšia ako 20 dní odo dňa odoslania rozhodnutia. Ak navrhovateľ odstráni nedostatky v rámci stanovenej lehoty, návrh sa považuje za podaný v deň, keď bol prvýkrát prijatý súdom. Ak navrhovateľ nedokáže nedostatky odstrániť v stanovenej lehote, návrh sa nebude považovať za podaný a vráti sa navrhovateľovi. Ak sa návrh vráti navrhovateľovi, neznamená to, že nemôže byť opätovne podaný na súd.

Osobitné potvrdenie, že návrh je podaný správne: ak je návrh správne vypracovaný a sú k nemu pripojené všetky potrebné dokumenty, sudca do siedmich dní od zaregistrovania návrhu rozhodne o prijatí návrhu a začatí súdneho konania.

Po začatí konania sa návrh a kópie k nemu pripojených dokumentov pošlú odporcovi spolu s lehotou na predloženie písomných pripomienok. Keď sudca dostane pripomienky, ich kópiu pošle navrhovateľovi a zainteresovaným tretím stranám. Sudca môže požiadať navrhovateľa, aby sa k pripomienkam vyjadril. Po tom, ako sudca dostane pripomienky alebo uplynie lehota na doručenie pripomienok, sudca stanoví dátum súdneho pojednávania. Súdný úradník pošle účastníkom konania súdne predvolanie. Ak sa vo veci rozhodne v písomnom konaní, nestanoví sa pre pojednávanie žiadny dátum a súdne predvolanie sa účastníkom konania nepošle.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Účastníci konania dostanú súdne predvolanie, v ktorom sa uvedie čas a miesto súdneho pojednávania alebo iného súdneho úkonu. Súdne predvolanie sa pošle na adresu ohláseného miesta pobytu. Účastník konania však môže uviesť aj inú adresu na účely výmeny korešpondencie so súdom.

Ak odporca nemá ohlásené miesto pobytu v Lotyšsku a navrhovateľovi sa z objektívnych dôvodov nepodarilo zistiť miesto pobytu odporcu mimo Lotyšska, súd môže na odôvodnený návrh navrhovateľa využiť postupy na zistenie adresy odporcu stanovene v medzinárodných dohodách záväzných pre Lotyšsko alebo v právnych predpisoch Európskej únie.

Ak sa adresa odporcu nedá zistiť použitím postupov stanovených v medzinárodných dohodách záväzných pre Lotyšsko alebo v právnych predpisoch EÚ, alebo ak nie je možné zaslať dokumenty odporcovi na adresu zistenú navrhovateľom, alebo ak nie je možné zaslať dokumenty odporcovi postupmi stanovenými v právnych predpisoch Európskej únie alebo postupmi stanovenými v medzinárodných dohodách záväzných pre Lotyšsko alebo postupom stanoveným v zákone o občianskom súdnom konaní pre medzinárodnú spoluprácu v občianskoprávných konaniach, odporca, ktorý nemá žiadne oznámené miesto pobytu v Lotyšsku, sa predvolá na súd oznámením uverejneným v úradnom vestníku Latvijas Vēstnesis.

Na súdnom portáli <http://www.tiesas.lv/>, častiach *E-Pakalpojumi* (Elektronické služby) a *Tiesvedības gaita* (Priebeh súdneho konania) môžete po zadaní čísla konania alebo predvolania získať informácie o priebehu súdneho konania.

Posledná aktualizácia: 07/02/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Ako postupovať? - Litva

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

V zákonoch Litovskej republiky sa stanovuje niekoľko možností alternatívneho riešenia sporov. V roku 2012 nadobudlo v Litve účinnosť prepracované znenie zákona o rozhodcovskom konaní v obchodnom styku (*Komercinio arbitražo įstatymas*). Tento zákon sa uplatňuje na rozhodcovské konanie, ktoré sa uskutočňuje na území Litovskej republiky bez ohľadu na občianstvo alebo štátnu príslušnosť účastníkov sporu a bez ohľadu na to, či sú to fyzické alebo právnické osoby alebo či rozhodcovské konanie organizuje stály rozhodcovský súd alebo sa uskutočňuje na *ad hoc* základe. Rozhodcovské konanie je rovnocennou alternatívou ku konaniu na štátnych súdoch. Poskytuje možnosť rýchlo a pohodlne vyriešiť väčšinu obchodných sporov prostredníctvom nezávislých, autoritatívnych a vážených súkromných osôb, ktoré sú prijateľné pre obe strany, namiesto sudcov. Účastníci rozhodcovského konania sa môžu dohodnúť na voľnejších pravidlách rozhodcovského konania. Rozhodcovský súd môže zasadať na akomkoľvek mieste, ktoré vyhovuje stranám sporu, a strany si môžu slobodne zvoliť jazyk konania a formu rozhodnutia atď. Rozhodcovské zmluvy v elektronickej podobe sa považujú za rovnocenné s písomnými zmluvami.

V roku 2008 bol prijatý zákon o zmierovacej mediácii v občianskoprávných sporoch (*Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas*). Zmierovacia mediácia v občianskoprávných sporoch (nazývaná aj mediácia) je postup zmierlivého riešenia sporov prostredníctvom tretej nestrannej osoby ako zmierovacieho sprostredkovateľa (mediátora). V zákone sa stanovuje, že mediácia sa môže použiť na vyriešenie občianskoprávných sporov (t. j. sporov týkajúcich sa rodiny a ďalších záležitostí), o ktorých môže rozhodovať súd v občianskoprávnom konaní. Strany môžu využiť túto možnosť na vyriešenie svojho sporu pred predložením sporu súdu (mimosúdna mediácia), ako aj po začatí súdneho konania (súdna mediácia). Je potrebné poznamenať, že začiatkom mediácie sa pozastaví premlčacia lehota týkajúca sa nároku. Preto aj v prípade, ak sa spor nevyrieši zmierlivo, zmluvné strany si zachovávajú svoje právo domáhať sa nápravy na súde. Súdna mediácia je bezplatná. Okrem toho, ak sa rozhodnete vyriešiť občianskoprávny spor prostredníctvom

súdnej mediácie, ušetríte v porovnaní so súdnym konaním značné množstvo času a úsilia, ako aj peniaze, pretože v prípade, že sa mediácia skončí zmierovacou dohodou, 75 % zo zaplateného súdneho poplatku sa vráti. Pri riešení sporu prostredníctvom súdnej mediácie je zaručená dôvernosť a každá zo strán môže odstúpiť od súdnej mediácie bez uvedenia dôvodov.

Mimosúdne riešenie sporov vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv sa riadi zákonom o ochrane spotrebiteľa (*Vartotojų teisių apsaugos įstatymas*), ktorý nadobudol účinnosť v roku 2007 a je v ňom zakotvená alternatíva k súdnemu konaniu vrátane jej procesných pravidiel a inštitucionálnej štruktúry. Medzi orgány alternatívneho riešenia sporov v Litve patrí Národný úrad na ochranu práv spotrebiteľov (*Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba*), Telekomunikačný regulačný úrad (*Ryšių reguliavimo tarnyba*) a iné orgány, ktoré sa zaoberajú spormi v jednotlivých sektoroch [Telekomunikačný regulačný úrad rieši spory v oblasti elektronických komunikácií a poštových a kuriérskych služieb, Litovská banka (*Lietuvos bankas*) sa zaoberá spotrebiteľskými spormi s poskytovateľmi finančných služieb atď.]. Spotrebiteľia môžu pri alternatívnom riešení sporu využiť právnu pomoc, ale náklady na právnu pomoc sa nepreplácajú. Štátom zaručená primárna a sekundárna právna pomoc sa poskytuje tým spotrebiteľom, ktorí spĺňajú kritériá stanovené v právnych predpisoch. Podanie návrhu na orgán pre alternatívne riešenie sporov zvyčajne nemá odkladný účinok na plynutie premlčacej lehoty. Preto vzhľadom na pomerne dlhé lehoty na vyriešenie spotrebiteľských sporov a určité krátke premlčacie lehoty týkajúce sa žalôb existuje vážne riziko prekročenia premlčacej lehoty.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Všeobecná premlčacia lehota je desať rokov.

V právnych predpisoch Litovskej republiky sa stanovujú kratšie premlčacie lehoty pre jednotlivé druhy nárokov.

Kratšia jednomesačná premlčacia lehota sa uplatňuje na nároky, ktoré vyplývajú z dôsledkov verejného obstarávania.

Kratšia trojmesačná premlčacia lehota sa uplatňuje na nároky týkajúce sa vyhlásenia rozhodnutí orgánov právnickej osoby za neplatné.

Kratšia šesťmesačná premlčacia lehota sa uplatňuje na:

nároky týkajúce sa vymáhania omeškaných platieb (pokút, úrokov z omeškania);

nároky týkajúce sa chýb na predaných veciach.

Kratšia šesťmesačná premlčacia lehota sa uplatňuje na nároky vyplývajúce zo vzťahov medzi dopravnými spoločnosťami a ich klientmi, pokiaľ ide o zásielky odoslané z Litvy, zatiaľ čo jednoročná premlčacia lehota sa uplatňuje na zásielky odoslané zo zahraničia.

Kratšia jednoročná premlčacia lehota sa uplatňuje na poistné nároky.

Kratšia trojročná premlčacia lehota sa uplatňuje na nároky na náhradu škody vrátane nárokov na náhradu škody vyplývajúcich z nedostatočnej kvality výrobkov.

Kratšia päťročná premlčacia lehota sa uplatňuje na vymáhanie úrokov a iných pravidelných platieb.

Nároky týkajúce sa nedostatočnej kvality vykonaných prác podliehajú kratším premlčacím lehotám.

Nároky vyplývajúce z prepravy tovaru, cestujúcich a batožiny podliehajú premlčacím lehotám stanoveným v kódexoch (zákonoch), ktoré sa uplatňujú na určité druhy dopravy.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Spor týkajúci sa zmluvných záväzkov sa riadi právom zvoleným na základe dohody zúčastnených strán; ak si zmluvné strany zvolili právo Litovskej republiky, môžu obhajovať svoje právne záujmy pred litovskými súdmi. Takáto dohoda strán môže byť uvedená v zmluve alebo určená v súlade so skutkovými okolnosťami prípadu. Strany sa môžu dohodnúť, že celá zmluva alebo niektorá jej časť (časti) sa bude riadiť právom určitého štátu. Ak sa strany rozhodnú, že na zmluvu sa bude uplatňovať právo cudzieho štátu, nepredstavuje to dôvod na odmietnutie akýchkoľvek povinných pravidiel platných v Litovskej republike alebo inom štáte, ktoré sa nemôžu zmeniť alebo odmietnuť na základe dohody strán.

Ak strany neuvedú právo, ktorým sa bude riadiť zmluva, uplatňuje sa právo štátu, s ktorým sa zmluvný záväzok najviac spája. Platí domnienka, že zmluvný záväzok sa najviac spája so štátom, na území ktorého:

má strana viazaná najcharakteristickejším záväzkom zmluvy svoje miesto trvalého bydliska alebo ústredie. Ak sa záväzok najviac spája s právom štátu, v ktorom prebieha podnikateľská činnosť zmluvnej strany, uplatní sa právo tohto štátu;

sa nachádza nehnuteľnosť, ak je predmetom zmluvy právo k nehnuteľnosti alebo právo na užívanie nehnuteľnosti;

sa nachádzalo hlavné miesto podnikania v čase uzavretia zmluvy o preprave, za predpokladu, že štát, v ktorom sa nachádza hlavné miesto podnikania, je rovnaký ako štát, v ktorom sa náklad naložil, v ktorom sa nachádza sídlo odosielateľa alebo z ktorého sa náklad odoslal.

Rozhodcovské zmluvy sa riadia právom, ktoré sa uplatňuje na hlavnú zmluvu. Ak je hlavná zmluva neplatná, uplatní sa právo miesta, kde sa uzavrela rozhodcovská zmluva; ak sa to miesto nedá určiť, potom sa uplatní právo štátu, v ktorom sa vedie rozhodcovské konanie.

Práva a povinnosti strán vyplývajúce zo vzniknutej škody sa podľa výberu dotknutej strany riadia buď právom štátu, v ktorom došlo ku konaniu alebo k iným okolnostiam, ktoré viedli k vzniku škody, alebo právom štátu, v ktorom vznikla škoda.

Právny režim, ktorým sa riadi bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, sa určuje podľa práva štátu, v ktorom majú manželia trvalý pobyt. Ak sa miesta trvalého pobytu manželov nachádzajú v rôznych štátoch, rozhodným právom bude právo štátu, ktorého sú obaja manželia štátnymi príslušníkmi. Ak sú manželia štátnymi príslušníkmi rôznych štátov a nikdy nemali spoločné miesto trvalého pobytu, rozhodným právom bude právo štátu, v ktorom bolo manželstvo uzavreté. Právny režim, ktorý upravuje bezpodielové spoluvlastníctvo manželov vymedzené zmluvou, je právo štátu, ktoré si manželia zvolili vo svojej zmluve. V tomto prípade si manželia môžu zvoliť právo štátu, v ktorom majú alebo budú mať miesto trvalého pobytu, alebo právo štátu, v ktorom bolo manželstvo uzavreté alebo ktorého štátnym príslušníkom je jeden z manželov. Dohoda manželov o rozhodnom práve pre ich bezpodielové spoluvlastníctvo je platná, pokiaľ je v súlade s požiadavkami práva zvoleného štátu alebo práva štátu, v ktorom bola dohoda uzavretá.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Normy právomoci sú uvedené v článkoch 29 – 30 Občianskeho súdneho poriadku (*Civilinio proceso kodeksas*). Žaloba sa môže podať na súde podľa miesta bydliska žalovaného. Žaloba proti právnickej osobe sa podáva na súde podľa sídla právnickej osoby, ktoré je uvedené v registri právnických osôb. Ak je žalovaný štát alebo obec, žaloba sa podáva na súde podľa sídla orgánu zastupujúceho štát alebo obec.

Žaloba proti žalovanému, ktorého miesto bydliska nie je známe, sa môže podať na súde podľa miesta, kde sa nachádza jeho majetok alebo podľa posledného známeho miesta jeho bydliska. Žaloba proti žalovanému, ktorý nemá miesto bydliska v Litovskej republike, sa môže podať na súde podľa miesta, kde sa nachádza jeho majetok alebo podľa jeho posledného známeho miesta bydliska v Litovskej republike. Žaloba týkajúca sa činnosti pobočky právnickej osoby sa môže podať aj na súde podľa sídla pobočky.

Žaloba o priznanie výživného a určenie otcovstva sa môže takisto podať na súde podľa miesta bydliska žalobcu. Žaloba o náhradu škody za ujmu na zdraví vrátane smrti osoby sa môže podať na súde podľa miesta bydliska žalobcu alebo miesta, kde utrpel ujmu. Žaloba o náhradu škody na majetku osoby sa môže podať na súde podľa miesta bydliska (sídla) žalobcu alebo miesta, kde vznikla škoda.

Žaloba týkajúca sa dohody/zmluvy, v ktorej je uvedené miesto plnenia, sa môže podať aj na súde podľa miesta plnenia uvedeného v dohode/zmluve.

Žaloba týkajúca sa konania poručníka, opatrovníka alebo správcu majetku sa môže podať aj na súde podľa miesta bydliska (sídla) poručníka, opatrovníka alebo správcu majetku.

Žaloba týkajúca sa spotrebiteľských zmlúv sa môže podať aj na súde podľa miesta bydliska spotrebiteľa.

Žalobca je oprávnený si vybrať spomedzi niekoľkých súdov, ktoré sú príslušné konať vo veci.

Žaloby týkajúce sa vecných práv k nehnuteľnosti, užívania nehnuteľnosti okrem návrhov týkajúcich sa vysporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov v rozvodových veciach a zrušenia zaistenia nehnuteľností patria do právomoci súdu v mieste, kde sa nachádza nehnuteľnosť alebo hlavná časť majetku.

Nároky veriteľov poručiteľa predložené pred tým, ako dediči prijali dedičstvo, patria do právomoci súdu v mieste, kde sa nachádza dedičstvo alebo hlavná časť dedičstva.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Okresné sudy rozhodujú ako sudy prvého stupňa vo všetkých občianskoprávných veciach okrem vecí, o ktorých rozhodujú krajské sudy alebo krajský súd vo Vilniuse.

Krajské sudy ako sudy prvého stupňa rozhodujú v týchto občianskoprávných veciach:

od 4. apríla 2013 žaloby zahŕňajúce nároky, ktoré presahujú 150 000 LTL, okrem prípadov týkajúcich sa rodinných a pracovných vzťahov a prípadov týkajúcich sa náhrady nemajetkovej ujmy;

veci týkajúce sa právnych vzťahov, ktoré sú predmetom nemajetkových autorských práv;

veci týkajúce sa právnych vzťahov v oblasti civilného verejného obstarávania;

veci týkajúce sa konkurzu alebo reštrukturalizácie okrem prípadov súvisiacich s konkurzom fyzických osôb;

veci, v ktorých je jednou zo strán cudzí štát;

veci založené na nárokoch týkajúcich sa núteného predaja akcií (podieľy, úroky);

veci založené na nárokoch týkajúcich sa vyšetrovania činností právnickej osoby;

veci týkajúce sa náhrady majetkovej a nemajetkovej ujmy spôsobenej porušením stanovených práv pacientov;

iné občianskoprávne veci, o ktorých musia podľa osobitných zákonov ako sudy prvého stupňa rozhodovať krajské sudy.

Krajský súd vo Vilniuse rozhoduje ako súd prvého stupňa výlučne:

vo veciach týkajúcich sa sporov uvedených v [zákone o patentoch \(Lietuvos Respublikos patentų įstatymas\)](#);

vo veciach týkajúcich sa sporov uvedených v zákone o ochranných známkach (*Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas*);

vo veciach týkajúcich sa osvojenia litovského občana s pobytom v Litovskej republike, o ktoré požiadali štátni príslušníci iných štátov;

v iných občianskoprávných veciach, ktoré patria do výlučnej právomoci krajského súdu vo Vilniuse ako súdu prvého stupňa podľa osobitných zákonov.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Osoby môžu podať žalobu na súde samy alebo prostredníctvom svojich zástupcov. Účasť osoby na pojednávaní nezbujuje túto osobu práva mať v konaní zástupcu. Na súdnom pojednávaní sa môže zúčastniť zástupca v mene osoby, ktorú zastupuje, pokiaľ súd nepovažuje prítomnosť zastupovanej osoby na pojednávaní za nevyhnutnú.

V prípadoch uvedených v Občianskom súdnom poriadku a v [občianskom zákonníku \(Civilinis kodeksas\)](#) musí byť osoba v konaní zastúpená advokátom, napr. ak sa súd zaoberá prípadom týkajúcim sa osoby vyhlásenej za právne nespôsobilú, dotknutá osoba musí byť zastúpená advokátom.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Osoby, ktoré chcú súdu predložiť dokumenty alebo získať dokumenty od súdu, sa musia obrátiť na kanceláriu súdu, ktorá ich informuje o postupe pri predkladaní, získavaní alebo vracaní dokumentov. Kontaktné miesta súdov

Od spustenia portálu elektronických služieb e.teismas.lt 1. júla 2013 je možné predkladať dokumentáciu k prípadu, sledovať konanie, zaplatiť súdny poplatok a získať ďalšie služby [on-line](#).

S cieľom zabezpečiť jednotné riešenie prípadov je v uznesení stanovené, že od 1. januára 2014 sa musia elektronicky spracúvať aj prípady, ktoré sú elektronicky spracúvané súdmi nižšieho stupňa a postúpené na odvolacie a kasačné sudy.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Účastníci konania musia predložiť súdu originály procesných dokumentov. Okrem toho musia súdu predložiť dostatočný počet kópií tlačенých procesných dokumentov: jedna kópia pre každú protistranu (vo veciach týkajúcich sa viacerých žalovaných alebo žalobcov jedna kópia pre každého z nich, alebo ak bol prijímaním procesných dokumentov týkajúcich sa veci poverený zástupca alebo splnomocnená osoba, tak len jedna kópia pre tohto zástupcu alebo splnomocnenú osobu) a pre tretie strany okrem prípadov, keď sa procesný dokument predkladá prostredníctvom elektronických komunikačných prostriedkov. Všetky prílohy k procesným dokumentom musia byť predložené v rovnakom počte kópií ako procesné dokumenty okrem prípadov, ak sa predložené prostredníctvom elektronických komunikačných prostriedkov alebo ak súd povolil, aby sa prílohy neposkytli účastníkom z dôvodu ich veľkého počtu.

Všetky procesné dokumenty a ich prílohy sa musia predložiť súdu v úradnom jazyku. Ak účastníci konania, ktorým sú adresované procesné dokumenty, neovládajú úradný jazyk, súd musí poskytnúť preklady týchto dokumentov v jazyku, ktorému rozumejú. Ak sa predložené dokumenty musia preložiť do cudzieho jazyka, účastníci musia poskytnúť riadne overené preklady.

Žaloba sa môže podať elektronicky cez portál elektronických služieb litovských súdov <https://e.teismas.lt/lt/public/home/>, ktorý je prístupný na webovom sídle štátnej správy súdov (*Teismų administracija*): <http://www.teismai.lt/>.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Elektronický formulár žaloby je možné vyplniť na portáli elektronických služieb litovských súdov <https://e.teismas.lt/lt/public/home/>.

Každá žaloba predložená súdu musí spĺňať všeobecné požiadavky vzťahujúce sa na obsah procesných dokumentov. (Článok 111 Občianskeho súdneho poriadku). Procesné dokumenty sa musia predkladať súdu v písomnej forme. Každý procesný dokument, ktorý účastník konania predkladá, musí obsahovať: názov súdu, ktorému sa procesný dokument predkladá;

procesné postavenie, mená, priezviská, osobné identifikačné čísla (ak sú známe) a miesta bydliska účastníkov konania; adresy ďalších účastníkov konania na doručovanie procesných dokumentov, ak sú žalobcov známe; ak sú účastníci konania alebo jeden z nich právnické osoby, úplný názov, sídlo a všetky ostatné adresy ďalších účastníkov konania na doručovanie procesných dokumentov, ak sú žalobcov známe, kódy a čísla bežných účtov (ak sú známe) a údaje o úverových inštitúciách (ak sú známe);

spôsob, ktorým sa majú doručovať procesné dokumenty účastníkovi konania a poštová adresa určená na korešpondenciu, ak sa líši od miesta bydliska alebo sídla;

povaha a predmet procesného dokumentu;

okolnosti odôvodňujúce predmet procesného dokumentu a všetky dôkazy potvrdzujúce tieto okolnosti;

všetky prílohy, ktoré musia byť priložené k predloženému procesnému dokumentu;

podpis osoby, ktorá predložila procesný dokument, a dátum jeho vyhotovenia.

Účastník konania, ktorý zakladá procesný dokument na interpretačnom pravidle prijatom medzinárodným súdom alebo súdom iného štátu, musí predložiť kópiu súdneho rozhodnutia s uvedením tohto pravidla a riadne overený preklad rozhodnutia do úradného jazyka.

Procesný dokument predložený súdu prostredníctvom zástupcu musí obsahovať informácie o zástupcovi uvedené v bodoch 2 a 3 a musí byť k nemu pripojený dokument potvrdzujúci práva a povinnosti zástupcu, pokiaľ takýto dokument ešte nebol predložený alebo uplynula platnosť oprávnenia na zastupovanie, ktoré je súčasťou spisu.

Osoba splnomocnená účastníkom konania, ktorý nemôže podpísať procesný dokument, musí podpísať dokument v mene účastníka, pričom uvedie dôvod, pre ktorý nemôže predložený dokument podpísať samotný účastník konania.

V článku 135 Občianskeho súdneho poriadku sa stanovuje, že žaloba musí obsahovať tieto informácie:

hodnotu nároku, keď sa má hodnota určiť na základe žaloby;

okolnosti, na ktorých žalobca zakladá svoj nárok (skutkové odôvodnenie nároku);

dôkazy preukazujúce okolnosti uvedené žalobcom, miesta bydliska svedkov a miesta, kde sa nachádzajú ďalšie dôkazy;

čo žalobca požaduje (predmet žaloby);

stanovisko žalobcu týkajúce sa možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, ak žaloba alebo predbežný procesný dokument zostane bez odpovede;

informáciu o tom, či sa bude vec riešiť prostredníctvom advokáta. Ak sa bude vec riešiť prostredníctvom advokáta, musí sa uviesť meno a priezvisko advokáta a adresa kancelárie advokáta;

stanovisko žalobcu týkajúce sa možnosti uzatvoriť dohodu o urovaní sporu, ak žalobca chce poskytnúť takéto stanovisko.

K žalobe sa musia priložiť dokumenty alebo iné dôkazy, na ktorých žiadateľ zakladá svoje nároky, doklad o zaplatení súdneho poplatku a všetky žiadosti o vykonanie dôkazov, ktoré žalobca nemôže predložiť, s uvedením dôvodu, prečo tieto dôkazy nemôže predložiť.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

K žalobe sa musia priložiť všetky dokumenty podporujúce vaše tvrdenia a doklad o zaplatení súdneho poplatku. Súdny poplatok v prípade nepeňažných nárokov je 100 LTL. V prípade peňažných sporov sa platí súdny poplatok rovnajúci sa percentuálnej hodnote z výšky nároku, ako je stanovené v osobitných zákonoch: 3 % a najmenej 50 LTL v prípade nárokov do výšky 100 000 LTL; 3000 LTL plus 2 % zo sumy uplatňovaného nároku v prípade nárokov vo výške od 100 000 LTL až do 300 000 LTL; a 7000 LTL plus 1 % zo sumy uplatňovaného nároku v prípade nárokov prevyšujúcich sumu 300 000 LTL. Celkový súdny poplatok v prípade peňažných sporov nesmie presiahnuť sumu 30 000 LTL.

V osobitných zákonoch sa stanovujú prípady, v ktorých sú žalobcovia oslobodení od súdneho poplatku. Okrem toho je súd vzhľadom na finančnú situáciu žalobcu oprávnený udeliť čiastočné oslobodenie od poplatku alebo odložiť zaplatenie poplatku až do prijatia súdneho rozhodnutia. Každá žiadosť o oslobodenie od súdneho poplatku alebo o jeho odklad musí byť odôvodnená a musí k nej byť priložený dôkaz o zlej finančnej situácii osoby.

V písomnom konaní je súdny poplatok polovica z poplatku, ktorý sa platí v prípade daného nároku, ale nie menej ako 20 LTL.

Za samostatné odvolania sa neplatí žiadny súdny poplatok s výnimkou samostatných odvolaní, ktoré smerujú k uplatneniu predbežných opatrení, za ktoré sa platí súdny poplatok vo výške 100 LTL.

Ak sa procesné dokumenty alebo prílohy k takýmto dokumentom súdu podajú iba prostredníctvom elektronických komunikačných prostriedkov, poplatok sa rovná 75 % zo súdneho poplatku, ktorý sa platí za daný procesný dokument, pričom minimálny poplatok je 10 LTL.

Klient sa musí na poskytovaní právnych služieb dohodnúť so svojím advokátom, advokátkami alebo s advokátskou komorou podpisom dohody. Klient musí zaplatiť dohodnutý poplatok za poskytnuté právne služby. Strany sa môžu slobodne dohodnúť na časovom harmonograme platieb podľa svojho uváženia.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

V zákone o štátom zaručenej právnej pomoci (*Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*) sa zaručuje poskytovanie primárnej a sekundárnej právnej pomoci v súlade so stanovenými podmienkami.

Primárna právna pomoc sa poskytuje štátnym príslušníkom Litovskej republiky a ostatných členských štátov EÚ, osobám s oprávneným pobytom v Litovskej republike alebo inom členskom štáte EÚ a osobám, ktoré majú nárok na poskytnutie takejto pomoci podľa medzinárodných dohôd, ktorých zmluvnou stranou je Litovská republika. Primárna právna pomoc sa musí poskytnúť okamžite. Ak to nie je možné, budete informovaný, kedy bude prijatá, čo musí byť najneskôr do 5 dní od podania žiadosti. Úradníci a zamestnanci obce, advokáti alebo odborníci z verejných inštitúcií, s ktorými obec uzavrela zmluvu, vám poskytnú osobné poradenstvo o mimosúdnom urovaní vášho sporu, poskytnú informácie o právnom systéme, zákonoch a iných právnych predpisoch a pomôžu pri vypracovaní dohody o urovaní sporu alebo vyplnení žiadosti o sekundárnu právnu pomoc. Primárna právna pomoc môže byť odmietnutá, ak je nárok žiadateľa zjavne neodôvodnený; žiadateľovi už bola poskytnutá rozsiahla konzultácia o tej istej otázke; je zjavné, že osoba môže získať poradenstvo advokáta bez poskytnutia štátom garantovanej právnej pomoci v súlade so zákonom; alebo sa žiadosť netýka vlastných práv a oprávnených záujmov osoby okrem prípadov zastúpenia uvedených v zákone.

Sekundárnu právnu pomoc môžu získať rovnakí príjemcovia, ale poskytnutie takejto pomoci takisto závisí od výšky ich celkových príjmov.

Sekundárna právna pomoc sa môže poskytnúť akejkolvek osobe s bydliskom v Litovskej republike, ktorej majetok a ročný príjem neprekračujú úroveň oprávnenosti stanovené vládou v súvislosti s poskytovaním právnej pomoci. Majetok a príjem sa delia na dve úrovne – I a II: v prípade úrovne I štát hradí 100 % nákladov na sekundárnu právnu pomoc, zatiaľ čo v prípade úrovne II štát hradí 50 % nákladov na sekundárnu právnu pomoc (zvyšných 50 % nákladov na sekundárnu právnu pomoc musí znášať samotná osoba).

Bez ohľadu na majetok alebo ročný príjem majú nárok na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci tieto osoby: podozriví, obvinení osoby alebo odsúdení v trestných veciach, kde je povinná účasť obhajcu; obeť vo veciach týkajúcich sa náhrady škody vyplývajúcej z trestného činu vrátane vecí, keď sa o otázke náhrady rozhoduje v trestnom konaní; príjemcovia sociálnych dávok; osoby, ktoré sú závislé od zariadení ústavnej sociálnej starostlivosti; osoby, ktoré sú uznané za osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo za práceneschopné; osoby, ktoré dovlížili dôchodkový vek a boli posúdené ako osoby s vysokou mierou špeciálnych potrieb; poručníci (opatrovníci) takýchto osôb, ak je právna pomoc potrebná na zastupovanie a ochranu práv a záujmov osôb, ktorým bol ustanovený poručník (opatrovník); osoby, ktoré predložili dôkaz o tom (prikaz na zablokovanie majetku, atď.), že z objektívnych dôvodov nemôžu používať svoj majetok a finančné prostriedky a v dôsledku toho ich majetok a ročný príjem, ktorý by mohli voľne používať, nepresahuje úroveň oprávnenosti stanovenú vládou, pokiaľ ide o poskytovanie sekundárnej právnej pomoci; osoby, ktoré trpia závažnou duševnou chorobou, ak je predmetom sporu ich nútená hospitalizácia alebo liečba; poručníci (opatrovníci) takýchto osôb, ak je právna pomoc potrebná na zastupovanie a ochranu práv a záujmov týchto osôb; dlžníci, ak sa nárok uplatňuje na ich posledné miesto pobytu, kde v súčasnosti žijú; rodičia alebo iní zákonní zástupcovia maloletej osoby, ak je predmetom sporu odobratie dieťaťa; maloleté osoby, ktoré nie sú zosobášené alebo súdom vyhlásené za plne spôsobilé na právne úkony a ktoré sa vo veciach uvedených v osobitných zákonoch obrátia na súd; osoby, ktoré sa domáhajú vyhlásenia za nespôsobilé na právne úkony vo veciach týkajúcich sa vyhlásenia fyzickej osoby za nespôsobilú na právne úkony; osoby, ktoré sa domáhajú zaregistrovania narodenia a iné veci uvedené v medzinárodných dohodách, ktorých zmluvnou stranou je Litovská republika.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Súd rozhodne o prípustnosti prijatím uznesenia. Tento postup sa považuje za začiatok občianskoprávneho konania. Ak v prípade akýchkoľvek nedostatkov účastník konania alebo osoba, ktorá podala žalobu/procesný dokument, odstráni tieto nedostatky v súlade s požiadavkami súdu a v stanovených lehotách,

žaloba/dokument sa považuje za podaný ku dňu jeho doručenia súdu. V opačnom prípade sa žaloba/procesný dokument spolu s prílohami nepovažuje za podaný a najneskôr do piatich pracovných dní po uplynutí lehoty na odstránenie nedostatkov sudca nariadi vrátenie dokumentu spolu s prílohami žalobcovi. Žalobca je oprávnený stiahnuť svoju žalobu, pokiaľ súd nepošle kópiu žaloby žalovanému. Neskôr sa môže žaloba stiahnuť len so súhlasom žalovaného a najneskôr pred prijatím rozhodnutia súdu prvého stupňa.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Účastníci konania sú informovaní o čase a mieste konania súdneho pojednávania alebo o jednotlivých procesných opatreniach prostredníctvom predvolania alebo súdneho oznámenia. Harmonogram pojednávania je dostupný aj na internete prostredníctvom litovského súdneho informačného systému na webovom sídle národnej správy súdov. <http://liteko.teismai.lt/tvarkarasciai/>

Posledná aktualizácia: 25/06/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Ako postupovať? - Luxembursko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Mediácia je alternatívny postup riešenia sporov, ktorým sa v určitých prípadoch môže predísť nutnosti predložiť prípad súdu.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Lehoty na podanie návrhu na začatie súdneho konania sa líšia prípad od prípadu.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Pozri tému „Príslušnosť súdov – Luxembursko“.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Pozri tému „Príslušnosť súdov – Luxembursko“.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Pozri tému „Príslušnosť súdov – Luxembursko“.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Odpoveď závisí od výšky pohľadávky a od skutkovej podstaty prípadu.

Vo všeobecnosti sa uplatňujú tieto pravidlá, ale zákonom sú stanovené aj osobitné výnimky:

Ak je pohľadávka nižšia než alebo rovná 10 000 EUR, prípad sa spravidla predloží zmierovaciemu sudcovi (*juge de paix*). Na tomto konaní sa môžete zúčastniť osobne alebo sa nechať zastupovať advokátom, prípadne inou osobou, ktorej ste dali osobitné poverenie (*mandat*).

Ak je pohľadávka vyššia než 10 000 EUR, prípad sa spravidla predloží okresnému súdu (*tribunal d'arrondissement*). V tom prípade vás musí zastupovať riadny advokát (*avocat à la cour*) s výnimkou konania o nariadení predbežného opatrenia a konania v rámci obchodného práva, na ktorých môžete konať osobne, no môžete si tiež zaistiť právnu pomoc či zastúpenie. Pred odvolacím súdom, ktorý tvorí súčasť najvyššieho súdu (*cour supérieure de justice*), vás musí zastupovať riadny advokát.

V niektorých prípadoch má zmierovací sudca právomoc konať, aj keď je predmetná suma vyššia ako 10 000 EUR. Týka sa to napríklad sporov medzi nájomníkmi a prenajímateľmi či návrhov vo veciach výživného (*pensions alimentaires*) s výnimkou situácie, keď je tento návrh spojený s návrhom na rozvod alebo odlúčenie. Návrhy na konanie pred zmierovacím súdom sa vo všeobecnosti podávajú pomocou predvolania súdnym úradníkom. V tom prípade musí písomnosť, ktorou sa začalo konanie, spĺňať určité formálne náležitosti, aby sa predovšetkým zaručilo dodržiavanie práva na obhajobu. V určitých prípadoch môže účastník konania podať návrh sám bez toho, aby sa obrátil na súdneho úradníka, predložením písomného návrhu zmierovaciemu súdu (*requête*, zjednodušený postup, ktorý je menej nákladný ako podanie na okresný súd). V oboch prípadoch sa príslušné strany môžu zúčastniť na konaní osobne alebo sa nechať zastupovať advokátom, prípadne inou osobou, ktorej dali osobitné poverenie (*mandat*).

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Odpoveď závisí od toho, do ktorej z uvedených kategórií váš prípad patrí.

Ak je pohľadávka nižšia než 10 000 EUR, účastníci konania sa môžu obrátiť na miestne príslušný zmierovací súd priamo (predložením písomného návrhu – *requête*) alebo nepriamo (pomocou predvolania súdnym úradníkom). V praxi predložíte návrh súdnemu úradníkovi (*greffier en chef*).

Ak je pohľadávka vyššia než 10 000 EUR, účastníci konania spravidla musia dať pokyn advokátovi, ktorý v mene svojho klienta zariadi so súdnym zriadencom (*huissier de justice*) doručenie predvolania protistrane. Advokát predloží príslušnému okresnému súdu alebo najvyššiemu súdu písomnosti, ktorými sa začalo konanie.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Návrh možno podať vo francúzštine, v nemčine alebo luxemburčine, s výnimkou určitých druhov prípadov, na ktoré sa uplatňujú osobitné ustanovenia.

Konanie sa začína doručením predvolania (*assignation/citation*) s výnimkou prípadov, keď je možné predložiť súdu jednoduchý návrh (*requête*). Podania na súd musia byť písomné s výnimkou malého počtu veľmi zriedkavých prípadov, keď môže podávajúceho účastníka vypočuť zmierovací sudca. Dokumenty posielané faxom ani emailom nie sú prípustné.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Pre niektoré osobitné prípady (napríklad návrhy na vydanie platobných rozkazov na dlžné sumy alebo nezaplatené faktúry) existujú formuláre, ktoré treba vyplniť. Pravidlom je, že návrhy na predvolanie, ktoré sa predkladajú zmierovaciemu sudcovi, podania a návrhy na predvolanie, ktoré sa predkladajú okresnému súdu, a odvolania podávané na vyššie súdy musia obsahovať určité informácie a mať určitú formu, inak budú vyhlásené za neplatné. Na tieto účely neexistujú žiadne hotové formuláre.

Existujú aj určité formuláre na podávanie návrhov na základe právnych predpisov EÚ. Ako príklad možno uviesť návrhy na vydanie európskeho platobného rozkazu na základe nariadenia (ES) č. 1896/2006 a návrhy na začatie európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ktoré sa zakladajú na nariadení (ES) č. 861/2007.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Súdne trovy sa spravidla uhrádzajú po skončení konania. Súdom môže tiež rozhodnúť o tom, že strana, ktorá vyhrala spor, zaplatí časť trov konania, ak sa sudca domnieva, že by bolo nespravodlivé ponechať úhradu všetkých honorárov a poplatkov odsúdenej strane. Súdom môže tiež nariadiť jednému alebo viacerým účastníkom konania zloženie finančnej zábezpeky alebo zálohy (napríklad ak súd požaduje znalecký posudok).

Poplatky, ktoré musí klient zaplatiť svojmu advokátovi, sú vecou ich dohody. V praxi je zvykom zaplatiť advokátovi zálohu na tieto poplatky.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Pozri tému „[Právna pomoc – Luxembursko](#)“.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Navrhovateľ, ktorý sa zastupuje sám, ak je to povolené zo zákona, dostane od súdu odpoveď.

V prípade, keď klienta zastupuje jeho advokát, súd odpovie advokátovi ako právnemu zástupcovi klienta. Advokát môže klientovi poskytnúť podrobnosti časového harmonogramu konania, ak sú známe alebo predvídateľné.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Pozri odpoveď na predchádzajúcu otázku.

Čas, kedy sa môže príslušný účastník zúčastniť na súdnom konaní, je v rámci písomných postupov vo všeobecnosti stanovený právnym predpisom, a to mimo časových obmedzení, ktoré môže stanoviť súd najmä na osobné vypočutie každého účastníka alebo tretej strany. Zákonom stanovené lehoty sa líšia v závislosti od jurisdikcie, ako aj od toho, či odporca žije v Luxembursku alebo v zahraničí. Pokiaľ ide o ústne postupy, navrhovateľ musí odporcovi oznámiť konkrétny dátum, v ktorý sa plánuje dostaviť na konanie.

Súvisiace odkazy

<http://www.legilux.lu/>

Posledná aktualizácia: 25/04/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [en](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Ako postupovať? - Malta

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Áno, ak chcete vec predložiť súdu na Malte, musíte ísť na súd. Žalobu predloží súdu a príslušný poplatok zaplatí advokát (právnik) alebo právny zástupca.

Ak sa má vec predložiť vyššiemu súdu, osoba podávajúca žalobu musí zložiť prísahu.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Nie, vec sa môže predložiť súdu kedykoľvek. Odporca má však právo v ktorejkoľvek fáze súdneho konania namietať premlčanie.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Osoba, ktorá vec prekladá, musí byť počas zasadnutí súdu fyzicky prítomná v súdnej sieni. Za jej neprítomnosti ju zastupuje advokát alebo právny zástupca. Ak sa účastník nenachádza na Malte, vymenuje sa na Malte osobitný mandatar, ktorý pokračuje v súdnom konaní počas neprítomnosti účastníka.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Napriek tomu, že Malta má len jednu súdnu budovu, je rozdelená na niekoľko rôznych súdov podľa vecnej príslušnosti, výšky pohľadávky žalobcu a miesta pobytu žalobcu. Typy súdov na Malte sa uvádzajú nižšie:

- Občianskoprávny súd (rodinné veci) [Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja)] - rozhoduje o žiadostiach týkajúcich sa rodín, napríklad o odluke, rozvoze, výživnom, určení otcovstva a anulovaní manželstva.
- Magistrátny súd (rodinné veci pre Gozo) [Qorti tal-Maġistrati (Għawdex Sezzjoni Familja)] – ako v bode a) vyššie s tým rozdielom, že tomuto súdu sa veci predkladajú vtedy, ak sa týkajú obyvateľov ostrova Gozo alebo osôb s obvyklým pobytom na ostrove Gozo;
- Občianskoprávny súd prvého stupňa (ústavná právomoc) [Prim' Awla tal-Qorti Ċivili (sede Kostituzzjonali)] - rozhoduje vo veciach ústavnej povahy.
- Magistrátny súd (Malta) [Qorti tal-Maġistrati (Malta)] – rozhoduje o veciach čisto občianskej povahy, ktoré sa týkajú pohľadávok do výšky 11 646,87 EUR voči osobám, ktoré majú pobyt alebo obvyklý pobyt v niektorej časti ostrova Malta, a o ostatných pohľadávkach stanovených podľa maltského práva.
- Magistrátny súd (súd s nižšou právomocou pre Gozo) [Qorti tal-Maġistrati (Għawdex Inferjuri)] – ako v bode d) vyššie s tým rozdielom, že tento súd využívajú osoby, ktoré chcú predložiť vec voči osobe, ktorá má pobyt na ostrove Gozo alebo obvyklý pobyt na ostrove Gozo. Má tiež právomoci občianskoprávneho súdu v nesporových konaniach.
- Občianskoprávny súd prvého stupňa [Prim' Awla tal-Qorti Ċivili] - rozhoduje vo veciach čisto občianskej povahy patriacich do jeho právomoci, ktoré sa týkajú pohľadávok vo výške viac než 11 646,87 EUR, ako aj vo veciach (bez ohľadu na výšku pohľadávky), v ktorých ide o pohľadávku na nehnuteľný majetok alebo úľavy, zaťaženie či práva spojené s nehnuteľným majetkom, vrátane reštitučného nároku alebo vystaňovania z nehnuteľnosti, či už mestskej alebo vidieckej, prenajímanej alebo obývanej osobami s pobytom alebo obvyklým pobytom na tomto mieste.
- Magistrátny súd (súd s vyššou právomocou pre Gozo) [Qorti tal-Maġistrati (Għawdex Sezzjoni Superjuri Ġenerali)] - ako v bode g) vyššie s tým rozdielom, že tento súd využívajú osoby, ktoré chcú predložiť vec voči osobe, ktorá má pobyt na ostrove Gozo alebo obvyklý pobyt na ostrove Gozo.
- Občianskoprávny súd prvého stupňa dobrovoľnej jurisdikcie [Prim' Awla tal-Qorti Ċivili, Ġurisdizzjoni Volontarja] – tento súd rozhoduje o nesporových veciach, k akým patrí napríklad otváranie tajného závetu, poručníctvo a osvojenie. Tento súd okrem toho oprávňuje alebo udeľuje povolenia na uzatváranie zmlúv. Okrem toho oprávňuje aj prijímanie ustanovení, ktoré právo nepovoľuje, kým sa vopred nevydá oprávnenie alebo povolenie. Okrem týchto súdov existuje aj množstvo tribunálov. Tribunály pre nároky s nízkou hodnotou sporu (Tribunal tat-Talbiet iż-Žgħar) (ktoré rozhodujú vo veciach peňažných pohľadávok do výšky 3 494,06 EUR), tribunály pre správne konanie (Tribunal ta' Reviżjoni Amministrattiva) a pracovné tribunály (Tribunal Industrijali). Na Malte existuje aj arbitrážne centrum (Ċentru tal-Arbitraġġ), ktoré poskytuje služby súvisiace s rozhodcovským konaním. V maltskom práve sa stanovuje, že za určitých okolností sú účastníci povinní podstúpiť rozhodcovské konanie (povinné rozhodcovské konanie). Povinnému rozhodcovskému konaniu podliehajú spory, ktoré sa týkajú nehnuteľností v spoločnom vlastníctve a obchodovania s motorovými vozidlami. Všetky tieto súdy sú všeobecné súdy prvého stupňa. Odvolania voči rozhodnutiam týchto súdov sa teda môžu podávať odvolaciemu súdu (Qorti tal-Appell). Odvolania voči rozhodnutiam tribunálov pre veci s nízkou hodnotou sporu, arbitrážneho centra alebo magistrátnych súdov sa musia podávať odvolaciemu súdu s nižšou právomocou (s jedným predsedajúcim sudcom). Odvolania voči rozhodnutiam občianskoprávneho súdu prvého stupňa sa musia podávať odvolaciemu súdu s vyššou právomocou (s tromi predsedajúcimi sudcami). Odvolania voči rozhodnutiam občianskoprávneho súdu prvého stupňa (ústavná právomoc) sa podávajú ústavnému súdu (Qorti Kostituzzjonali) a odvolania voči rozhodnutiam magistrátného súdu (Gozo) s vyššou aj nižšou právomocou sa musia vždy podávať odvolaciemu súdu na Malte.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Pozri odpoveď na otázku č. 4.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Žalobu musí súdom nižšieho stupňa predložiť advokát alebo právny zástupca. Ak sa žaloba predloží súdu vyššieho stupňa, povinná je účasť advokáta aj právneho zástupcu.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

V kancelárii súdu.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Žaloba musí byť vypracovaná v maltčine. Musí byť predložená písomne a advokát alebo právny zástupca ju musia podať osobne.

Môže sa podať aj žiadosť o konanie v anglickom jazyku, ak je jedným z účastníkov cudzinec.

Na Malte nie je možné žalobu podávať e-mailom alebo faxom.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Pri predkladaní veci arbitrážnemu centru alebo tribunálu pre veci s nízkou hodnotou sporu je potrebné vyplniť príslušné formuláre. Pri podávaní žaloby magistrátnemu súdom alebo občianskoprávnemu súdu prvého stupňa však žiadne formuláre vyplňať netreba. Žaloba predložená občianskoprávnemu súdu prvého stupňa musí obsahovať tieto náležitosti:

- vyhlásenie, v ktorom sa jednoznačne a explicitne stanoví predmet veci v samostatných očíslovaných odsekoch, s cieľom zdôrazniť nárok a tiež uviesť skutočnosti, ktorých si je žalobca osobne vedomý,
- odôvodnenie nároku,
- nárok alebo nároky, ktoré musia byť očíslované, a
- v každej prísaznej žalobe musí byť hneď pod hlavičkou súdu zrozumiteľným a čitateľným písmom uvedené:

„Každý príjemca tejto prísaznej žaloby, podá vo svojom mene prísazné vyhlásenie do dvadsiatich (20) dní odo dňa doručenia tejto písomnosti, ktorým je deň jej prijatia. Ak nebude podľa zákonných podmienok v stanovenom čase podané žiadne prísazné vyhlásenie, súd v súlade so zákonom vynesie rozsudok vo veci.

Z tohto dôvodu je v záujme každého, komu bola doručená táto prísazná žaloba, poradiť sa bezodkladne s advokátom, aby mohol predložiť počas prerokovania veci svoje pripomienky.“

e) Písomnosti, ktoré môžu byť potrebné na podporu nároku, je potrebné predložiť spolu s prísaznou žalobou.

f) Prísazná žaloba musí byť miestoprisazne potvrdená tajomníkom alebo právnym zástupcom, ktorého vymenuje komisár zmocnený prijímať prísazné vyhlásenia podľa vyhlášky o komisároch zmocnených prijímať prísazné vyhlásenia (kap. 79).

g) Navrhovateľ predloží spolu s vyhlásením aj mená svedkov, ktorých chce pri dokazovaní veci predvolať, pričom pri každom z nich uvedie skutočnosti a dôkazy, ktoré má ich výpoveď poskytnúť.

h) Žaloba sa doručí odporcovi.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Áno, pri podaní žaloby sa musí zaplatiť príslušný poplatok. Výška poplatku sa líši v závislosti od typu veci a/alebo výšky pohľadávky.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Áno, osoba bez finančných prostriedkov môže požiadať o právnu pomoc. Žiadosť o právnu pomoc sa podáva občianskoprávnemu súdu prvého stupňa.

Žiadosti možno adresovať aj ústne právnenému zástupcovi poskytujúcemu právnu pomoc. Na poskytnutie právnej pomoci musia byť splnené určité kritériá, a to, že žiadateľ musí zložiť prisahu pred tajomníkom a v prípade ústnej žiadosti pred právnym zástupcom poskytujúcim právnu pomoc, v zmysle:

a) že sa domnieva, že má opodstatnené dôvody na podanie návrhu na začatie konania alebo obhajobu, pokračovanie alebo účasť v pozícii účastníka konania,

b) že s výnimkou predmetu konania nevlastní žiadny majetok, ktorého čistá hodnota by dosiahla výšku 6 988,12 EUR, pričom sa sem nezapočítavajú veci do domácnosti každodennej potreby, ktoré sa považujú za opodstatnené potrebné pre žiadateľa a jeho rodinu, a že jeho ročný príjem neprekračuje celoštátnu minimálnu mzdu stanovenú pre osoby vo veku 18 rokov a staršie.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Po podaní žaloby vec prerokuje súd. Súd oznámi žalobcovi a odporcovi dátum prvého pojednávania (oznámenie o pojednávaní). Informáciu o stanovení dátumu pojednávania si môže každý zistiť aj v elektronickom súdnom systéme *Lecam* alebo na webovej lokalite súdneho dvora. Účastníci nedostanú žiadne potvrdenie o tom, či bola vec podaná správne alebo nie. Je však potrebné uviesť, že tajomník súdu neprijme žiadnu prísaznú žalobu, ktorá nespĺňa náležitosti uvedené v otázke č. 9.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Žalobcovi sa doručí oznámenie o pojednávaní. Dátum nasledujúceho pojednávania sa stanoví počas prebiehajúceho pojednávania. Niektoré informácie o veci možno získať na webovej lokalite súdneho dvora.

Posledná aktualizácia: 22/03/2017

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Ako postupovať? - Holandsko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Nie, na vyriešenie sporu sa nemusíte vždy obrátiť na súd. V niektorých prípadoch je možné bez problémov využiť alternatívne formy riešenia sporov.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Áno, zvyčajne existuje lehota, ale lehoty na podanie žaloby sú v jednotlivých prípadoch odlišné a na túto otázku nie je možné odpovedať všeobecne.

V prípade otázok je najlepšie sa obrátiť na advokáta alebo na právnu asistenčnú službu (*Juridisch loket*) (<http://www.juridischloket.nl/>)

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Základné pravidlo je, že žalovaného predvolá súd členského štátu, v ktorom má bydlisko.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Pokiaľ sa v zákone nestanovuje inak, musíte svoju vec predložiť okresnému súdu v mieste bydliska žalovaného. V prípade, že nie je známe miesto bydliska žalovaného v Holandsku, príslušný je aj súd v mieste, kde sa táto osoba skutočne zdržiava. Preto je nevyhnutné zistiť, na akej adrese a v ktorej holandskej komúne žalovaný žije. Ak je to miesto známe, potom je možné využiť zákon o organizácii súdnictva (*Wet op de rechterlijke indeling*), aby sa zistilo, v ktorom súdnom obvode sa nachádza miesto bydliska alebo pobytu žalovaného. Na základe toho je možné určiť príslušný okresný súd, ktorému sa musí vec predložiť.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Odpoveď na túto otázku je uvedená pri predchádzajúcej otázke. Ďalšie informácie o určení súdu, na ktorý sa musíte obrátiť s vašou vecou, sú dostupné na adrese rechtspraak.nl.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

V Holandsku platí právna zásada, že v občianskych a obchodných veciach musia byť účastníci konania zastúpení advokátom. V tomto smere nezáleží na tom, či sa vec týka konania začatého na základe súdneho predvolania, konania začatého na základe návrhu alebo skráteného konania, konania o predbežnom opatrení alebo napríklad konania v neprítomnosti z dôvodu neúčasti na konaní.

Výnimka platí len v prípade nárokov do výšky 25 000 EUR alebo nárokov neurčenej hodnoty, ale iba ak existuje jasný náznak, že hodnota, ktorú nároky predstavujú, neprekračuje 25 000 EUR. V týchto prípadoch má právomoc okresný súd a účastníci môžu v konaní konať vo vlastnom mene. Účastníci môžu získať pomoc aj od iných osôb ako od advokátov, napríklad od právneho poradcu alebo súdneho úradníka.

Ak sa vec týka pracovnej zmluvy, kolektívnej zmluvy, všeobecne záväzného ustanovenia kolektívnej zmluvy, dohody o predčasnom odchode do dôchodku, ako je uvedená v zákone o rámcovej dohode o predčasnom dôchodku vládných úradníkov (*Wet kaderregeling vut overheidspersoneel*), dohody o zastúpení, zmluvy o prenájme alebo lízinguvej zmluvy, je takisto možné konať bez advokáta. V týchto prípadoch je výška nároku vyjadrená v peniazoch nepodstatná.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Pisomnosti, na základe ktorých sa môže začať konanie, sa musia zaslať kancelárii príslušného súdu. Je potrebné mať na zreteli, že je rozdiel medzi konaním začatým na základe súdneho predvolania a konaním začatým na základe žaloby. V konaní začatom na základe súdneho predvolania sa súdne predvolanie najprv doručí žalovanému a potom sa zaregistruje v kancelárii súdu. Obidva úkony musí vykonať súdny úradník. Konanie potom prebieha prostredníctvom rozvrhu pojednávania (zoznam prípadov, ktorými sa súd zaoberá počas zasadnutia). V konaní začatom na základe návrhu sa návrh podáva priamo kancelárii súdu a zvyšok konania takisto prebieha prostredníctvom kancelárie príslušného súdu. Pozri aj „Doručovanie dokumentov“. Opísaný postup sa zmení v nadchádzajúcich rokoch, keď nadobudnú účinnosť právne predpisy o (povinnom) elektronickom konaní. Tieto právne predpisy sa začnú uplatňovať postupne od roku 2017 do roku 2021. V konečnom dôsledku sa elektronické konanie stane povinným vo všetkých prípadoch s povinným právnym zastúpením. Tieto konania sa potom vždy budú začínať predložením pôvodného dokumentu (*procesinleiding*) cez internetový portál súdnej služby (*Rechtspraak*) alebo cez systémové prepojenie medzi súdnou službou a advokátom. Pozri aj informácie týkajúce sa „Automatického spracovania“.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

V Holandsku je úradným jazykom v súdnych konaniach holandčina. To znamená, že súdne predvolanie alebo (písomný) návrh na začatie konania musia byť vyhotovené v holandčine. Výnimka platí pre procesné dokumenty v spore prebiehajúcom pred súdom, ktorý má sídlo v provincii Frízsko, kde dokumenty môžu byť vyhotovené vo frízskom jazyku.

Dokumenty je možné predložiť kancelárii okresného súdu aj faxom. Dokumenty, ktoré boli doručené faxom kancelárii súdu do 24.00 hod. v posledný deň lehoty, sa považujú za podané v stanovenej lehote. Existuje výnimka: návrhy v rodinných veciach nebudú prijaté, ak boli zaslané faxom. Dokumenty nie je možné podať e-mailom. Od roku 2017 do roku 2021 sa elektronické konania zavedú postupne pre všetky veci občianskeho a správneho práva. Ak sa pre príslušný druh veci zavedie elektronické konanie, žalobu bude možné podať na súd elektronicky cez internetový portál súdnej služby.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

V zákone sa stanovujú osobitné požiadavky týkajúce sa obsahu súdneho predvolania alebo (písomného) návrhu na začatie konania. Podľa nových právnych predpisov umožňujúcich elektronické konanie existuje len jeden spôsob začatia konania. Tieto právne predpisy sa začnú uplatňovať postupne od septembra 2017 do roku 2021. Podrobnejšie informácie sa nachádzajú na: [Vnútroštátne procesné pravidlá pre občianskoprávne predvolania na súd \(Landelijk Procesreglement voor civiele dagvaardingen bij de rechtbanken\)](#) [pod *Rechtbanken* (okresné súdy), *Handel* (obchod)] a [Procesné pravidlá pre konania začaté na základe návrhu v obchodnom občianskom práve/súde v skrátenom konaní \(Procesreglement voor verzoekschriftenprocedure sector civiel handel /voorzieningenrechter\)](#).

Konanie začaté na základe súdneho predvolania

V konaní začatom na základe súdneho predvolania súdny úradník najprv doručí súdne predvolanie žalovanému a potom ho zaregistruje v kancelárii súdu. Predvolanie musí obsahovať: meno žalobcu, predmet nároku, meno žalovaného, dôvody nároku a zdôvodňujúce dokumenty na podporu nároku predložené žalobcom. V predvolaní sa takisto uvádza dátum pojednávania a súd, ktorý sa bude prípadom zaoberať.

Spis musí obsahovať tieto dokumenty:

originál súdneho predvolania;

ak sa má súdne predvolanie doručiť do zahraničia, originály dokumentov preukazujúce riadne doručenie;

dôkazy o verejne financovanej právnej pomoci alebo potvrdenie o príjme alebo kópiu žiadosti o poskytnutie verejne financovanej právnej pomoci alebo potvrdenia o príjme;

dôkaz o výbere bydliska žalovaného;

predmety (dokumenty), na ktoré sa odvoláva v konaní;

oznámenie o tom, či sa pred začiatkom konania najprv uskutočnila mediácia a v ďalej uvedených prípadoch sa predkladajú aj kópie týchto dokumentov:

ak sa uplatňuje nárok na náhradu nákladov na exekúciu, kópia dokumentov o exekúcii;

v prípadoch postúpenia, rozhodnutie o postúpení a dokumenty zahrnuté do postúpenia;

ak sa má predvolanie zverejniť alebo preložiť do cudzieho jazyka, dokumenty dokazujúce, že sa to uskutočnilo.

Konanie začaté na základe návrhu

V konaní začatom na základe návrhu sa návrh podáva priamo kancelárii súdu a zvyšok konania prebieha takisto prostredníctvom kancelárie príslušného súdu.

Spis musí obsahovať tieto dokumenty:

krstné mená, priezvisko a miesto bydliska alebo v prípade neexistencie miesta bydliska v Holandsku, miesto, kde sa žalobca skutočne zdržiava; ako aj meno, adresu, miesto bydliska alebo v prípade neexistencie miesta bydliska v Holandsku, miesto, kde sa každý žalobca a každá zainteresovaná strana skutočne zdržiava, pokiaľ je to žalobcovi známe; ako aj

jasný opis návrhu a dôvody, na ktorých sa zakladá, vrátane dôvodov pre určenie miestnej príslušnosti súdu; ako aj

meno a telefónne číslo advokáta prideleného k prípadu.

Každý účastník, ktorý sa v súdnom predvolaní, v písomnom vyhlásení alebo v opise odvoláva na akýkoľvek dokument, musí priložiť kópiu tohto dokumentu.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Súdne poplatky sa musia zaplatiť na začiatku súdneho konania. Ich výška závisí od povahy a hodnoty predmetného sporu. V praxi často váš advokát uhradí túto sumu vopred a následne vám ju vyúčtuje. Ak je v priebehu konania potrebné obrátiť sa na znalca (napríklad audítora, lekárskeho znalca alebo technického znalca), súd nakoniec vyúčtuje náklady neúspešnému účastníkovi, pokiaľ nerozhodne inak (napríklad v rodinných prípadoch, kde náklady zvyčajne znáša účastník, ktorý ich spôsobil). To isté platí pre náklady na svedkov alebo iné formy dôkazov.

Advokáti si účtujú za svoje činnosti odmenu, ktorá je založená na hodinovej sadzbe (vrátane/bez DPH), pokiaľ neexistuje nárok na verejne financovanú právnu pomoc (pozri aj otázku 11). Odmeny advokátov v Holandsku nie sú v zásade pevne stanovené. Odporúča sa včas získať informácie o odmenách od zastupujúcich advokátov alebo od holandskej advokátskej komory (*Nederlandse orde van Advocaten*). Väčšina advokátov požaduje preddavok a následne v priebehu konania vykáže svoje služby, potom nasleduje konečná faktúra.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

V Holandsku existuje možnosť získať verejne financovanú právnu pomoc. Ktokoľvek, kto potrebuje právnu pomoc, ale nemôže si ju dovoliť, môže požiadať o príspevok na náklady právneho zastúpenia. Rada pre právnu pomoc (*Raad voor rechtsbijstand*) potom zaplatí časť nákladov na advokáta, ale žiadateľ musí zaplatiť aj vlastný príspevok. Tento príspevok závisí od finančnej situácie. Advokát predloží žiadosť rade pre právnu pomoc. Podmienky oprávnenosti sú k dispozícii na webovom sídle rady pre právnu pomoc (<http://www.rvr.org/>).

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

V rámci konania začatého na základe súdneho predvolania prebieha konanie od dátumu predvolania. Súdne predvolanie podá žalobca kancelárii súdu najneskôr v posledný deň, keď je kancelária otvorená, pred dátumom v rozvrhu pojednávania stanovenom v predvolaní (plánovaný dátum pojednávania). Súdny úradník zaznamená prípad do rozvrhu pojednávania jednočlenného senátu.

Prebiehajúce konanie sa skončí, ak predvolanie nebolo nedoručené kancelárii súdu v uvedenej lehote, pokiaľ sa do dvoch týždňov od dátumu v rozvrhu pojednávania stanoveného v súdnom predvolaní nevydá riadne opravné predvolanie.

V rámci konania začatého na základe návrhu konanie prebieha od podania návrhu kancelárii súdu.

Vo všeobecnosti sa nezasiela potvrdenie o tom, že vec bola riadne podaná. Ak sa v konaniach začatých na základe súdneho predvolania v predvolaní vyskytujú nedostatky, v niektorých prípadoch má žalobca možnosť tieto nedostatky odstrániť. To isté platí v prípade konania začatého na základe návrhu. Kancelária súdu však nie je povinná ponúknuť túto možnosť.

V konaniach, ktoré musia prebiehať elektronicky, elektronický systém vygeneruje potvrdenie o prijatí, ktoré je súčasťou elektronického spisu. Účastníci konania môžu kedykoľvek nahliadnuť do dokumentov elektronickou cestou.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Presné informácie týkajúce sa časového rozvrhu konania nemôžu byť poskytnuté kanceláriou súdu okamžite alebo pri začatí konania. Samozrejme, budete upovedomený o tom, kedy sa súd bude vašim prípadom nakoniec zaoberať. Vo všeobecnosti advokát alebo kancelária súdu budú schopní oznámiť približný čas pojednávania, ale neexistuje nárok na takéto oznámenie.

Posledná aktualizácia: 02/01/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [de](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Ako postupovať? - Rakúsko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Pred obrátením sa na súd môže byť vhodnejšie využiť alternatívne riešenie sporov.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Lehoty sa líšia v závislosti od prípadu. Malo by vám byť poskytnuté právne poradenstvo o lehotách.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Pozri informačný prehľad „Právomoc súdov – Rakúsko“.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Pozri informačný prehľad „Právomoc súdov – Rakúsko“.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Pozri informačný prehľad „Právomoc súdov – Rakúsko“.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Vo veciach občianskeho a obchodného práva, ktoré sa uplatňujú procesnou cestou, musí žaloby podané na okresných súdoch (*Bezirksgerichte*), ktoré majú zvyčajne právomoc pre hodnoty sporu vo výške 15 000 EUR alebo menej, podpísať advokát, pokiaľ hodnota sporu presiahne 5 000 EUR. Táto povinnosť zastúpenia advokátom sa nevzťahuje na veci, ktoré sa musia podať na okresnom súde bez ohľadu na hodnotu sporu (t. j. aj keď prevyšuje hodnotu 15 000 EUR), predovšetkým ide o spory týkajúce sa rodičovstva, výživného vyplývajúceho zo zákona a rozvodu manželstva, spory medzi manželmi alebo medzi rodičmi a deťmi, spory týkajúce sa hraníc pozemkov, spory o vecné bremená na bytových priestoroch a o výmenok, spory o narušenie držby, spory z nájomných zmlúv alebo zmlúv o užívaní bytových a nebytových priestorov vrátane parkovacích plôch a garáží, z nájmu nehnuteľností a podnikov s nehnuteľným majetkom a spory zo zmlúv medzi námorníkmi, dopravcami a hoteliermi a ich zamestnávateľmi, cestujúcimi alebo hosťami.

Z povinnosti zastúpenia advokátom sú vyňaté aj žaloby podané v nesporových konaniach.

Pokiaľ pred okresným súdom zastúpenie advokátom nie je povinné, môže každý sám podať na súde písomne žalobu alebo návrh na začatie konania.

Vo veciach občianskeho a obchodného práva, ktoré sa uplatňujú procesnou cestou, musí žaloby podané na krajských súdoch (*Landesgerichte*) spravidla vždy podpísať advokát. Krajské súdy majú právomoc pre všetky žaloby, pre ktoré nie je príslušný okresný súd, ako sú spory v oblasti ochrany priemyselného vlastníctva, nekalej hospodárskej súťaže, žaloby o zanedbanie povinnosti zo strany združení na ochranu práv spotrebiteľa, a to bez ohľadu na hodnotu sporu.

Z povinnosti zastúpenia advokátom sú vyňaté nároky uplatňované podľa pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia (konania podľa zákona o pracovných a sociálnych súdoch – ASGG) pred krajskými súdmi. Vzťahuje sa to najmä na nároky zamestnanca voči zamestnávateľovi vyplývajúce z pracovnej zmluvy.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Písomné žaloby je potrebné zaslať na korešpondenčnú adresu súdu.

Účastník konania, ktorý nie je zastúpený advokátom, však môže žalobu podať aj ústnou formou, a to v ktorýkoľvek úradný deň súdu („*Amstag*“, zvyčajne raz za týždeň) do zápisnice na príslušnom súdnom oddelení okresného súdu s príslušnosťou pre dané súdne konanie alebo okresného súdu, v ktorého obvode má účastník v tom čase miesto pobytu (v oboch prípadoch pod dohľadom príslušného sudcu). Príslušné oddelenie súdu je vopred stanovené predbežným rozdelením vecí na súde a je možné zistiť ho telefonicky alebo osobne na súde počas úradných hodín. Úradné hodiny okresného súdu (najmenej pol dňa v týždni) sú uvedené na webovej stránke spolkového ministerstva spravodlivosti v časti „*Gerichte*“ alebo ich je možné zistiť telefonicky na telefónnom čísle súdu – prinajmenšom počas úradných hodín (zvyčajne v pondelok až piatok od 8.00 h do 16.00 h okrem štátnych sviatkov).

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Úradným jazykom na všetkých súdoch je nemčina. Na určitých súdoch sa tiež môžu ako úradné jazyky používať jazyky jazykových menšín, a to burgenlandsko-chorvátsky jazyk, maďarský jazyk a slovinský jazyk.

Žalobu alebo návrh na začatie konania je potrebné podať písomnou formou. Ak nie je potrebné ich podpísanie advokátom, je tiež možné využiť ústnu formu zaznamenania do zápisnice príslušného okresného súdu, ako je vysvetlené v otázke 7 vyššie. Pri žalobách doručených súdu faxom alebo elektronickou poštou súd môže vydať výzvu na odstránenie väd. Elektronickou formou je možné podať žaloby prostredníctvom uzatvoreného systému rakúskej platformy elektronickej justície (ERV), po prihlásení (tento postup je finančne výhodný len pre tých, ktorí podávajú veľké množstvo žalôb na rakúskych súdoch).

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Predtlačené formuláre, ktorých použitie je povinné, existujú len pre návrhy na vydanie podmieneného platobného rozkazu (*Mahnklagen*). Všetky žaloby o zaplatenie do výšky 75 000 EUR musia byť podané formou návrhu na vydanie platobného rozkazu v tomto konaní (*Mahnverfahren*). Príslušné formuláre je možné získať na súde alebo vytlačiť z webovej stránky spolkového ministerstva spravodlivosti (<http://www.justiz.gv.at>).

Predtlačené formuláre, ktorých použitie je dobrovoľné, existujú pre súdnu výpoveď nájomnej zmluvy na bytové priestory alebo jeden či viacero nebytových priestorov.

Ku každej žalobe je v zásade možné ako prílohu pripojiť všetky dokumenty (dôkazy) potrebné na podloženie žiadosti (predkladajú sa v rovnakom počte vyhotovení ako samotná žaloba, pozri otázku 12). K žalobe je možné priložiť akékoľvek dohody o súdnej príslušnosti alebo o tuzemskej jurisdikcii (dohody o príslušnosti súdu a práva) v písomnej forme. Platí to aj pre písomné dohody o mieste plnenia zmluvy, ak sa naň žalobca odvoláva v súvislosti s príslušnosťou súdu, ako aj pri iných osobitných skutkových stavoch spojených s príslušnosťou alebo pri osobitných druhoch konaní (napr. zmenka v zmenkovom mandátom konaní).

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Pri podaní žaloby v občianskoprávnom procese na súde vznikajú súdne poplatky, ktoré sú určené na pokrytie celkových nákladov súdneho konania na prvostupňovom súde a sú v zásade nezávislé od ďalšieho výsledku žaloby. Poplatky sú spravidla odstupňované v závislosti od hodnoty sporu. Poplatky sa musia uhradiť pri podaní žaloby (osobne hotovostnou platbou alebo prostredníctvom kreditnej či debetnej karty na mieste alebo vkladom či prevodom na účet súdu s uvedením účelu platby „súdne poplatky“ a mien zúčastnených strán konania).

Možnosti úhrady odmeny advokáta závisia od individuálnej dohody, čo platí rovnako aj pre výšku poplatkov [pokiaľ nebola dohodnutá odmena podľa Zákona o advokátskych tarífach (*Rechtsanwaltstarifgesetz*) alebo podľa všeobecných usmernení o odmenách (*Allgemeine Honorar-Kriterien*)]. Náhradu zo strany odporcu v konaní je obvyčajne možné dosiahnuť až po vynesení právoplatného rozsudku, v závislosti od rozsahu úspechu v súdnom konaní.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Právna pomoc sa udeľuje osobám, ktoré nemôžu uhradiť procesné náklady bez ohrozenia svojho živobytia. Žiadosť o právnu pomoc je možné podať ústne alebo písomne na súde, na ktorom konanie prebieha alebo sa má začať. Ak sa sídlo tohto súdu nachádza mimo obvodu okresného súdu, v ktorom má osoba trvalý alebo prechodný pobyt, žiadosť je tiež možné podať ústne na okresnom súde v mieste bydliska.

Ak na právnu pomoc na účely podania žaloby a/alebo celého ďalšieho konania existujú finančné a obsahové predpoklady, možno o ňu požiadať pred podaním žaloby.

Ďalšie informácie o právnej pomoci sú k dispozícii v časti „*Bürgerservice*“ na webovej stránke spolkového ministerstva spravodlivosti (<http://www.justiz.gv.at>). Formuláre žiadosti s ďalšími informáciami a poradenstvom je tiež možné prevziať z uvedenej webovej stránky.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Žaloba sa považuje za podanú jej doručením na (aspoň teoreticky) príslušný súd. Žaloba sa považuje za riadne podanú, ak nie je podnetom na okamžité zamietnutie alebo začatie konania o odstránení väd zo strany súdu (ak sa teda považuje za vhodnú na riadne spracovanie v súlade so súdnym poriadkom súdu). Písomné žaloby sa v zásade podávajú v toľkých vyhotoveniach, koľko je strán konania (jedno vyhotovenie pre každého odporcu a jedno pre súd). Ak žaloba vykazuje formálne a/alebo obsahové nedostatky, súd pravdepodobne vydá výzvu na odstránenie väd, ktorá poukazuje aj na následky neodstránenia väd v stanovenej lehote. Potvrdenie o podaní žaloby sa zvyčajne vydáva len na požiadanie. V prípade podania prostredníctvom rakúskej platformy elektronickej justície sa však potvrdenie uskutočňuje automaticky.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

V konaní o návrhu na vydanie platobného rozkazu (*Mahnverfahren*) formulár žaloby už obsahuje žiadosť o doručenie právoplatného vyhotovenia platobného rozkazu. Súd teda žalobcovi automaticky doručí buď právoplatné vyhotovenie platobného rozkazu (exekučného titulu – *Exekutionstitel*) alebo kópiu, resp. oznámenie o námietke odporcu v zákonom stanovenej lehote, ktoré sa väčšinou spája s predvolaním na ústne pojednávanie (ktorým sa začína riadne konanie). Lehota na predvolanie v konaní na okresnom súde zatiaľ nemá stanovenú spodnú hranicu, v konaní na krajskom súde však táto lehota predstavuje najmenej tri týždne.

V konaní o súdny príkaz na výpoveď nájomnej zmluvy na bytové alebo nebytové priestory musí prenajímateľ podať žiadosť o doručenie právoplatného vyhotovenia príkazu osobitne. Ak osoba, ktorej sa oznámenie zasiela, včas (do štyroch týždňov) podá námietku, prenajímateľ je o tom automaticky upovedomený (zväčša spolu s predvolaním na ústne pojednávanie).

S výnimkou osobitných konaní (ako konanie o návrhu na vydanie platobného rozkazu na splatenie dlhu, zaplatenie zmenky alebo konanie o výpovedi prenajímateľa) v konaní na príslušnom okresnom súde súd obvyčajne po doručení žaloby (a prípadných konaniach o odstránení väd) z úradnej moci doručí žalovanému žalobu spolu s predvolaním na ústne pojednávanie a súčasne predvolá na ústne pojednávanie žalobcu. Na krajskom súde súd po doručení žaloby z úradnej moci tiež doručí žalovanému príkaz na predloženie písomnej obhajoby na žalobu (s odkazom na povinné podpísanie advokátom). Ak žalovaný včas nepodá vyjadrenie k žalobe, súd na žiadosť žalobcu vydá kontumačný rozsudok, v opačnom prípade dochádza k prerušeniu konania. Ak je vyjadrenie k žalobe doručené včas, súd žalobcovi zašle rovnopis tejto písomnosti, často spolu s predvolaním na pojednávanie.

Účastníci konania môžu získať informácie o presnom časovom slede súdom už stanovených procesných krokov alebo aktuálnom stave konania (v každej fáze konania) telefonicky počas úradných hodín priamo na príslušnom oddelení súdu (v kancelárii súdu = *Kanzlei*) pri uvedení čísla spisu.

Na predbežnom súdnom pojednávaní (prvý termín ústneho pojednávania) súd s účastníkmi konania, pre ktorých v zásade platí povinnosť osobnej účasti, pokiaľ ich zástupca nie je dostatočne informovaný o skutkovom stave, prerokuje a následne stanoví ďalší časový priebeh a postup konania. Tento program sa vo forme procesného programu spíše do zápisnice konania a účastníkom konania (alebo ich zástupcom) sa zašle odpis tejto zápisnice. Súd oznámi účastníkom konania zmeny tohto programu, a ak je to vhodné, poskytne im príležitosť vyjadriť sa k nim.

Posledná aktualizácia: 13/11/2015

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Ako postupovať? - Poľsko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Alternatívou k predloženiu veci súdu je jej postúpenie na mediálne konanie. Mediácia je mimosúdny (zmierovací) spôsob riešenia sporu za účasti nezávislej a kvalifikovanej osoby alebo inštitúcie (mediátora). Mediálne konanie je dobrovoľné (strana sporu môže kedykoľvek odoprieť súhlas s mediáciou a odstúpiť od nej) a dôverné (účastníci sú povinní zachovávať dôvernosť informácií získaných v priebehu mediácie) a mediátori sú nestranní a nezávislí (nie sú na strane niektorého z účastníkov konania a v zásade nenavrhujú riešenia sporu).

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Vo všeobecnosti sa žaloba môže podať na súd kedykoľvek, pokiaľ sa v osobitných právnych predpisoch nestanovuje lehota na podanie. Strana, ktorá podá žalobu po uplynutí premlčacej lehoty nároku, však riskuje, že bude v konaní neúspešná, ak druhá strana podá námietku premlčania.

Podľa poľského práva sa uplatňujú premlčacie lehoty (*terminy zawite*). Osobitná povaha premlčacej lehoty znamená, že ak oprávnená strana nevykoná v rámci premlčacej lehoty osobitný úkon, právo strany na vykonanie tohto osobitného úkonu zanikne. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“, *Kodeks postępowania cywilnego*) neobsahuje žiadne všeobecné ustanovenie upravujúce premlčacie lehoty, ale tieto lehoty sa v ňom uvádzajú pri úprave konkrétnych situácií.

Zánik práva v dôsledku uplynutia premlčacej lehoty je záväzný pre strany právneho vzťahu, súd alebo iný orgán, ktorý vyšetruje prípad. Orgán to zohľadní automaticky, a nie na návrh účastníka alebo na základe predloženia žalobného dôvodu. Premlčacia lehota sa môže obnoviť len za výnimočných okolností, ak nedodržanie lehoty nebolo zavinené stranou.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

S cieľom stanoviť, či súd na území daného členského štátu je príslušný na konanie v konkrétnej veci, sa musí určiť jeho právomoc.

Všeobecná právomoc všeobecných súdov v Poľsku na riešenie občianskoprávných sporov na jeho území sa nazýva vnútroštátna právomoc a je upravená v Občianskom súdnom poriadku.

Prípady, ktorými sa má súd zaoberať, patria do vnútroštátnej právomoci, ak má žalovaný bydlisko alebo obvyklý pobyt alebo sídlo v Poľsku.

Okrem toho majú poľské súdy vnútroštátnu právomoc v týchto veciach:

- v manželských veciach (vnútroštátna právomoc je výlučná, ak sú obaja manželia poľskí občania a majú bydlisko a obvyklý pobyt v Poľskej republike),
- vo veciach týkajúcich sa vzťahu medzi rodičmi a deťmi (vnútroštátna právomoc je výlučná, ak sú všetci účastníci konania poľskí občania a majú bydlisko a obvyklý pobyt v Poľsku),
- vo veciach týkajúcich sa výživného a súvisiacich s určením rodičovstva dieťaťa (podliehajú vnútroštátnej právomoci, ak je žalobca oprávnená strana, ktorá má bydlisko alebo obvyklý pobyt v Poľsku),
- vo veciach týkajúcich sa pracovného práva (veci, v ktorých je žalobca zamestnanec, podliehajú vnútroštátnej právomoci, ak sa práca zvyčajne vykonáva, vykonávala alebo mala vykonávať v Poľsku),
- vo veciach týkajúcich sa poisťenia (veci týkajúce sa poisťného vzťahu a podané proti poisťovateľovi patria do vnútroštátnej právomoci, ak má žalobca bydlisko v Poľsku alebo ak existuje iná skutočnosť určujúca miestnu príslušnosť Poľska),
- vo veciach týkajúcich sa spotrebiteľov (veci, v ktorých je žalobcom spotrebiteľ podliehajú vnútroštátnej súdnej právomoci v prípade, že má spotrebiteľ bydlisko alebo obvyklý pobyt v Poľsku a podnikol kroky potrebné na uzavretie zmluvy v Poľsku; v takýchto veciach sa druhá strana zmluvy so spotrebiteľom považuje za subjekt s bydliskom alebo so sídlom v Poľsku, ak má podnik alebo pobočku v Poľsku a zmluva so spotrebiteľom bola uzavretá v rámci podnikateľskej činnosti tohto podniku alebo pobočky).

Do výlučnej právomoci poľských súdov patria aj:

veci týkajúce sa vecných práv k nehnuteľnosti a držby nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v Poľsku; veci týkajúce sa prenájmu (*najem* or *dzierżawa*) a iných vzťahov týkajúcich sa užívania takejto nehnuteľnosti (okrem vecí týkajúcich sa nájomného a iných dlžných súm súvisiacich s užívaním nehnuteľnosti alebo s úžitkami z nehnuteľnosti); iné prípady, v ktorých sa rozhodnutie súdu týka vecných práv, držby alebo užívania nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v Poľsku; veci zániku právnickej osoby alebo organizačnej jednotky, ktorá nie je právnická osoba, ako aj prípady anulovania alebo zrušenia uznesení ich riadiacich orgánov, ak má právnická osoba alebo organizačná zložka, ktorá nie je právnická osoba, sídlo v Poľsku.

Okrem toho, ak sa na konanie začaté na základe pôvodnej žaloby vzťahuje vnútroštátna právomoc, táto právomoc sa vzťahuje aj na protinávrh.

Strany určitého právneho vzťahu sa môžu písomne dohodnúť, že záležitosti týkajúce sa majetkových práv, ktoré vyplývajú alebo môžu vyplývať zo vzťahu, podliehajú právomoci poľských súdov.

To, či existuje vnútroštátna právomoc, súd posudzuje automaticky v každej fáze konania.

Ak súd zistí, že vnútroštátna právomoc neexistuje, žalobu alebo návrh zamietne.

Neexistencia vnútroštátnej právomoci je dôvodom neplatnosti konania.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

S cieľom stanoviť, ktorý okresný súd (*sąd rejonowy*) alebo krajský súd (*sąd okręgowy*) je príslušný na konanie vo veci, sa musí vziať do úvahy miestna príslušnosť súdu. Podľa poľského práva sa rozlišuje všeobecná miestna príslušnosť, alternatívna miestna príslušnosť a výlučná miestna príslušnosť.

a) Všeobecná miestna príslušnosť

Vo všeobecnosti sa žaloby musia podať na súd prvého stupňa s miestnou príslušnosťou podľa miesta bydliska žalovaného (podľa občianskeho zákonníka je bydliskom fyzickej osoby obec/mesto, v ktorom sa osoba zdržiava s úmyslom zdržiavať sa tam natrvalo). Ak žalovaný nemá bydlisko v Poľsku, miestna príslušnosť sa určí podľa miesta jeho pobytu, a ak miesto jeho pobytu nie je známe alebo sa nachádza mimo územia Poľska – podľa posledného známeho bydliska žalovaného v Poľsku. Žaloby proti štátnej pokladnici sa musia podať na súde, ktorý je príslušný podľa sídla organizačnej jednotky štátu, ktorej sa nárok týka. Žaloby proti právnickej osobe alebo inému subjektu, ktorý nie je fyzická osoba, sa musia podať na súde, ktorý je príslušný podľa umiestnenia sídla tohto subjektu.

b) Alternatívna miestna príslušnosť

Na základe právnych predpisov o alternatívnej miestnej príslušnosti môžu žalobcovia – na základe svojho uváženia – podať žalobu buď na všeobecnom súde, alebo na inom súde, ktorý je uvedený v právnych predpisoch ako príslušný súd. V poľskom občianskoprávnom konaní je ustanovená alternatívna územná príslušnosť vo veciach:

nároku na výživné a určenia rodičovstva dieťaťa; majetkového nároku proti podnikateľským subjektom;

týkajúcich sa sporov vyplývajúcich zo zmlúv; nároku na odškodnenie; na zaplatenie dlžnej sumy za zastupovanie (poplatok splatný advokátovi); nároku vyplývajúceho z nájmu (*najem* or *dzierżawa*) nehnuteľnosti; vo veciach týkajúcich sa vlastnej zmenky alebo šeku.

Žaloby o výživné a určenie rodičovstva dieťaťa a súvisiace nároky možno podať na súde podľa miesta bydliska oprávnenej osoby. Žaloby o majetkový nárok proti podnikateľskému subjektu sa môžu podať na súde, ktorý je príslušný podľa umiestnenia ústredia alebo pobočky, ak nárok súvisí s činnosťami ústredia alebo pobočky. Žaloby o uzavretie zmluvy, určenie jej obsahu, zmenu zmluvy a určenie existencie zmluvy, plnenie, ukončenie alebo zrušenie zmluvy, ako aj o náhradu škody z dôvodu neplnenia alebo chybného plnenia zmluvy sa môžu podať na súde, ktorý je príslušný podľa miesta plnenia zmluvy. V prípade akýchkoľvek pochybností sa musí miesto plnenia zmluvy potvrdiť dokumentom. Žaloby týkajúce sa nároku na odškodnenie sa môžu podať na súde, v ktorého obvode došlo k udalosti, ktorá spôsobila škodu. Žaloby o zaplatenie dlžnej sumy za zastupovanie sa môžu podať na súde, ktorý je príslušný podľa miesta, v ktorom sa právny zástupca zaoberal prípadom. Žaloby o nárok vyplývajúci z nájmu nehnuteľnosti (*najem* or *dzierżawa*) sa môžu podať na súde, ktorý je príslušný podľa miesta, kde sa nehnuteľnosť nachádza. Žaloby proti strane, ktorej záväzok vyplýva z vlastnej zmenky alebo zo šeku sa môžu podať na súde, ktorý je príslušný podľa miesta platby. Ak je na základe vlastnej zmenky alebo šeku viazaných viacero strán, je možné ich žalovať spoločne na súde príslušnom podľa miesta platby alebo na všeobecnom súde príjemcu alebo emitenta zmenky alebo šeku.

c) Výlučná miestna príslušnosť

Ustanovenia upravujúce výlučnú miestnu príslušnosť sú povinné. V niektorých kategóriách vecí vylučujú možnosť podania žaloby na všeobecnom súde, ako aj na súde s alternatívnou právomocou a takisto možnosť postúpiť prípad na riešenie inému súdu na základe dohody o voľbe právomoci. V prípade výlučnej právomoci je iba jeden súd spomedzi súdov na tej istej úrovni príslušný konať v konkrétnej veci. V závislosti od druhu veci to je konkrétny okresný alebo krajský súd.

Žaloby o určenie vlastníctva alebo iné vecné práva k nehnuteľnosti, ako aj žaloby o držbu nehnuteľnosti sa môžu podať iba na súde, ktorý je príslušný podľa umiestnenia nehnuteľnosti. Ak je predmetom sporu vecné bremeno k pozemku, príslušnosť sa určuje podľa umiestnenia zataženého majetku. Uvedená právomoc sa vzťahuje na osobné nároky týkajúce sa vecných práv a práv uplatňovaných spoločne s týmito nárokmi proti tomu istému žalovanému. Žaloby týkajúce sa dedenia, povinného dedičského podielu, ako aj odkazov, pokynov alebo iných ustanovení závetu sa môžu podať len na súde príslušnom podľa posledného miesta obvyklého bydliska závetcu, a ak nemožno určiť obvyklý pobyt závetcu v Poľsku, môžu sa podať na súde príslušnom podľa umiestnenia dedičstva alebo jeho časti. Žaloby týkajúce sa členstva v družstve, partnerstve, spoločnosti alebo združení sa môžu podať iba na súde príslušnom podľa umiestnenia ich sídla. Žaloby týkajúce sa manželského vzťahu sa môžu podať iba na súde v obvode posledného bydliska manželov, ak aspoň jeden z nich má stále bydlisko alebo obvyklý pobyt v tomto obvode. Ak sa to nedá určiť na tomto základe, súdom s výlučnou právomocou je súd, ktorý je príslušný podľa bydliska žalovaného, a ak sa to nedá určiť ani na tomto základe – súd príslušný podľa bydliska žalobcu. Žaloby týkajúce sa vzťahu medzi rodičmi a deťmi a medzi osvojitelom a osvojencom sa môžu podať výlučne na súde príslušnom podľa bydliska žalobcu za predpokladu, že neexistuje dôvod na podanie žaloby podľa ustanovení o všeobecnej právomoci.

Okrem toho, ak je odôvodnená príslušnosť viacerých súdov alebo ak je žaloba podaná proti viacerým stranám, pre ktoré sú podľa právnych predpisov o všeobecnej právomoci príslušné rôzne sudy, žalobca si môže zvoliť spomedzi týchto súdov. To isté platí, ak sa nehnuteľnosť, ktorej umiestnenie je základom pre určenie súdnej právomoci, nachádza vo viacerých súdnych obvodoch. V prípade, že príslušný súd nemôže konať vo veci alebo podniknúť ďalšie kroky z dôvodu prekážky, jeho nadriadený súd na neverejnom zasadnutí určí iný súd. Ak podľa ustanovení OSP nie je možné určiť miestnu príslušnosť na základe okolností prípadu, najvyšší súd (*Sąd Najwyższy*) určí na neverejnom zasadnutí súd, na ktorý sa má podať žaloba. Strany sa môžu písomne dohodnúť, že už existujúci spor alebo akékoľvek spory, ktoré môžu vyplývať z uvedeného právneho vzťahu v budúcnosti, predložia súdu prvého stupňa, ktorý nie je miestne príslušný podľa zákona. Tento súd bude mať výlučnú právomoc, pokiaľ sa strany nedohodnú inak alebo pokiaľ žalobca nepodá žalobu v elektronickom konaní o platobnom rozkaze (*elektroniczne postępowanie upominawcze*, EPU). Strany môžu prostredníctvom písomnej dohody takisto obmedziť právo žalobcu vybrať si spomedzi viacerých súdov príslušných pre takéto spory. Strany však nesmú zmeniť výlučnú právomoc.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Vecná príslušnosť všeobecných súdov (*sądy powszechnie*) Poľskej republiky je upravená v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku.

V občianskoprávnom konaní sú sudy prvého stupňa okresné sudy a krajské sudy a sudy druhého stupňa sú krajské sudy a odvolacie sudy (*sądy apelacyjne*). Občianskoprávne veci v zásade v prvom stupni riešia okresné sudy, pokiaľ nie je právomoc vyhradená pre krajské sudy. Do právomoci krajských súdov ako súdov prvého stupňa patria veci týkajúce sa:

- nemajetkových práv (a majetkových nárokov uplatňovaných spoločne s týmito právami) okrem prípadov určenia alebo spochybnenia rodičovstva dieťaťa, neplatnosti uznania otcovstva a zrušenia osvojenia,
- ochrany autorských práv a súvisiacich práv, ako aj prípady týkajúce sa vynálezov, úžitkových modelov, priemyselných dizajnov, ochranných známkov, geografických označení a topografií integrovaných obvodov a prípady ochrany iných práv duševného vlastníctva,
- nárokov podľa tlačového zákona,
- majetkových práv, ak hodnota predmetu sporu presahuje 75 000 PLN (okrem prípadov výživného, prípadov porušenia vlastníckych práv, prípadov rozdelenia majetku manželov, zosúladaenia obsahu katastra nehnuteľností s aktuálnym právnym stavom a prípadov skúmaných v elektronickom konaní o platobnom rozkaze),
- vydania rozsudku namiesto uznesenia o rozdelení družstva,
- zrušenia, neplatnosti alebo preukázania neexistencie uznesení riadiacich orgánov právnických osôb alebo organizačných jednotiek, ktoré nie sú právnické osoby, ale ktorým bola zákonom udelená právna subjektivita,
- predchádzania nekalej súťaži a boja proti nej,
- náhrady za škodu spôsobenú vydaním protiprávneho právoplatného rozsudku.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

V občianskom súdnom konaní strany a ich riadiace orgány alebo zákonní zástupcovia môžu v zásade konať pred súdom osobne alebo prostredníctvom splnomocnených zástupcov.

V OSP sa však stanovuje povinné zastúpenie advokátom v určitých situáciách. V konaniach na najvyššom súde musia byť účastníci zastúpení advokátmi (*adwokat*) alebo právnymi zástupcami (*radca prawny*). Vo veciach týkajúcich sa priemyselného vlastníctva musia byť účastníci takisto zastúpení patentovými zástupcami. Požiadavka na zastúpenie sa vzťahuje aj na procesné úkony uskutočnené na súde nižšieho stupňa, ktoré súvisia s konaním na najvyššom súde. Požiadavka na zastúpenie sa neuplatňuje, ak sa konanie týka žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, o vymenovanie advokáta alebo právneho zástupcu alebo ak účastník, jeho riadiaci orgán alebo štatutárny zástupca alebo právny zástupca je sudca, prokurátor, notár alebo profesor práva alebo držiteľ postdoktorandského titulu v odbore právo (*doktor habilitowany nauk prawnych*), ako aj v prípade, že strana, jej riadiaci orgán alebo štatutárny zástupca je advokát alebo právny zástupca alebo poradca generálnej prokuratúry štátnej pokladnice (*Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa*).

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Žaloby sa musia podať na príslušnom súde.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Podania musia byť predložené súdu v poľštine alebo s priloženým prekladom do poľštiny. Žaloba musí mať písomnú podobu. Výnimkou je situácia (týkajúca sa pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia), v ktorej zamestnanec alebo poistená osoba konajúca bez advokáta alebo právneho zástupcu môže žalobu, obsah opravných prostriedkov a iných podaní podať ústne do zápisnice na príslušnom súde.

V elektronickom konaní o platobnom rozkaze sa môže podanie predložiť aj prostredníctvom systému prenosu údajov.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Žaloba sa musí podať na úradných formulároch len vtedy, ak sa to stanovuje osobitným ustanovením. Existujú dve situácie, keď sa musí žaloba podať na úradnom formulári: ak je žalobca poskytovateľ služieb alebo predajca a uplatňuje si nároky na základe zmluvy týkajúcej sa konkrétneho predmetu (poskytovania poštových a telekomunikačných služieb; hromadnej prepravy osôb a batožiny; dodávky elektrickej energie, plynu a vykurovacieho oleja; dodávky vody a odstránenia odpadovej vody; likvidácie odpadu a dodávky tepelnej energie), a v skrátenom konaní (*postępowanie uproszczone*).

Žaloba musí byť v písomnej forme. Výnimkou z tohto pravidla je konanie v oblasti pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia, v ktorom zamestnanec alebo poistená osoba konajúca bez advokáta alebo právneho zástupcu môže podať žalobu ústne do zápisnice na príslušnom súde.

V žalobe sa musí:

uviesť názov súdu, ktorému je predložená; mená strán, ich zákonných zástupcov a právnych zástupcov,

špecifikovať typ podania,

uviesť hodnota predmetu sporu alebo odvolania, ak vecná príslušnosť súdu, výška poplatku alebo prípustnosť opravného prostriedku závisí od tejto hodnoty a konkrétna peňažná suma nie je predmetom sporu,

špecifikovať predmet sporu,

špecifikovať bydlisko alebo sídlo a adresa strán, ich zákonných zástupcov a právnych zástupcov,

uviesť číslo PESEL (univerzálny elektronický systém evidencie obyvateľstva) žalobcu alebo daňové identifikačné číslo (NIP) žalobcu, ak je žalobca fyzická osoba, ktorá je povinná mať takéto číslo alebo má toto číslo bez toho, aby ho bola povinná mať; alebo uviesť číslo žalobcu v národnom súdnom registri (KRS) a v prípade neexistencie čísla KRS – číslo žalobcu v inom príslušnom registri alebo zázname, alebo ak žalobca nie je fyzická osoba a nie je povinný byť zapísaný v príslušnom registri alebo zázname, ale je povinný mať daňové identifikačné číslo (NIP), žaloba musí obsahovať NIP žalobcu,

uviesť predmet návrhu alebo vyhlásenia a dôkazy podporujúce uvedené okolnosti,

presne špecifikovať nárok a vo veciach týkajúcich sa majetkových práv aj určiť hodnota predmetu sporu, pokiaľ predmetom sporu nie je uvedená peňažná suma,

uviesť opis skutkových okolností odôvodňujúcich nárok a v prípade potreby odôvodňujúcich aj príslušnosť súdu,

uviesť, či sa strany pokúsili o mediáciu alebo iné spôsoby mimosúdneho riešenia sporu, a v prípade, že sa nepokúsili, dôvody, prečo to neurobili,

nachádzať podpis strany alebo jej zákonného zástupcu alebo právneho zástupcu,

uviesť zoznam príloh.

K žalobe sa musia priložiť tieto dokumenty:

splnomocnenie advokáta alebo jeho overená kópia (ak žalobu podáva právny zástupca),

kópie žaloby a jej príloh, ktoré sa majú doručiť účastníkom konania, a ak originály príloh neboli predložené súdu, jednu kópiu z každej do súdneho spisu (v elektronickom konaní o platobnom rozkaze je potrebné elektronicky overené kópie príloh priložiť k žalobe podanej prostredníctvom systému prenosu údajov).

Okrem toho môže žaloba obsahovať: návrhy na ochranné opatrenia, na vyhlásenie rozsudku za ihneď vykonateľný a na prerokovanie prípadu

v neprítomnosti žalobcu; návrhy týkajúce sa prípravy pojednávania (a najmä návrhy na: predvolanie svedkov a súdom menovaných znalcov, ktorých uviedol žalobca, aby sa zúčastnili pojednávania; vykonanie vizuálnej kontroly; pokyn pre žalovaného, aby na účely pojednávania poskytol dokument, ktorý má

k dispozícii a ktorý je potrebný na vykonanie dôkazov, alebo predmet vizuálnej kontroly; vyžiadanie poskytnutia dôkazov, ktoré majú k dispozícii iné súdy,

úradu alebo tretie strany, na pojednávanie).

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Súdne konanie je v zásade spojené s nákladmi. Trovy konania zahŕňajú poplatky a výdavky.

Povinnosť zaplatiť súdne trovy znáša strana, ktorá predloží súdu podanie (vrátane žaloby), ktoré podlieha poplatku alebo ktoré je spojené so vznikom výdavkov. V prípade nezaplatenia splatného poplatku súd vyzve účastníka, aby ho zaplatil do jedného týždňa, v opačnom prípade vráti podanie (ak podanie predložila strana, ktorá má bydlisko alebo sídlo v zahraničí a nemá zástupcu v Poľsku, lehota na zaplatenie poplatku je minimálne jeden mesiac). Po uplynutí lehoty bez zaplatenia poplatku súd vráti podanie strane. Vrátené podanie nemá žiadne účinky, ktoré podľa zákona vyplývajú z podania podaného na súde.

Ak sa osobitným ustanovením stanovuje, že podanie sa môže podať iba prostredníctvom systému prenosu údajov (postup EPU), podanie sa podáva spolu so zaplatením poplatku.

Podania podané advokátom, právnym zástupcom alebo patentovým zástupcom (ak podliehajú pevne stanovenému poplatku alebo poplatku, ktorý je pomernou čiastkou vypočítanou na základe hodnoty predmetu sporu uvedenej stranou), za ktoré neboli riadne zaplatené poplatky, súd vráti strane bez toho, aby ju vyzval na zaplatenie poplatku (článok 1302 OSP). Strana môže uhradiť splatný poplatok do jedného týždňa. Ak sa poplatok zaplatí v požadovanej výške, podanie má právne účinky odo dňa, keď bolo pôvodne podané. Podanie takéto účinky nemá, ak ho súd opäť vráti z toho istého dôvodu.

Otázky týkajúce sa odmietania advokátov alebo právnych zástupcov (napríklad lehoty na zaplatenie) by mali byť upravené v dohode medzi klientom a právnym zástupcom.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Fyzické osoby môžu požiadať o vymenovanie advokáta alebo právneho zástupcu, ak predložia vyhlásenie o tom, že by nemohli zaplatiť odmenu advokáta alebo právneho poradcu bez toho, aby spôsobili ťažkosti sebe alebo svojej rodine.

Právnické osoby (alebo iné organizačné jednotky, ktoré sú zo zákona oprávnené byť účastníkom konania) môžu požiadať o vymenovanie advokáta alebo právneho poradcu, ak preukážu, že nemajú dostatok finančných prostriedkov na zaplatenie odmietania advokáta alebo právneho poradcu.

Súd vyhovie žiadosti, ak usúdi, že účasť advokáta alebo právneho poradcu je vo veci potrebná.

Otázka oslobodenia od platenia trov a pridelenia súdom vymenovaného právneho zástupcu v cezhraničných sporoch je upravená v zákone zo 17. decembra 2004 o práve na právnu pomoc v občianskoprávných konaniach vedených v členských štátoch Európskej únie a o práve na právnu pomoc s cieľom vyriešiť spor zmierom pred začatím konania.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Žaloba sa považuje za podanú po jej podaní na súde. V občianskom súdnom poriadku sa nestanovuje osvedčenie potvrdzujúce, že vec bola riadne podaná na súde.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Informácie o plánovaných alebo uskutočnených úkonoch v konaní je možné získať z kancelárie služieb zákazníkom (*Biuro Obsługi Interesanta, BOI*) príslušného súdu. Informácie o nadchádzajúcich zasadnutiach súdu môžete získať, ak zavoláte do kancelárie služieb zákazníkom na telefónne číslo uvedené na webovom sídle súdu a uvediete číslo spisu.

Posledná aktualizácia: 27/04/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

Ako postupovať? - Portugalsko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Odpoveď na túto otázku závisí od konkrétnej veci.

Keďže nie je možné predvídať každý problém, ktorý sa môže vyskytnúť, mali by ste sa poradiť s odborníkom v tejto oblasti.

Ak na to nemáte finančné prostriedky, môžete využiť bezplatnú právnu pomoc (pozrite si ďalší dokument s názvom „Bezplatná právna pomoc“).

Alternatívne spôsoby riešenia sporov môžu byť odôvodnené v závislosti od konkrétnych podrobností veci (pozrite si ďalší dokument s názvom „Alternatívne spôsoby riešenia sporov“).

2 Je stanovená nejaká lehota, dokiaľ sa musím obrátiť na súd?

Lehota, v ktorej môžete podať žalobu na súd v súvislosti s konkrétnym sporom, závisí od konkrétnej situácie.

Aj tento aspekt by ste si mali vyjasniť za pomoci odborníka v oblasti práva, ako už bolo uvedené v odpovedi na predchádzajúcu otázku.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Bez toho, aby tým boli dotknuté pravidlá stanovené v právnych predpisoch Spoločenstva a iných medzinárodných zmluvách, portugalské súdy majú medzinárodnú právomoc:

- a) ak žalobu možno podať na portugalskom súde v súlade s pravidlami portugalskej miestnej príslušnosti stanovenými v portugalských právnych predpisoch;
- b) ak sa skutočnosť, ktorá spôsobila žalobu, alebo niektorá zo skutočností, ktoré sa jej týkajú, odohrala na portugalskom území;
- c) ak nárokované právo možno priznať iba prostredníctvom žaloby podanej na portugalskom území alebo ak by pre navrhovateľa bolo značne náročné podať žalobu v zahraničí, lebo existuje významné osobné alebo hmotné prepojenie medzi predmetom sporu a portugalským právnym systémom.

Portugalské súdy majú výlučnú príslušnosť:

- a) v súvislosti s právami na nehnuteľnosť a nájmom nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza na portugalskom území. V prípade nájmu nehnuteľnosti na dočasné súkromné použitie na obdobie maximálne šesť po sebe idúcich mesiacov sú príslušné aj súdy členského štátu, v ktorom má bydlisko odporca, za predpokladu, že nájomca je fyzická osoba a prenajímateľ a nájomca majú bydlisko v tomto členskom štáte;
- b) v súvislosti s platnosťou založenia alebo zrušenia obchodných spoločností alebo iných právnických osôb so sídlom v Portugalsku, ako aj v súvislosti s platnosťou rozhodnutí prijatých ich orgánmi, pričom na stanovenie tohto sídla portugalský súd uplatňuje svoje pravidlá medzinárodného práva súkromného;
- c) v súvislosti s platnosťou zápisov do verejných záznamov vedených v Portugalsku;
- d) v súvislosti so zhabaním majetku nachádzajúceho sa na portugalskom území;
- e) v súvislosti s konkurzom alebo reorganizáciou osôb s bydliskom v Portugalsku alebo právnických osôb alebo obchodných spoločností, ktorých sídla sa nachádzajú na portugalskom území.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu? Umiestnenie majetku

Veci súvisiace s vecnými alebo osobnými právami na využívanie majetku, rozdelením spoločného majetku, vystaňovaním, predkupným právom a zhabaním majetku, ako aj veci týkajúce sa posilnenia, nahradenia, zníženia alebo uvoľnenia hypoték sa majú podať na súd v mieste, kde sa nachádza dotknutý majetok.

Návrhy týkajúce sa navýšenia, nahradenia, zníženia alebo uvoľnenia hypoték na lode alebo lietadlá sa však podávajú na súd v mieste, kde je zapísaná predmetná loď alebo lietadlo. Ak sa hypotéka týka hnuťelných vecí zapísaných vo viacerých okresoch, navrhovateľ sa môže rozhodnúť pre ktorýkoľvek z nich.

Ak sa žaloba týka skupiny položiek hnuťelného majetku, ktorý patrí rovnakej osobe a je určený na jedno použitie, alebo nehnuteľného a hnuťelného majetku, alebo majetku nachádzajúceho sa v rôznych okresoch, prejedná ju súd v mieste, kde sa nachádza najcennejší majetok, pričom hodnota sa určí podľa zdaniťelnej hodnoty majetku. Ak sa budova, ktorá je predmetom žaloby, nachádza vo viacerých súdnych okresoch, žalobu možno podať v ktoromkoľvek z týchto okresov.

Príslušnosť v oblasti plnenia záväzkov

Žaloby týkajúce sa nárokov na plnenie záväzkov, náhrady za neplnenie alebo nesprávne plnenie záväzkov alebo ukončenie zmluvy z dôvodu neplnenia sa podávajú na súd v mieste bydliska odporcu. Ak je odporca právnická osoba alebo ak má veriteľ bydlisko v metropolitnej oblasti Lisabonu alebo Porta a odporca má bydlisko v rovnakej metropolitnej oblasti, veriteľ sa môže rozhodnúť pre súd v mieste, kde sa mal splniť záväzok.

Ak je účelom žaloby vymôcť občianskoprávnu zodpovednosť za delikt alebo riziko, príslušný je súd v mieste, kde došlo k udalosti.

Rozvod a rozluka

Vo veciach rozvodu, rozluky a rozdelenia majetku je príslušný súd v mieste domicilu alebo bydliska navrhovateľa.

Žaloby vo veci platby poplatkov

Ak sa žaloba týka platby poplatkov za súdnych alebo technických zástupcov a vymáhania súm vopred vyplatených klientovi, príslušný je súd v mieste poskytnutia služby, pričom tieto dve veci sa musia spojiť.

Ak sa však žaloba podala na odvolacom súde alebo Najvyššom súde, žaloba vo veci platby poplatkov sa podá na okresný súd v mieste bydliska dlžníka.

Regulácia a rozdelenie nákladov v prípade spoločnej havárie

Súd v prístave, do ktorého bol alebo mal byť dodaný náklad z lode, ktorá utrpela ťažké straty, má právomoc regulovať a rozdeliť náklady na tieto straty.

Straty a škody spôsobené zrážkou lodí

Žalobu vo veci strát a škôd spôsobených zrážkou lodí možno podať na súd v mieste, kde došlo k nehode, kde má bydlisko majiteľ lode, ktorá narazila do druhej lode, v mieste, kam táto loď patrí, kde sa nachádzala alebo v mieste prvého prístavu, do ktorého poškodená loď vstúpila.

Náklady na záchranu lodí alebo pomoc lodiam

Náklady na záchranu lode alebo pomoc lodi si možno nárokovat' na súde v mieste, kde k tejto udalosti došlo, v mieste domicilu majiteľa zachránenej lode alebo v mieste, kam zachránená loď patrí alebo kde sa nachádza.

Návrh na začatie konania vo veci lode získanej bezplatne alebo vo veci uznania neexistencie výsadných práv sa podáva na súd v prístave, kde loď kotví v čase získania.

Preventívne postupy a prípravné úkony

Pokiaľ ide o preventívne postupy a úkony pred podaním žaloby, musia sa dodržať tieto pravidlá:

- a) návrh na zhabanie a zabavenie majetku možno podať buď na súd, na ktorý sa musí podať príslušná žaloba, alebo na súd v mieste, kde sa nachádza majetok, alebo, ak sa majetok nachádza vo viacerých okresoch, na ktorýkoľvek z týchto súdov;
- b) vo veciach embarga na novú prácu je príslušný súd v mieste, kde sa má práca vykonať;
- c) v prípade iných preventívnych postupov je príslušný súd, na ktorý sa musí podať príslušná žaloba;
- d) návrh na vykonanie prípravných úkonov na získanie dôkazov sa musí podať na súd, ktorý má tieto úkony vykonať.

Spis týkajúci sa uvedených úkonov a opatrení sa priloží k spisu pre hlavnú žalobu, aby ho v prípade potreby bolo možné poslať súdu, na ktorý sa podáva táto žaloba.

Návrh na vydanie oznámení, ktoré sa majú doručiť, sa podáva na súd v mieste, kde má bydlisko osoba, ktorej sa má oznámenie doručiť.

Všeobecné pravidlá

Základným pravidlom portugalského občianskeho procesného práva, pokiaľ ide o miestnu príslušnosť, je, že všetky veci, pre ktoré sa výslovne neuvádza inak, prejednáva súd v mieste bydliska odporcu.

Ak však odporca nemá obvyklé bydlisko alebo pobyt alebo ak je neprítomný, žaloba sa podáva na súd v mieste bydliska navrhovateľa. Návrhy na určenie dočasného alebo trvalého poručníctva v súvislosti s majetkom neprítomného odporcu sa však musia podať na súd v oblasti, v ktorej odporca naposledy žil v Portugalsku.

Ak má odporca domicil alebo bydlisko v zahraničí, vec prejednáva súd v mieste, na ktorom sa odporca nachádza. Ak to nie je na portugalskom území, vec sa prejednáva v mieste domicilu navrhovateľa, a ak je tento domicil v zahraničí, príslušný je súd v Lisabone.

Všeobecné pravidlá pre právnické osoby a obchodné spoločnosti

Ak je odporcom štát, súd v mieste domicilu odporcu sa nahradí súdom v mieste domicilu navrhovateľa.

Ak je odporcom iná právnická osoba alebo obchodná spoločnosť, vec bude prejednávať súd v mieste sídla spoločnosti alebo hlavného sídla jej pobočky, agentúry, dcérskej spoločnosti alebo splnomocnenca v závislosti od toho, či sa konanie začína proti hlavnej spoločnosti alebo niektorému z uvedených subjektov. Žaloba proti zahraničným právnickým osobám alebo obchodným spoločnostiam, ktoré majú pobočku, agentúru, dcérsku spoločnosť alebo splnomocnenca v Portugalsku, sa môže podať na súd v mieste sídla tohto subjektu, ale predvolanie sa musí podať v mieste sídla spoločnosti.

Viacerí odporcovia a prekrývajúce sa návrhy

Ak je v tej istej veci viacero odporcov, všetkých musí vypočuť súd v mieste bydliska najväčšieho počtu odporcov. Ak má rovnaký počet odporcov bydlisko na rôznych miestach, navrhovateľ si môže zvoliť ktorékoľvek z nich.

Ak navrhovateľ podáva viacero návrhov, ktoré majú prejednať súdy s rôznou miestnou príslušnosťou, môže si na začatie konania vybrať ktorýkoľvek z nich, okrem prípadov, keď príslušnosť pre jeden z návrhov závisí od určitého spojenia, na základe ktorého môže súd z vlastného podnetu stanoviť svoju nepríslušnosť. V takom prípade sa návrh musí podať na tomto súde.

Keď však odporca podáva návrhy, medzi ktorými existuje vzťah závislosti alebo podradenosti, žaloba sa musí podať na súde, ktorý je príslušný prejednať hlavný návrh.

Všeobecné pravidlá príslušnosti pre výkon

Okrem osobitných prípadov upravených v iných ustanoveniach platí, že príslušný súd pre výkon bude súd v mieste, kde žije dlžník. Ak je však dlžník právnická osoba alebo ak má veriteľ domicil v metropolitnej oblasti Lisabonu alebo Porta a dlžník má domicil v rovnakej metropolitnej oblasti, veriteľ sa môže rozhodnúť pre súd v mieste, kde sa mal splniť záväzok.

Ak sa však výkon týka odovzdania určitého majetku alebo inkasovania dlhu s hmotnou zárukou, príslušným súdom je súd v mieste, kde sa nachádza daný majetok, alebo súd v mieste, kde sa nachádza majetok použitý ako záruka.

Ak sa návrh na výkon má podať na súd v mieste domicilu dlžníka a dlžník nemá domicil v Portugalsku, ale má tam majetok, príslušný je súd v mieste, kde sa nachádza tento majetok.

V prípade prekrývajúceho sa výkonu, ktorý prejednávajú súdy s rôznou miestnou príslušnosťou, je príslušný súd v mieste domicilu dlžníka.

Výkon na základe rozsudku

V prípade výkonu rozhodnutia portugalskými súdmi sa návrh na výkon podáva v priebehu konania vo veci, v ktorej bolo vydané. Návrh sa zaznamená do záznamov súdu a spracúva sa samostatne, pokiaľ sa v danej veci nepodá odvolanie, pričom v takom prípade sa postúpi príslušnému súdu.

Ak má v súlade s právom súdnej organizácie právomoc v oblasti výkonu špecializovaná komora pre výkon, rovnopis rozsudku, návrh, ktorý viedol k výkonu, a sprievodné dokumenty sa musia ihneď zasláť tejto špecializovanej komore.

Ak rozhodnutie vydali rozhodcovia v rozhodcovskom konaní, ktoré sa konalo v Portugalsku, príslušným súdom pre výkon je okresný súd v mieste, kde sa uskutočnilo rozhodcovské konanie.

Výkon rozsudkov vyšších súdov

Ak sa žaloba podala na odvolací súd alebo Najvyšší súd, príslušný je súd v mieste domicilu dlžníka.

Výkon na základe zahraničného rozsudku

V prípade výkonu na základe zahraničného rozsudku je príslušný súd v mieste domicilu dlžníka.

Príslušnosť súdu vo vzťahu k vedľajším veciam

Súd príslušný pre danú žalobu je príslušný aj pre vedľajšie veci, ktoré sa v rámci nej objavujú, a otázky, ktoré odporca otvorí pri svojej obhajobe.

Príslušnosť vo veciach protinároku

Súd zvolený na podanie žaloby je príslušný vo veciach podaných formou protinároku za predpokladu, že je v týchto veciach príslušný na základe štátnej príslušnosti, predmetu a hierarchie. Ak to tak nie je, osoba, proti ktorej bol protinárok podaný, bude v danej veci zbavená obvinenia.

Súkromné dohody a priradenie príslušnosti

Účastníci konania sa môžu dohodnúť na súde, ktorý bude príslušný vyriešiť konkrétny spor alebo spory, ktoré môžu vyplynúť z konkrétneho právneho vzťahu, za predpokladu, že sporný vzťah má väzby na viaceré právne poriadky. Dohoda môže zahŕňať priradenie výlučnej príslušnosti portugalským súdom alebo môže byť len alternatívou k ich príslušnosti, ak taká alternatíva existuje, pričom sa predpokladá, že v prípade pochybností bude príslušnosť výlučná.

Voľba súdu je platná len v prípade splnenia všetkých týchto podmienok:

- a) týka sa sporu v súvislosti s existujúcimi právami;
- b) takto určený súd ju prijme;

c) je opodstatnená závažným záujmom oboch účastníkov konania alebo jedného z nich za predpokladu, že to neprinesie značné ťažkosti pre druhého účastníka;

d) netýka sa vecí, ktoré patria do výlučnej príslušnosti portugalských súdov;

e) je výsledkom písomnej dohody alebo dohody potvrdené písomne, v ktorej je výslovne uvedený príslušný súd.

Dohoda sa považuje za písomnú, ak má formu dokumentu podpísaného oboma účastníkmi konania alebo je výsledkom výmeny listov, telexov, telegramov alebo iných druhov komunikácie, ktorá predstavuje písomný doklad, a to bez ohľadu na to, či tieto dokumenty priamo obsahujú dohodu, alebo obsahujú doložku s odkazom na iný dokument, ktorý obsahuje dohodu.

Ochrana ohrozených detí a mladých ľudí

Pokiaľ ide o príslušnosť súdov v súvislosti s maloletými deťmi, vykonávanie opatrení na presadzovanie práv detí a ich ochranu je v pôsobnosti komisie pre ochranu alebo súdu v mieste, kde má dieťa alebo mladý človek bydlisko v čase prijatia oznámenia o danej situácii alebo kde sa začína súdne konanie.

Ak bydlisko dieťaťa alebo mladého človeka nie je známe alebo ho nie je možné určiť, príslušnosť má komisia pre ochranu alebo súd v mieste, kde sa nachádza dieťa alebo mladý človek.

Bez ohľadu na uvedené pravidlá opatrenia potrebné na okamžitú ochranu dieťaťa alebo mladého človeka prijíma komisia pre ochranu alebo súd v mieste, kde sa dieťa alebo mladý človek nachádza.

Ak sa po uplatnení opatrení zmení bydlisko dieťaťa alebo mladého človeka na viac ako tri mesiace, vec sa postúpi späť komisii pre ochranu alebo súdu v mieste nového bydliska.

Okrem uvedeného prípadu sú zmeny skutkového stavu, ku ktorým dôjde po začatí konania, irelevantné.

Bez ohľadu na pravidlá o miestnej príslušnosti, ak sa riziko súčasne týka viacerých detí alebo mladistvých, možno podať jednu žalobu. Ak sa začali samostatné konania, všetky možno pripojiť k pôvodnej žalobe, ak to vyžadujú rodinné vzťahy alebo osobitné rizikové situácie.

Ak sa v prípade toho istého dieťaťa alebo mladistvého následne podali návrhy na prijatie ochrany, vzdelávacieho poručníctva alebo preventívnych občianskoprávných opatrení pre mladistvých, k spisu sa musia pripojiť príslušné podrobnosti, ktoré posúdi sudca prejednávajúci pôvodnú žalobu.

Opatrenia vzdelávacieho poručníctva

Skutkový stav a návrh na prijatie opatrení vzdelávacieho poručníctva musí posúdiť súd v mieste, kde malo maloleté dieťa bydlisko v čase začatia konania.

Ak bydlisko maloletého dieťaťa nie je známe, príslušný je súd v mieste, kde má bydlisko nositeľ rodičovských práv a povinností. Ak majú nositelia rodičovských práv a povinností rôzne bydliská, príslušný je súd v mieste, kde má bydlisko poručník, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do poručníctva, alebo v prípade spoločného poručníctva poručník, s ktorým maloleté dieťa žije. V ostatných prípadoch je príslušný súd v mieste, kde sa vykonáva poručníctvo, alebo, ak táto oblasť nie je určená, súd v mieste, kde sa nachádza dieťa.

Zmeny, ku ktorým dôjde po začatí konania, sú irelevantné.

Za prijatie naliehavých opatrení je zodpovedný súd v mieste, kde sa vykonáva poručníctvo, alebo v mieste, kde sa nachádza maloleté dieťa.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Prečítajte si informačné prehľady na tejto stránke s názvom „Súdne systémy“ a „Príslušnosť“.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Vo veciach, v ktorých zastúpenie advokátom nie je povinné, sa účastníci konania môžu zastupovať sami alebo ich môžu zastupovať advokátski koncipienti alebo právni poradcovia (*solicitadores*).

Zastúpenie advokátom je povinné:

- vo veciach, ktoré patria do príslušnosti súdov, pre ktoré platia určité hraničné sumy a na ktorých je dovoľené bežné odvolanie;
- vo veciach, v ktorých je odvolanie vždy prípustné bez ohľadu na sumu;
- v odvolaniach a veciach podaných na vyššie súdy.

Aj v prípade povinného zastúpenia advokátom môžu advokátski koncipienti, právni poradcovia a samotní účastníci konania podávať návrhy, ktoré sa netýkajú otázok práva.

V prípadoch, keď nie je povinné využiť advokáta a účastníci konania neurčili právneho zástupcu, výsluch svedkov vykonáva sudca, ktorý upraví postup podľa konkrétnych okolností.

Účastníci konania musia byť zastúpení advokátom, advokátskym koncipientom alebo právnym poradcom vo vykonávacích konaniach s hodnotou vyššou než hranica stanovená pre prvostupňový súd a musia byť zastúpení advokátom v konaniach s hodnotou vyššou než hranica stanovená pre odvolací súd alebo v konaniach s hodnotou rovnou tejto hranici alebo nižšou, ale vyššou než hranica stanovená pre prvostupňový súd, ak ide o akýkoľvek postup, ktorý sa riadi pravidlami určovacieho procesu.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Vo veciach, ktoré si nevyžadujú právneho zástupcu, a ak účastník konania nemá žiadneho sprostredkovateľa, uvedené procesné dokumenty možno predložiť súdu jedným z týchto spôsobov:

- doručenie do podateľne, ktoré je platné od dátumu doručenia dokumentu;
- doručenie doporučenou zásielkou, ktoré je platné od dátumu odoslania dokumentu doporučenou zásielkou;
- doručenie faxom alebo e-mailom, ktoré je platné od dátumu odoslania dokumentu.

Pozrite si aj informačný prehľad „Počítačové spracovanie“.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Vo všetkých súdnych dokumentoch sa používa portugalsčina.

Ak má cudzí štátny príslušník, ktorý nehovorí portugalsky, predložiť dôkazy na portugalských súdoch, v prípade potreby sa mu na uľahčenie komunikácie poskytne tlačiar, ktorý bude pracovať pod prísahou.

V prípade dokumentov napísaných v cudzom jazyku, ktoré si vyžadujú preklad, súd z vlastného podnetu alebo na návrh jedného z účastníkov konania nariadi osobe, ktorá ich predkladá, aby k nim priložila preklad.

Konania na zmierovacích súdoch sa môžu začať ústne. Vo všetkých ostatných konaniach sa žaloba musí podať písomne.

Procesné dokumenty účastníkov konania, ktoré musia byť v písomnej forme, sa súdu predkladajú v elektronickom formáte prostredníctvom počítačového systému *Citius* na stránke <http://citius.tribunaisnet.mj.pt/> v súlade s postupmi a pokynmi, ktoré sú na nej uvedené. Dokumenty sú platné do dátumu odoslania.

Účastník konania, ktorý týmto spôsobom predkladá dôkazy, musí predložiť tvrdenia a prípadné sprievodné dokumenty v elektronickom formáte. Originály nemusí posilať, pokiaľ súd v súlade s procesným právom nerozhodne inak.

V prípade vecí, ktoré si nevyžadujú právneho zástupcu, a ak účastník konania nemá žiadneho sprostredkovateľa, pozrite si odpoveď na predchádzajúcu otázku.

Informácie o konaní o návrhu na vydanie platobného rozkazu nájdete v príslušnom informačnom prehľade.

Pozrite si aj informačný prehľad „Počítačové spracovanie“.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

K dispozícii sú formuláre pre návrhy na vydanie súdneho príkazu, pre vykonávacie konania a takisto aj na začatie konania na zmierovacom súde, ak sa navrhovateľ rozhodol nezačať konanie ústne.

Prečítajte si informačné prehľady „Konanie o návrhu na vydanie platobného rozkazu“, „Výkon rozsudkov“ a „Alternatívne spôsoby riešenia sporov“ na tejto stránke.

Žaloba vo veci vydania vyhlásenia sa podáva na súd prostredníctvom úvodného návrhu, v ktorom navrhovateľ musí:

určiť súd a komoru, kde žalobu podáva, a identifikovať účastníkov konania s uvedením ich mien, bydliska alebo sídla a, ak je to možné, občianskej identifikácie a daňového čísla, povolania a pracoviska,

uviesť obchodnú adresu svojho právneho zástupcu,

uviesť druh žaloby,

uviesť základné skutočnosti, ktoré sú príčinou žaloby, a zákonné dôvody, ktoré sú základom žaloby,

formulovať návrh,

uviesť sumu nároku,

určiť súdneho vykonávateľa zodpovedného za vydávanie predvolaní alebo právneho zástupcu zodpovedného za ich posielanie.

Na konci návrhu musí navrhovateľ uviesť zoznam svedkov a požiadať o získanie iných dôkazov.

K návrhu sa musí priložiť dôkaz o zaplatení súdneho poplatku, prípadne o nároku na bezplatnú právnu pomoc.

Podateľňa zamietne pôvodný návrh a písomne uvedie dôvody zamietnutia v ktorejkoľvek z týchto situácií:

návrh neobsahuje žiadnu adresu alebo je adresovaný inému súdu, komore toho istého súdu alebo orgánu,

nie sú v ňom identifikovaní účastníci konania a povinné údaje o nich (mená, bydliská alebo sídla a, ak to je možné, občianske identifikačné a daňové čísla, pracoviská a povolania),

neobsahuje obchodnú adresu právneho zástupcu,

nie je v ňom uvedený druh žaloby,

nie je v ňom uvedená suma nároku,

nie je v ňom uvedený dôkaz o zaplatení súdneho poplatku alebo poskytnutí bezplatnej právnej pomoci, s výnimkou prípadu naliehavého predvolania podľa zákona,

nie je podpísaný,

nie je napísaný v portugalčine,

použitý papier nespĺňa zákonné požiadavky.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Trovy súdneho konania zahŕňajú súdne poplatky, výdavky a trovy účastníkov konania.

Súdne poplatky

Súdne poplatky zodpovedajú sumám, ktoré majú účastníci konania zaplatiť v súvislosti s danou vecou, a stanovujú sa na základe hodnoty a zložitosti veci podľa [nariadenia o trovách súdneho konania](#).

Súdne poplatky platí len účastník konania, ktorý podáva žalobu, či už ako navrhovateľ alebo odporca, veriteľ alebo dlžník, žalobca alebo žalovaný, odvolateľ alebo odporca odvolania v súlade s nariadením o trovách súdneho konania.

Súdne poplatky sa musia zaplatiť pred predložením procesného dokumentu, za ktorý sa požaduje poplatok (pôvodná žaloba alebo návrh, vyjadrenie druhého účastníka konania atď.), pokiaľ účastník konania alebo žaloba nie je oslobodená od poplatkov alebo pokiaľ nedošlo k vzdaniu sa platby vopred.

V prípade protinároku alebo hlavného opatrenia sa ďalší súdny poplatok platí len vtedy, keď podávateľ protinároku podá návrh odlišný od návrhu navrhovateľa.

Návrh sa nepovažuje za odlišný, ak chce účastník konania dosiahnuť rovnaký právny účinok vo svoj prospech ako navrhovateľ alebo ak chce účastník konania iba získať náhradu.

Ak sa rôzni účastníci konania spoja v jednom návrhu, účastník, ktorý je uvedený ako prvý na pôvodnej žalobe, protinároku alebo návrhu, musí zaplatiť celý súdny poplatok bez toho, aby tým bolo dotknuté právo na postih voči spoločným účastníkom konania.

Ak sa rôzni účastníci konania spoja vo viacerých návrhoch, každý navrhovateľ, podávateľ protinároku, veriteľ alebo žalobca je zodpovedný za zaplatenie príslušného súdneho poplatku, ktorého hodnota je stanovená v nariadení o trovách súdneho konania.

V prípade žalôb podaných obchodnými spoločnosťami, ktoré v predchádzajúcom roku podali 200 alebo viac žalôb, návrhov na začatie konania alebo návrhov na výkon na akomkoľvek súde, sa súdne poplatky stanovujú v súlade s nariadením o trovách súdneho konania.

Na účely príkazov na zaplatenie súdnych poplatkov sa žaloby a preventívne postupy považujú za mimoriadne zložité, ak:

a) obsahujú rozvláčne tvrdenia alebo nároky;

b) sa vzťahujú na mimoriadne špecializované právne otázky alebo veľmi špecifické technické záležitosti, alebo vyžadujú kombinovanú analýzu právnych otázok z veľmi odlišných oblastí; alebo

c) vyžadujú výsluch veľkého počtu svedkov, analýzu rozsiahlych dôkazov alebo rozličné zdĺhavé úkony na získanie dôkazov.

Vo všeobecnosti platí, že platba prvého alebo jediného súdneho poplatku sa vykoná ku dňu predloženia dokumentov. Ak sa platba uskutoční elektronickou formou, je nutné ju preukázať elektronickými šekmi v súlade so zákonom. Ak sa uskutoční papierovou formou, navrhovateľ musí poskytnúť doklad o zaplatení.

Druhá splátka súdneho poplatku sa musí zaplatiť do 10 dní od oznámenia o záverečnom pojednávaní, pričom navrhovateľ musí v tejto lehote predložiť doklad o zaplatení alebo doklad o vykonaní tejto platby.

Výdavky

Výdavky sú všetky náklady, ktoré vzniknú v dôsledku konania, bez ohľadu na to, či o ne požiadajú účastníci konania, alebo ich nariadi sudca.

S výnimkou prípadov uvedených v predpisoch, ktoré upravujú prístup k právu, každý účastník konania platí vlastné výdavky a výdavky, ktoré vznikli v priebehu konania.

Výdavky sú zodpovednosťou účastníka konania, ktorý podal návrh na začatie konania, alebo, ak sa konanie uskutočnilo *ex officio*, účastník konania, ktorý má z neho prospech.

Trovy účastníkov konania

Tieto trovy predstavujú sumu, ktorú jednotliví účastníci konania vynaložili na konanie a na ktorej náhradu majú nárok na základe dôvodov, ktoré súd stanovil proti druhému účastníkovi konania. Stanovujú sa ako súčasť rozsudku súdu.

Nahradenie trov účastníka konania nariadených súdom zahŕňa súdne poplatky zaplatené úspešným účastníkom, pričom suma závisí od možnosti neúspešného účastníka, výdavky, ktoré skutočne vznikli úspešnému účastníkovi, odmenu vyplatenú súdnemu vykonávateľovi a jeho výdavky, odmeny právneho zástupcu a jeho výdavky na základe podrobného odôvodnenia, ako je uvedené v nariadení.

Ak navrhovateľ mohol využiť mechanizmy alternatívneho riešenia sporov, ale rozhodol sa pre súdne konanie, musí znášať vlastné trovy bez ohľadu na výsledok konania, pokiaľ druhý účastník konania neznemožnil použitie tejto formy alternatívneho riešenia sporov.

Niektoré veci sú zo zákona oslobodené od platenia trov a to isté platí aj pre niektorých účastníkov konania.

Keďže súdne poplatky zodpovedajú sume, ktorá sa musí zaplatiť v dôsledku želania daného účastníka konania viesť spor, každá osoba, ktorá sa môže považovať za zapojenú do konania (navrhovateľ, odporca, veriteľ, dlžník, žalobca, žalovaný, odvolateľ alebo odporca odvolania), môže byť vo všeobecnosti povinná zaplatiť súdne poplatky, lebo platba zodpovedá poskytnutiu služby bez ohľadu na prípadný úspech v danej veci. Úspešní účastníci konania majú nárok na vrátenie súm, ktoré zaplatili ako súdne poplatky podľa predpisov týkajúcich sa trov.

Poplatky

Poplatky odborníka stanovuje súd, ktorý musí na tieto účely zohľadniť význam poskytnutých služieb, zložitost' a naliehavosť veci, stupeň intelektuálnej tvorivosti zapojenej do činnosti odborníkov, dosiahnuté výsledky, strávený čas, úlohy, ktoré odborník vykonal, a ostatné odborné povinnosti.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Áno, máte, za predpokladu, že spĺňate podmienky na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci (pozrite si informačný prehľad „Bezplatná právna pomoc“).

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Pozri odpovede na otázky 7 a 8.

Po prijatí nároku súdny úradník, ktorý ho prijal, skontroluje formálne požiadavky. V neskorších fázach konania sudca vykoná podrobnejšiu a dôkladnejšiu kontrolu.

Tieto rozhodnutia sa vždy oznámia účastníkom konania.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Súdy nie sú zo zákona povinné poskytovať informácie tohto druhu. Právni zástupcovia však teraz majú možnosť prostredníctvom systému CITIUS, iniciatívy Ministerstva spravodlivosti zameranej na digitalizáciu súdnych konaní, nahliadnuť do vecí priamo zo svojich kancelárií.

Keďže procesné dokumenty sa už doručujú elektronicky a zadávajú sa priamo do IT aplikácií súdov, ktoré ich používajú pri vykonávaní svojej práce, advokáti, sudcovia a podateľne môžu využiť tieto aplikácie a portál CITIUS na nahliadnutie do spisov a dokumentov.

Ďalšie informácie

[Apoio Judiciário – Protecção Jurídica](#)

[Bases Jurídico-Documentais](#)

[Câmara dos Solicitadores](#)

[Diário da República](#) (Official Gazette)

[Direcção-Geral da Administração da Justiça](#)

[Direcção-Geral da Política de Justiça](#)

[Ministério da Justiça](#) (Ministerstvo spravodlivosti)

[Ordem dos Advogados](#)

[Portal Citius](#)

Posledná aktualizácia: 31/03/2017

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Ako postupovať? - Rumunsko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Každá osoba, ktorá si uplatňuje nárok proti inej osobe, musí podať návrh na súd, ktorý má právomoc rozhodovať v predmetnej veci. Vec sa môže podať na súd až po ukončení predchádzajúceho konania, ak sa to v zákone výslovne stanovuje. Dôkaz o ukončení predchádzajúceho konania sa musí priložiť k návrhu.

Účastník sporu môže využiť aj alternatívne spôsoby riešenia sporov.

Mediácia nie je pred predložením veci súdu povinná. Počas súdneho konania sú súdne orgány povinné informovať účastníkov o možnosti a výhodách mediácie.

Mediácia sa môže uskutočniť v sporoch týkajúcich sa poistenia, ochrany spotrebiteľa, rodinného práva, vo veciach týkajúcich sa zodpovednosti pri výkone povolania, v pracovných sporoch a občianskoprávných sporoch s hodnotou nižšou ako 50 000 RON okrem tých, v prípade ktorých bol vyhlásený vykonateľný rozsudok súdu na začatie konkurzného konania.

Účastníci sporu môžu využiť aj rozhodcovské konanie, ktoré je súkromnou alternatívnou súdnictva. Osoby s plnou spôsobilosťou na právne úkony sa môžu dohodnúť na riešení sporov v rozhodcovskom konaní, okrem sporov týkajúcich sa osobného stavu, spôsobilosti osôb, dedičského konania, rodinných vzťahov a práv, o ktorých strany nemôžu rozhodovať.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Právo na podanie žaloby, ktorej predmetom je peňažný nárok, podlieha premlčaniu, pokiaľ sa v zákone nestanovuje inak. V prípadoch osobitne stanovených zákonom podliehajú premlčaniu aj práva na podanie iných žalôb bez ohľadu na ich predmet (článok 2501 občianskeho zákonníka).

Všeobecná premlčacia lehota je v súlade s ustanoveniami článku 2517 občianskeho zákonníka tri roky.

V občianskom zákonníku sa stanovujú osobitné premlčacie lehoty na premlčanie určitých záležitostí, napríklad:

premlčacia lehota desať rokov pre vecné práva, ktoré neboli zákonom vyhlásené za nezrušiteľné alebo nepodliehajú inej premlčacej lehote; pre náhradu za nemajetkovú/majetkovú ujmu, ktorú utrpela osoba v dôsledku mučenia alebo neľudského zaobchádzania alebo prípadne násillia alebo sexuálneho útoku proti maloletým osobám alebo osobám, ktoré sa nemôžu brániť alebo vyjadriť svoju vôľu; pre náhradu škody na životnom prostredí;

premlčacia lehota dvoch rokov pre právo podať žalobu založenú na vzťahu vyplývajúcom z poistenia/zaistenia; na právo podať žalobu týkajúcu sa zaplatenia poplatkov dlžných sprostredkovateľom za služby poskytované na základe dohody o sprostredkovaní;

jednoročná premlčacia lehota pre právo podať žalobu týkajúcu sa vrátenia súm získaných z predaja vstupeniek na podujatie, ktoré sa neuskutočnilo; prevádzkovateľov stravovacích zariadení a hotelov za poskytnuté služby; profesorov, učiteľov, majstrov a umelcov za hodinové, denné alebo mesačné vyučovanie; lekárov, pôrodných asistentiek, sestier a farmaceutov za návštevy, operácie alebo lieky; maloobchodníkov za zaplatenie predaného tovaru

a doručených dodávok; remeselníkov za zaplatenie za ich práce; advokátov proti klientom za zaplatenie odmien a výdavkov; notárov a súdnych exekútorov za zaplatenie súm, na ktoré majú nárok za ich činnosti; inžinierov, architektov, zememeračov, účtovníkov a iné samostatne zárobkovo činné osoby za zaplatenie súm, na ktoré majú nárok; pre právo na podanie žaloby vyplývajúce zo zmluvy o pozemnej, leteckej či lodnej doprave tovaru proti dopravcovi.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Normy medzinárodnej právomoci v sporoch s cezhraničnými dôsledkami sú stanovené v Občianskom súdnom poriadku v knihe VII s názvom *Medzinárodné občianske súdne konania*. Ustanovenia tejto knihy sa však uplatňujú na konania s cezhraničnými dôsledkami v rámci súkromného práva, pokiaľ sa v medzinárodných zmluvách, ktorých je Rumunsko zmluvnou stranou, v právnych predpisoch Európskej únie alebo v osobitných zákonoch nestanovuje inak. Pre veci medzinárodnej právomoci sa v Občianskom súdnom poriadku uvádzajú ustanovenia týkajúce sa okrem iného: právomoci založenej na bydlisku alebo sídle odporcu, dobrovoľnej dohody o právomoci v prospech rumunských súdov, dohody o voľbe súdu, výnimky rozhodcovského konania, fóra nevyhnutnosti, vnútornej právomoci, prekážky začatej veci a súvisiacich činností na medzinárodnej úrovni, výlučnej osobnej právomoci, výlučnej právomoci rozhodovať o peňažných nárokoch alebo o prednostnej právomoci rumunských súdov (článok 1065 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku).

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Miestna príslušnosť sa riadi všeobecnými kritériami (bydlisko/sídlo odporcu), alternatívnymi kritériami (rodičovstvo, vyživovacia povinnosť, zmluva o preprave, poisťna zmluva, zmenka/šek/vlastná zmenka/cenný papier, spotrebiteľia, občianskoprávna zodpovednosť podľa práva občianskoprávných deliktov) alebo výlučnými kritériami (nehnuteľnosti, dedičstvo, obchodné spoločnosti, žaloby podané proti spotrebiteľom) stanovenými v článku 107 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Príslušnosť súdu podľa predmetu veci je stanovená v článku 94 a nasl. nového Občianskeho súdneho poriadku v závislosti od povahy veci alebo hodnoty sporu.

Okresné sudy rozhodujú ako *súdy prvého stupňa* o návrhoch, ktoré podľa *občianskeho zákonníka patria do právomoci poručníckych a rodinných súdov*; návrhoch na registráciu v záznamoch osobného stavu; návrhoch týkajúcich sa správy viacposchodových budov/bytov/priestorov, ktorých výlučnými vlastníckymi sú rôzne osoby, a právnych vzťahov vytvorených spoločnosťami vlastníkov bytov s fyzickými alebo právnickými osobami; návrhoch na vypratanie; návrhoch týkajúcich sa spoločných stien a priekop, vzdialeností medzi budovami a porastmi, práva prechodu, vecných bremien a iných obmedzení, ktoré sa týkajú vlastníckych práv; návrhoch týkajúcich sa zmeny hraníc a vyznačenia hraníc; návrhoch na ochranu vlastníctva, návrhoch týkajúcich sa kladných alebo záporných záväzkov, ktoré sa nedajú vyjadriť v peniazoch; návrhoch týkajúcich sa súdneho vyporiadania spoluvlastníctva, bez ohľadu na príslušnú hodnotu; iných návrhoch, ktoré sa dajú vyjadriť v peniazoch až do výšky 200 000 RON vrátane, a to bez ohľadu na spôsobilosť účastníkov.

Tribunály *ako sudy prvého stupňa* rozhodujú o všetkých návrhoch, ktoré podľa zákona nepatria do právomoci iných súdov, alebo o všetkých ostatných návrhoch, ktoré podľa zákona patria do právomoci tribunálov.

Odvolaacie sudy ako *sudy prvého stupňa* rozhodujú o návrhoch týkajúcich sa správnych a daňových sporov alebo všetkých ostatných návrhoch, ktoré podľa zákona patria do ich právomoci.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Strany môžu podať žalobu na súd buď osobne, alebo prostredníctvom zástupcu. Takého zastúpenie môže byť na základe zákona, dohody alebo rozhodnutia súdu. Fyzické osoby, ktoré nemajú spôsobilosť na právne úkony, sú zastúpené právnym zástupcom. Účastníci sa môžu podľa zákona nechať zastupovať zástupcom podľa vlastného výberu, pokiaľ sa v zákonoch nevyžaduje, aby sa dostavili na súd osobne.

V konaní v prvom stupni a v odvolacom konaní sa fyzické osoby môžu nechať zastúpiť advokátom alebo iným splnomocneným zástupcom. Ak osoba, ktorá koná ako zástupca, nie je advokát, splnomocnený zástupca môže podávať návrhy týkajúce sa procesných výnimiek a podstaty veci v štádiu vyšetrovania aj pri prezentácii tvrdení len prostredníctvom advokáta. Pri vypracovaní návrhu a uvedení dôvodov odvolania, ako aj pri podaní a obhajobe odvolania môže fyzickým osobám pomáhať a zastupovať ich iba advokát, a to pod hrozbou sankcie neplatnosti.

Právnické osoby sa môžu nechať zastupovať pred súdmi na základe zmluvy iba právnym poradcom alebo advokátom. Pri vypracovaní návrhu a uvedení dôvodov odvolania, ako aj pri podaní a obhajobe odvolania môže právnickým osobám pomáhať a v prípade potreby ich zastupovať iba advokát alebo právny poradca, a to pod hrozbou sankcie neplatnosti. Uvedené ustanovenia sa zodpovedajúcim spôsobom uplatňujú na združenia, obchodné spoločnosti alebo iné subjekty bez právnej subjektivity.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Návrh sa zaregistruje a priradí sa mu konkrétny dátum použitím vstupnej pečiatky. Po zaregistrovaní sa návrh a sprievodné dokumenty, prípadne spolu s dôkazmi o tom, ako boli postúpené súdu, odovzdávajú predsedovi súdu alebo ním určenej osobe, ktorá podnikne okamžité kroky na náhodné vytvorenie senátu podľa zákona (článok 199 Občianskeho súdneho poriadku).

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Podľa článku 12 ods. 5 zákona č. 304/2004 o organizácii súdnictva sa návrhy a procesné písomnosti vyhotovujú len v rumunčine. Návrhy sa podávajú len v písomnej forme. V článku 194 nového Občianskeho súdneho poriadku sa stanovuje, že návrh podaný osobne alebo prostredníctvom zástupcu, poštou, kuriérom, faxom alebo naskenovaný a zaslaný e-mailom alebo ako elektronický dokument sa zaregistruje a priradí sa mu konkrétny dátum použitím vstupnej pečiatky.

Podľa článku 225 nového Občianskeho súdneho poriadku, ak niektorý z účastníkov konania nehovorí rumunsky, súd použije súdneho prekladateľa. Ak účastníci súhlasia, ako prekladateľ môže pôsobiť sudca alebo tajomník. Ak nie je možné zabezpečiť prítomnosť súdneho prekladateľa, môžu sa použiť preklady dôveryhodných osôb, ktoré hovoria daným jazykom. Ak je osoba nemá, nepočujúca alebo hluchonemá alebo z akéhokoľvek iného dôvodu nie je schopná sa vyjadrovať, komunikácia sa vykonáva písomne. Ak dotknutá osoba nevie čítať alebo písať, použije sa tmočník. Ustanovenia o znalcoch sa primerane zodpovedajúcim spôsobom na prekladateľov a tmočníkov.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

V Občianskom súdnom poriadku sa nestanovuje používanie žiadnych štandardných formulárov pre právne nároky. Vo všeobecných pravidlách občianskoprávneho konania sa stanovuje obsah niektorých občianskoprávných nárokov (*napr.* návrhu, vyjadrenia k návrhu, protinávrhu).

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Trovy konania pozostávajú zo súdnej kolkovej dane, odmien advokátov, znalcov a odborníkov, súm dlžných svedkom v súvislosti s cestovaním a ušlým príjmom v dôsledku dostavenia sa na súd, cestovných nákladov a nákladov na ubytovanie, ako aj akýchkoľvek ďalších nákladov potrebných na riadny priebeh konania. Účastník, ktorý si uplatňuje nárok na náhradu trov konania, musí preukázať náklady a ich výšku najneskôr do ukončenia pojednania veci samej. Neúspešný účastník konania bude musieť zaplatiť súdne trovy úspešnému účastníkovi na jeho žiadosť. Ak bol návrh vyhodnotený ako čiastočne prípustný, sudcovia určia, do akej miery môže byť každý účastník konania zaviazaný na náhradu trov konania. Ak je to potrebné, sudca môže nariadiť náhradu trov konania. Odporca, ktorý uznal nároky navrhovateľa na prvom pojednávaní, na ktoré boli účastníci riadne predvolaní, nemôže byť zaviazaný na náhradu trov konania, okrem prípadu, keď navrhovateľ pred začatím konania zaslal výzvu odporcovi alebo odporca bol právoplatne v omeškaní. Ak je

navrhovateľov alebo odporcov viacero, môže im byť nariadené, aby nahradili trovy konania rovným dielom, pomerne alebo spoločne, v závislosti od ich postavenia v konaní alebo povahy právneho vzťahu medzi nimi.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Právnu pomoc možno získať v súlade s ustanoveniami núdzového dekrétu vlády č. 51/2008 o právnej pomoci v občianskoprávných veciach schváleného s ďalšími zmenami zákonom č. 193/2008 v znení neskorších predpisov. Nový Občiansky súdny poriadok (články 90 a 91) obsahuje všeobecné ustanovenia o právnej pomoci.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Návrh sa zaregistruje a priradí sa mu konkrétny dátum použitím vstupnej pečiatky. Po zaregistrovaní sa návrh a sprievodné dokumenty odovzdávajú predsedovi súdu alebo sudcovi zastupujúcemu predsedu, ktorý bezodkladne vykoná kroky na zriadenie senátu náhodným výberom sudcov.

Senát, ktorému bola vec náhodne pridelená, overí či návrh spĺňa potrebné požiadavky. Ak návrh nespĺňa požiadavky, navrhovateľovi sa písomne oznámi predmetné nedostatky. Najneskôr do desiatich dní od doručenia oznámenia musí navrhovateľ poskytnúť doplňujúce informácie alebo vykonať nariadené zmeny, pričom mu hrozí sankcia, že návrh bude vyhlásený za neplatný. Ak povinnosti týkajúce sa poskytnutia doplňujúcich informácií alebo zmien návrhu nie sú splnené v stanovenej lehote, súd nariadi zrušenie návrhu prostredníctvom správy z pojednávania vydané senátmi.

Keď sudca zistí, že v súvislosti s návrhom sú splnené všetky zákonné podmienky, prostredníctvom rozhodnutia nariadi oznámenie tejto skutočnosti odporcovi.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Podrobné informácie o prípade je možné získať z archívu kancelárie súdov alebo z ich webového sídla, ak sú k dispozícii, na adrese <http://portal.just.ro/>. Súd môže rozhodnúť o návrhu len v prípade, ak predvolal účastníkov alebo ak sa účastníci zúčastnili na konaní pred súdom osobne alebo prostredníctvom zástupcu. Ak súd kedykoľvek počas konania zistí, že neprítomný účastník nebol predvolaný v súlade s požiadavkami stanovenými zákonom, preruší rozhodovanie v danej veci a nariadi predvolanie účastníka pod sankciou neplatnosti. Doručenie predvolaní a všetkých procesných písomností sa vykonáva z úradnej povinnosti.

Keď sudca zistí, že boli splnené všetky zákonné podmienky v súvislosti s návrhom, prostredníctvom rozhodnutia nariadi, aby sa to oznámilo odporcovi, ktorého informuje o povinnosti, aby predložil vyjadrenie k návrhu do 25 dní od oznámenia návrhu pod hrozbu sankcie. Vyjadrenie k návrhu sa oznámi navrhovateľovi, ktorý musí predložiť odpoveď na vyjadrenie k návrhu do desiatich dní od oznámenia a odporca sa oboznámi s odpoveďou na vyjadrenie k návrhu nahliadnutím do spisu. Do troch dní od predloženia odpovede na vyjadrenie k návrhu sudca rozhodne o stanovení termínu prvého pojednávania, ktoré sa uskutoční najneskôr do šesťdesiatich dní odo dňa rozhodnutia súdu, a nariadi predvolanie účastníkov. Ak odporca v zákonnej lehote nepredloží vyjadrenie k návrhu alebo ak navrhovateľ v zákonnej lehote nepredloží odpoveď na vyjadrenie k návrhu, po uplynutí príslušnej lehoty sudca rozhodne o stanovení termínu prvého pojednávania, ktoré sa uskutoční najneskôr do 60 dní odo dňa rozhodnutia, a nariadi predvolanie účastníkov. V naliehavom konaní môže sudca skrátiť uvedené lehoty v závislosti od okolností prípadu. Ak má odporca bydlisko v zahraničí, sudca nariadi dlhšiu primeranú lehotu v závislosti od okolností prípadu.

Účastník, ktorý podal návrh a vzal na vedomie termín pojednávania, a účastník, ktorý sa zúčastnil na pojednávaní, sa počas konania na tomto súde nebudú predvolávať, keďže sa predpokladá, že dotknutý účastník vie o termínoch nasledujúcich pojednávaní. Tieto ustanovenia sa vzťahujú aj na účastníka, ktorému bolo doručené predvolanie na pojednávanie, keďže sa predpokladá, že v tomto prípade účastník takisto vie o termínoch pojednávaní, ktoré nasledujú po tom, na ktoré mu bolo doručené predvolanie. V predvolaní sa zároveň uvádza, že po doručení predvolania, ktoré sa potvrdí podpisom doručky, sa predpokladá, že predvolaný účastník vie aj o termínoch pojednávaní, ktoré nasledujú po tom, na ktoré bolo účastníkovi doručené predvolanie. Na prvom pojednávaní, na ktoré boli účastníci riadne predvolaní, sudca po vypočutí účastníkov konania musí odhadnúť potrebný čas na prešetrenie veci, pričom sa zohľadnia okolnosti prípadu, aby rozsudok mohol byť vynesený v optimálnom a predvídateľnom čase.

Posledná aktualizácia: 30/04/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [\[sl\]](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Ako postupovať? - Slovinsko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Bolo by lepšie vyriešiť spor prostredníctvom postupov alternatívneho riešenia sporov. Metódy alternatívneho riešenia sporov umožňujú, aby sa spory vyriešili bez zásahu súdu alebo aspoň bez rozhodnutia súdu o skutkovej podstate. Medzi hlavné druhy alternatívneho riešenia sporov v Slovinsku patrí rozhodcovské konanie, mediácia a súdne konanie v širšom zmysle zamerané na podporu súdneho zmieru. Podľa zákona o alternatívnom riešení sporov (*Zakon o alternativnem reševanju sodnih sporov*) sú súdy prvého a druhého stupňa povinné umožniť účastníkom konaní vyplývajúcich z obchodných, pracovných, rodinných a iných občianskoprávných vzťahov využiť metódy alternatívneho riešenia sporov s cieľom prijať a vykonať program alternatívneho riešenia sporov. V rámci tohto programu sú súdy povinné umožniť účastníkom konania mediáciu, prípadne aj iné formy alternatívneho riešenia sporov.

Mediácia je riešenie sporu s pomocou neutrálnej tretej strany, ktorá nemôže vydať záväzný rozhodnutie. Strany sa môžu dohodnúť na uzavretí dohody o riešení sporu vo forme priamo vykonateľného notárskeho zápisu, urovnania pred súdom alebo rozhodnutia v rozhodcovskom konaní na základe urovnania. Účastníci konania môžu kedykoľvek v priebehu konania pred občianskym súdom uzavrieť dohodu o urovaní v súvislosti s predmetom sporu (súdny zmier). Dohoda o uzavretí súdneho zmieru predstavuje exekučný titul.

Viac informácií o tejto téme nájdete v časti Alternatívne riešenie sporov.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Lehoty na podanie súdnej žaloby závisia od povahy prípadu. Právny poradca alebo služba právnej pomoci môže objasniť otázky týkajúce sa lehôt a premlčacích lehôt. Viac informácií o tejto téme nájdete v časti Procesné lehoty.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Viac informácií o tejto téme nájdete v časti Právomoci súdov.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Viac informácií o tejto téme nájdete v časti Právomoci súdov.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Viac informácií o tejto téme nájdete v časti Právomoci súdov.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Účastníci konania sa na súdoch v Slovinsku môžu zastupovať samostatne s výnimkou konaní, ktoré zahŕňajú mimoriadne opravné prostriedky. V takom prípade môžu podnikateľ právne kroky iba prostredníctvom sprostredkovateľa, ktorý je advokát, alebo v prípade, že účastník konania alebo jeho právny zástupca zložil štátne advokátske skúšky. Ak účastník konania chce, aby ho zastupoval obhajca, v konaniach pred miestnym súdom môže byť týmto sprostredkovateľom akákoľvek osoba s plnou právnou spôsobilosťou, zatiaľ čo v konaniach pred okresným, vyšším alebo najvyšším súdom môže ako obhajca pôsobiť jedine advokát alebo iná osoba, ktorá zložila štátne advokátske skúšky.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Žalobu možno súdu s príslušnou právomocou zaslať poštou alebo doručiť priamo do podateľne. Pozri aj odpoveď č. 8.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Úradným jazykom súdov v Slovinsku je slovinčina. V oblastiach, v ktorých žije maďarská alebo talianska etnická menšina, sa však ako úradný jazyk okrem slovinčiny používa aj maďarčina alebo taliančina. Žaloba musí byť vyhotovená v slovinskom jazyku a žalobca ju musí osobne podpísať. Originálny podpis žalobcu znamená vlastnoručný podpis, ako aj zabezpečený elektronický podpis overený prostredníctvom kvalifikovaného certifikátu.

Akýkoľvek návrh i žaloba sa teda musia podať v písomnej forme. Písomný návrh je rukou napísaný alebo vytlačенý návrh, ktorý je vlastnoručne podpísaný (návrh vo fyzickej forme). Písomný návrh sa podáva poštou, doručuje sa priamo príslušnému orgánu alebo ho podáva osoba, ktorá profesionálne vykonáva podávanie návrhov (komerčný podávateľ/poslovni ponudnik). Žaloba sa môže podať aj faxom.

Zákon umožňuje podávať aj elektronické návrhy, teda návrhy v elektronickej forme podpísané zabezpečeným elektronickým podpisom overeným prostredníctvom kvalifikovaného certifikátu. Elektronické návrhy sa podávajú do informačného systému elektronickou cestou. Informačný systém automaticky potvrdí navrhovateľovi, že návrh bol prijatý. Zákon takisto umožňuje podať písomný návrh elektronicky alebo pomocou komunikačných technológií.

Bez ohľadu na existujúce právne ustanovenia (zákony a vykonávacie predpisy), ktoré sa týkajú všetkých občianskych a obchodných konaní, možno v súčasnosti prostredníctvom internetu alebo elektronicky vykonávať len úkony uvedené na webovej lokalite elektronickej justície (*eSodstvo*): niektoré druhy vykonávacích konaní, podávanie návrhov a vydávanie rozhodnutí v konkurznom konaní a predkladanie návrhov na zápis do katastra nehnuteľností.

Na tieto účely existuje v Slovinsku webová lokalita elektronickej justície, ktorá umožňuje podávať písomné materiály v elektronickej forme: <https://evlozisce.sodisce.si/esodstvo/index.html>

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

V Slovinsku sa žaloba nemusí podávať na osobitnom tlačive, musí však obsahovať určité zákonom vymedzené prvky: údaje o súde, mená a adresy trvalého alebo prechodného pobytu účastníkov konania, mená právnych zástupcov alebo splnomocnencov, konkrétny návrh s uvedením hlavného predmetu konania a vedľajších nárokov, skutočností na podporu návrhu žalobcu, dôkazy preukazujúce tieto skutočnosti, sumu, o ktorú sa vedie spor, a podpis žalobcu. Návrhy, ktoré sa musia doručiť proti strane, sa musia predložiť súdu v takom počte kópií, aký vyžaduje súd a protistrana, a vo forme, ktorá súdu umožňuje ich predloženie. To isté platí aj pre prílohy.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Súdne poplatky sa musia zaplatiť pri podaní žaloby a protižaloby, návrhu na priateľské zrušenie, žaloby obsahujúcej návrh na vydanie platobného rozkazu, návrhu na obnovu konania, návrhu na zabezpečenie dôkazov pred začatím občianskeho súdneho konania, návrhu na urovnanie, návrhu oznamujúceho odvolanie, odvolania, návrhu na povolenie obnovy konania a návrhu na obnovu konania. Súdne poplatky sa musia uhradiť najneskôr v lehote stanovenej súdom v platobnom rozkaze na úhradu súdnych poplatkov. Súd môže v rámci rozkazu upozorniť účastníka konania na dôsledky nezaplatenia súdnych poplatkov. Súdne poplatky sa musia zaplatiť aj za každý rozsudok súdu vydaný na akejkoľvek úrovni.

Ak sa súdny poplatok za návrh neuhradí v stanovenej lehote a neexistujú žiadne podmienky, ktoré by umožnili oslobodenie od jeho zaplatenia alebo odloženie zaplatenia, prípadne zaplatenie na splátky, návrh sa považuje za vzatý späť. Náklady na súdne konanie hradí neúspešný účastník konania. Sprostredkovatelia, ktorí sú advokáti, dostanú uhradené nevyhnutné výdavky a odmenu v súdnom konaní podľa zákona o tarifných odmenách advokátov (*Zakon o odvetníškej tarifi*). Trovy advokátov sú súčtom položiek odmeny, na ktorú majú nárok za poskytnuté služby, a nákladov. Trovy advokáta sú splatné, keď advokát vykonal všetky povinnosti stanovené v mandátnej zmluve medzi ním a účastníkom konania alebo osobou, ktorá si služby objednala. Ak advokát poskytuje služby v súdnom konaní, trovy za tieto služby sú splatné po vydaní rozhodnutia o trovách konania. Advokát môže od účastníka konania požadovať zaplatenie primeranej zálohy pred koncom konania ako už splatnú odmenu alebo ako úhradu výdavkov, ktoré mu vznikli alebo vzniknú. Účastník konania musí dostať potvrdenie o prijatí zálohy. Advokát môže požadovať zaplatenie odmeny a výdavkov iba prostredníctvom faktúry s rozpísanými položkami vystavenej danému účastníkovi konania.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Účastníci konania môžu požiadať o právnu pomoc, ktorá sa im poskytne, ak spĺňajú podmienky stanovené v zákone o bezplatnej právnej pomoci (*Zakon o brezplačni pravni pomoči*, ZBPP). Viac informácií o tejto téme nájdete v časti Právna pomoc.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Žaloba sa považuje za podanú, keď ju prijme súd s príslušnou právomocou. Ak sa zasiela poštou alebo telegramom, za dátum doručenia súdu, ktorému je určená, sa považuje dátum odoslania. Navrhovateľ automaticky nedostane potvrdenie, že žaloba bola podaná. Ak sa návrh doručuje do poštovej schránky súdu, za okamih doručenia súdu, ktorému je určený, sa považuje čas doručenia do poštovej schránky súdu.

V zákone o elektronických návrhoch (*Zakon za vloge v elektronski obliki*) sa stanovuje, že elektronické návrhy sa podávajú do informačného systému elektronickou cestou. V tomto prípade sa za okamih doručenia žiadosti súdu, ktorému je určená, považuje čas prijatia informačným systémom. Informačný systém automaticky potvrdí navrhovateľovi, že návrh bol prijatý.

Treba zdôrazniť, že aj napriek platným právnym ustanoveniam v súčasnosti nie je možné podať návrh elektronickou cestou v občianskych a obchodných prípadoch s výnimkou konaní týkajúcich sa katastra nehnuteľností, konkurzných konaní a vykonávacích konaní.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Ak sú udalosti viazané na prekluzívne lehoty, súd písomne upozorní účastníka konania a priloží právne oznámenie, v ktorom vysvetlí, aké následky bude mať pre účastníka konania nedodržanie pokynov súdu.

Súvisiace odkazy

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

Posledná aktualizácia: 16/11/2015

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré

tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Ako postupovať? - Slovensko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Pre odpoveď na túto otázku pozri aj časť: „Alternatívne spôsoby riešenia sporov – Slovensko“

Spory nemusia byť v každom jednom prípade riešené súdnou cestou. Strany by sa mali v prvom rade pokúsiť zmiernym spôsobom navzájom dohodnúť a nájsť kompromis prijateľný pre obe strany. Možnosťou je tiež riešenie sporu mediáciou. Mediácia je mimosúdna činnosť, pri ktorej osoby zúčastnené na mediácii pomocou mediátora riešia spor, ktorý vznikol z ich zmluvného vzťahu alebo iného právneho vzťahu. Obrátiť sa na súd je odporúčané až po vyčerpaní všetkých alternatívnych spôsobov riešenia sporov alebo v prípadoch, kedy je cieľom presne zadefinovať právne postavenie strán, ich práva a vzájomné záväzky.

Za určitých podmienok ustanovených v zákone o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov, môže konať rozhodcovský súd. Ak ide o:

a) rozhodovanie majetkových sporov vzniknutých z tuzemských a z medzinárodných obchodnoprávných a občianskoprávných vzťahov, ak je miesto rozhodcovského konania v Slovenskej republike,

b) uznanie a výkon tuzemských a cudzích rozhodcovských rozhodnutí v Slovenskej republike

Ak sú určité druhy sporov, ktoré nevyklučuje zo svojej pôsobnosti zákon o rozhodcovskom konaní už predmetom konania na súde, môžu sa účastníci konania dohodnúť pred súdom alebo mimosúdne, že sa skončí v rozhodcovskom konaní. Táto dohoda musí obsahovať rozhodcovskú zmluvu. Dohoda doručená súdu má účinky späťvzatia návrhu, ako aj súhlasu odporcu s takým späťvzatím podľa Civilného sporového poriadku.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Podľa ustanovení Civilného sporového poriadku sa právo premlčí, ak sa nevykonalo v zákonom ustanovenej dobe. Lehoty na podanie návrhu sa líšia v závislosti od prípadu.

Premlčacie doby ustanovuje zákon. Všeobecná premlčacia doba je však trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Pozri časť: „Na ktorom súde môžem podať žalobu? – Slovensko“

Právomoc súdov prejednať určitú vec stanovujú právne predpisy Európskej únie – nariadenia, medzinárodné mnohostranné a dvojstranné zmluvy a v prípade ich absencie vnútroštátne kolízne normy.

Pravidlá upravujúce právomoc slovenských súdov stanovuje na vnútroštátnej úrovni Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom. Základné pravidlo hovorí, že právomoc slovenských súdov je daná, ak osoba, proti ktorej smeruje návrh (žaloba), má na území Slovenskej republiky bydlisko alebo sídlo a ak ide o majetkové práva, ak tu má majetok. Ďalšie ustanovenia špecifikujú podmienky, za ktorých majú slovenské súdy právomoc. V zmluvných vzťahoch si účastníci môžu založiť právomoc dohodou. V niektorých prípadoch majú slovenské súdy výlučnú právomoc, napr. v konaní, ktorého predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti, nájom nehnuteľnosti, ak je nehnuteľnosť na území Slovenskej republiky alebo v konaní, týkajúcom sa registrácie alebo platnosti patentov, ochranných známok, dizajnov a iných práv.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Pozri časť: „Na ktorom súde môžem podať žalobu? – Slovensko“

Podľa Civilného sporového poriadku je na konanie príslušný všeobecný súd účastníka, proti ktorému návrhu smeruje (odporca), ak nie je ustanovené inak. Všeobecným súdom občana je súd, v obvode ktorého má občan bydlisko, a ak nemá bydlisko, súd, v obvode ktorého sa zdržuje. Všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v obvode ktorého má právnická osoba adresu sídla a pri zahraničnej právnickej osobe je to súd, v obvode ktorého je umiestnená jeho organizačná zložka. Všeobecným súdom štátu je súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo. Všeobecným súdom v obchodných veciach je súd, v ktorého obvode má odporca svoje sídlo, a ak nemá svoje sídlo, súd, v ktorého obvode má miesto podnikania. Ak odporca nemá ani miesto podnikania, je všeobecným súdom súd, v ktorého obvode má odporca svoje bydlisko.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Pozri časť: „Na ktorom súde môžem podať žalobu? – Slovensko“

Základné pravidlo pre určovanie vecnej príslušnosti súdu obsahuje ustanovenie § 12 Civilného sporového poriadku. Na konanie v prvom stupni sú zásadne príslušné okresné súdy. Krajské súdy rozhodujú ako súdy prvého stupňa iba v osobitných prípadoch, ako napr. v sporoch týkajúcich sa cudzieho štátu alebo osôb požívajúcich diplomatické imunity a výsady, ak tieto spory patria do právomoci súdov Slovenskej republiky. Zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky upravil príslušnosť registrových súdov, konkurzných súdov a vyrovnacích súdov, zmenkových a šekových súdov, súdov vo veciach ochrany práv k predmetom priemyselného vlastníctva a ochrany nekalej súťaže, súdu na konanie vo veciach burzových obchodov, súdu s agendou starostlivosti o maloletých a súdu s agendou právnej pomoci v materiálnej núdzi.

Výška hodnoty sporu v Slovenskej republike nemá vplyv na to, ktorý súd je príslušný vo veci rozhodnúť.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Pri občianskoprávných konaniach v Slovenskej republike nie je všeobecne povinné zastupovanie právnym zástupcom.

Obligatórne zastúpenie advokátom určuje zákon vo vybraných druhoch konaní napr. v konkurzných veciach, ochrany hospodárskej súťaže, nekalej súťažného konania, práv duševného vlastníctva a v dovolacom konaní (§ 420 Civilného sporového poriadku).

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

V súlade s ustanovením § 125 Civilného sporového poriadku možno podanie urobiť len písomne a to v listinnej alebo elektronickej podobe. Podanie v elektronickej podobe treba dodatočne doručiť do 10 dní, inak sa na podanie neprihliada. Podanie v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Keďže účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie, návrh nemusí byť podaný v slovenčine. Účastníci majú právo konať pred súdom vo svojej materčine alebo v jazyku, ktorému rozumejú. Súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv, teda aj preklad a tlmočenie. Podanie možno urobiť písomne a to v listinnej alebo elektronickej podobe.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Na podanie žaloby (návrhu na začatie konania) neexistujú žiadne predpísané formuláre.

Všeobecné náležitosti návrhu stanovuje § 127 Civilného sporového poriadku. Z návrhu musí byť zjavné, ktorému súdu je určený, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísaný. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy. Ak ide o prebiehajúce konanie tak náležitosťou jej uvedenie spisovej značky tohto konania.

Návrh má okrem všeobecných náležitostí obsahovať meno, priezvisko, prípadne aj dátum narodenia a telefonický kontakt, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoláva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha. Ak je účastníkom právnická osoba, návrh musí obsahovať názov alebo obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené. Ak je účastníkom zahraničná osoba, k návrhu musí byť pripojený výpis z registra alebo z inej evidencie, do ktorej je zahraničná osoba zapísaná. Ak je účastníkom fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, návrh musí obsahovať obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak je pridelené. Ak je účastníkom štát, návrh musí obsahovať označenie štátu a označenie príslušného štátneho orgánu, ktorý bude za štát konať.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky s cieľom spružniť súdne konanie a pomôcť účastníkom konania má na svojom webovom sídle zverejnené vzory (formuláre) vybraných návrhov na začatie konania. Priamo z portálu je možné stiahnuť vzor a vypísať ho. Formulár navrhovateľa presne naviguje medzi položkami, ktoré treba vyplniť. Vyplnený formulár je možné odoslať nepodpísaný alebo podpísaný kvalifikovaným elektronickým podpisom s použitím kvalifikovaného certifikátu. V prípade, že žalujúci odošle podanie bez kvalifikovaného elektronického podpisu je povinný odoslať podanie doplniť aj v listinnej podobe.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Podanie návrhu podlieha zaplateniu súdneho poplatku. Súdny poplatok musí zaplatiť účastník, ktorý podáva návrh (navrhovateľ/žalobca), ak nebol na žiadosť oslobodený od súdnych poplatkov alebo ak nie je oslobodený od ich platenia zo zákona. Výšku poplatku stanovuje sadzobník súdnych poplatkov, ktorý je prílohou Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku alebo pevnou sumou. Súdny poplatok je splatný podaním návrhu. Ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania, súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený.

Pri občianskoprávných konaniach v Slovenskej republike nie je všeobecne povinné zastupovanie právnym zástupcom.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Pozri časť: „Právna pomoc – Slovensko“.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Návrh sa považuje za podaný ku dňu, kedy bol doručený súdu. Súd navrhovateľovi poskytne potvrdenie, že návrh bol podaný a zaznamenaný v súdnom registri.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Súd vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. Na iné podanie, ktoré podľa svojho obsahu nespĺňa náležitosti návrhu na začatie konania, ak nie je riadne opravené alebo doplnené, súd neprihliada. Účastníci a ich zástupcovia majú právo nazerať do súdneho spisu a robiť si z neho výpisy, odpisy a fotokópie alebo požiadať súd o vyhotovenie fotokópií za úhradu vecných nákladov.

V rámci prípravy pojednávania súd doručí návrh na začatie konania (žalobu) odporcovi (žalovanému) spolu s rovnoepisom a prílohami návrhu do vlastných rúk a účastníkov poučí. Vyjadrenie odporcu súd bezodkladne odošle navrhovateľovi. Ak to povaha veci alebo okolností prípadu vyžadujú, môže súd uložiť odporcovi uznesením, aby sa k veci písomne vyjadril a v prípade, že uplatnený nárok v celom rozsahu neuzná, uviedol vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny, na ktoré sa odvoláva, a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Na podanie vyjadrenia určí súd lehotu.

Ak Civilný sporový poriadok alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná.

Posledná aktualizácia: 13/02/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Ako postupovať? - Fínsko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Alternatívny postup môže byť niekedy lepšou voľbou. Pozrite si časť „Alternatívne riešenie sporov“.

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

Pri rôznych druhoch žalôb sa uplatňujú rôzne lehoty. Viac informácií o lehotách vám poskytne advokát alebo úrad pre právnu pomoc (*oikeusaputoimisto*).

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Pozrite si časť „Príslušnosť“.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Pozrite si časť „Príslušnosť – Fínsko“.

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Pozrite si časť „Príslušnosť – Fínsko“.

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Súkromné osoby môžu podať akúkoľvek občianskoprávnú žalobu na súd bez využitia právneho poradcu. V zložitých prípadoch môže byť výhodné využiť služby advokáta.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Ako prvé kontaktné miesta fungujú súdne registre.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Konania na fínskych súdoch sa vedú vo fínčine alebo švédčine. Nároky (návrhy na vydanie predvolania) sa vždy musia podať v písomnej forme a zvyčajne vo fínčine. Na Ålandských ostrovoch sa musí používať švédčina. Štátni príslušníci Fínska, Islandu, Nórska, Švédska a Dánska môžu v prípade potreby použiť vlastný jazyk. Návrhy na priznanie nároku možno podávať faxom alebo e-mailom. Pre niektoré druhy konaní je k dispozícii automatické spracovanie. Pozrite si časť „Automatické spracovanie – Fínsko“.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Neexistujú žiadne osobitné formuláre. V nároku musí byť jasne uvedený predmet a odôvodnenie nároku. Spravidla je k nároku potrebné priložiť všetky zmluvy, záväzky alebo iné písomné dôkazy, na ktoré sa chcete spoliehať.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Po skončení konania súd vyúčtuje manipulačný poplatok. Výška poplatku závisí od fázy konania, v ktorej sa vec vyriešila. Niektoré veci možno vyriešiť len na základe písomných dôkazov. Vo väčšine prípadov sa však rozhoduje až po pojednávaní. Ďalšie informácie nájdete na webovej stránke <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/karajaoikeudet/en/index/charges/chargescollectedbycourts.html>.

Odmeny advokátov a ich splatnosť závisia od zmluvy, neupravujú ich teda žiadne osobitné pravidlá.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Nárok na bezplatnú právnu pomoc závisí od výšky príjmu. Bezplatná právna pomoc sa neposkytuje v prípade drobných trestných činov. Ďalšie informácie nájdete na webovej stránke <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>.

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Dátum začatia konania je deň, keď súd dostane váš návrh na predvolanie. Súd môže na požiadanie zaslať potvrdenie o prijatí. Súd neposkytuje potvrdenie o tom, či bola daná vec správne predložená.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Súd bude účastníkov konania informovať o priebehu konania a poskytne im približný časový plán ďalších úkonov. Môžete sa takisto obrátiť na súd a informovať sa o stave konania.

Posledná aktualizácia: 08/02/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Ako postupovať? - Švédsko

1 Musím sa bezpodmienečne obrátiť na súd alebo mám inú možnosť?

Lepšie bude využiť systémy alternatívneho riešenia sporov, ako napríklad [mediáciu](#).

2 Je stanovená nejaká lehota, dokedy sa musím obrátiť na súd?

V niektorých prípadoch existujú ustanovenia napríklad o tom, že vec sa musí predložiť v určitej lehote, inak môže byť na vymáhanie zaplatenia dlhu neskoro. Lehota na predloženie veci súdu sa líši v závislosti od typu predmetnej veci. Otázky týkajúce sa lehoty na predloženie veci môže zodpovedať napríklad právny poradca alebo poradca pre spotrebiteľské záležitosti.

3 Mám sa obrátiť na súd v tomto členskom štáte?

Informácie o právomoci súdov sa nachádzajú tu.

4 Ak áno, na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na moje bydlisko a bydlisko odporcu alebo vzhľadom na iné aspekty môjho prípadu?

Aby sa stanovilo miesto na predloženie veci môže mať význam miesto vášho pobytu, miesto pobytu odporcu, ako aj ďalšie faktory. Ďalšie informácie môžete nájsť [tu](#).

5 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť vzhľadom na predmet žaloby a výšku hodnoty sporu?

Pri určovaní typu súdu, ktorému sa má vec predložiť, môže byť dôležitá povaha veci, sporná suma a ďalšie okolnosti. Ďalšie informácie môžete nájsť [tu](#).

6 Môžem žalobu podať sám alebo to musím urobiť cez sprostredkovateľa, napríklad cez advokáta?

Jednotlivci môžu súdu vec predložiť z vlastnej iniciatívy. Nie je potrebné nechať sa zastupovať alebo nájsť si vo Švédsku advokáta. Neexistuje teda žiadny monopol advokátov, v zmysle ktorého by musel byť zákonný zástupca alebo poradca advokát.

Zjednodušene povedané, vec teda môže predložiť aj jednotlivec bez vymenovania advokáta.

7 Kde mám podať návrh na začatie konania: v podateľni, v kancelárii alebo na inom mieste?

Na súd musí byť podaná žiadosť o predvolanie. Môže sa odovzdať na podateľni súdu, vhodiť do poštovej schránky súdu alebo do jeho schránky na pošte, odovzdať súdnemu úradníkovi alebo odoslať súdu poštou.

8 V akom jazyku môžem podať návrh? Môžem podať návrh ústne alebo ho musím podať v písomnej forme? Môžem poslať návrh faxom alebo elektronickou poštou?

Vo Švédsku prebieha konanie na súde vo švédčine. Žiadosť o predvolanie musí byť preto vo švédčine. Ak bola však písomnosť predložená v inom jazyku, súd môže v niektorých prípadoch účastníkovi nariadiť, aby ju dal preložiť. V niektorých výnimočných prípadoch môže písomnosť preložiť aj súd. Žiadosť o predvolanie musí byť predložená písomne a musí byť vlastnoručne podpísaná. Ak žiadosť nie je vlastnoručne podpísaná, ale predloží sa napríklad faxom alebo e-mailom, súd si musí vyžiadať potvrdenie žiadosti v podobe pôvodnej podpísanej písomnosti. Ak sa takéto potvrdenie nedoručí, žiadosť bude zamietnutá.

9 Sú nejaké osobitné tlačivá na podávanie žalôb, a ak nie, akým spôsobom musím podať návrh? Aké sú náležitosti návrhu?

Na predloženie veci súdu nie sú potrebné žiadne osobitné formuláre. Pre občianskoprávne veci existuje žiadosť o predvolanie, ktorú možno použiť bez ohľadu na predmetnú spornú sumu. Tento formulár je k dispozícii na webovej lokalite správy švédskych vnútroštátnych súdov (Domstolsverket) vo [švédčine](#) a [angličtine](#).

Žiadosť o predvolanie musí obsahovať informácie o účastníkoch, stav pohľadávok, podklady pohľadávok, informácie o dôkazoch, o ktoré sa opiera, a čo sa má jednotlivými dôkazmi dokázať, ako aj informácie o okolnostiach, na základe ktorých sa určil príslušný súd na konanie vo veci.

Písomné oporné dôkazy je potrebné predložiť spolu so žiadosťou.

Ak je žiadosť neúplná, súd si musí vyžiadať doplnujúce informácie. Ak sa takéto informácie neposkytnú, žiadosť bude zamietnutá.

10 Budem musieť platiť súdne poplatky? Ak áno, kedy? Budem si musieť platiť advokáta už od začiatku?

Za žaloby v občianskoprávných veciach musia žalobcovia zaplatiť poplatok. Tento poplatok sa platí okresnému súdu (tingsrätt) pri podaní žaloby. Poplatok je v súčasnosti 450 SEK (približne 50 EUR). Ak sa poplatok nezplatí, súd pošle žalobcovi výzvu na splnenie platobnej povinnosti. Ak sa platba ani napriek tomu neuskutoční, žaloba bude zamietnutá.

Otázky týkajúce sa platieb na úhradu trov na advokátov riešia klient a advokát. Je to tak zvyčajne v prípade žiadostí o zálohovú platbu aj v prípade následnej fakturácie za odvedenú prácu. Na prípady, na ktoré sa vzťahuje zabezpečenie právnej pomoci, sa vzťahujú osobitné pravidlá.

11 Môžem požiadať o právnu pomoc?

Informácie môžete nájsť [tu](#).

12 Kedy sa moja žaloba úradne považuje za podanú? Dajú mi orgány vedieť, či bola alebo nebola moja záležitosť riadne podaná?

Vo Švédsku sa vec považuje za predloženú dňom doručenia žiadosti o predvolanie na súd. Žiadosť o predvolanie sa považuje za doručení súdu dňom doručenia písomností alebo oznámenia o zaplatení poštovej zásielke obsahujúcej písomnosti súdu alebo riadne oprávnenému úradníkovi.

Ak sa dá predpokladať, že písomnosti alebo oznámenie o nich boli v určitý deň odovzdané na podateľni súdu alebo pridelené súdu na pošte a na ďalší pracovný deň boli doručené riadne oprávnenému úradníkovi, považujú sa za doručené v tento určitý deň.

O tom, že sa vec považuje za riadne predloženú, sa automaticky nevydáva žiadne potvrdenie. Túto informáciu však možno získať od súdu, napríklad telefonicky.

13 Dostanem presné informácie o priebehu ďalších procesných úkonov (napríklad o lehote na podanie vyjadrenia k žalobe)?

Podľa ustanovení švédskeho súdneho poriadku (rättegångsbalken) pripraví súd čo najskôr rozvrh konania vo veci. Pri niektorých veciach však príprava rozvrhu nie je potrebná. Vo väčšine prípadov nie je na prípravu rozvrhu dostatok podkladov, kým nie je doručené vyjadrenie k žalobe.

Informácie o prebiehajúcom riešení veci je vždy možné získať od súdu, napríklad telefonicky.

Odkazy

 [Ministerstvo spravodlivosti \(Justitiedepartementet\)](#)

 [Správa švédskych vnútroštátnych súdov \(Domstolsverket\)](#)

 [Švédsky daňový úrad \(Riksskatteverket\)](#)

Posledná aktualizácia: 17/11/2015

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.